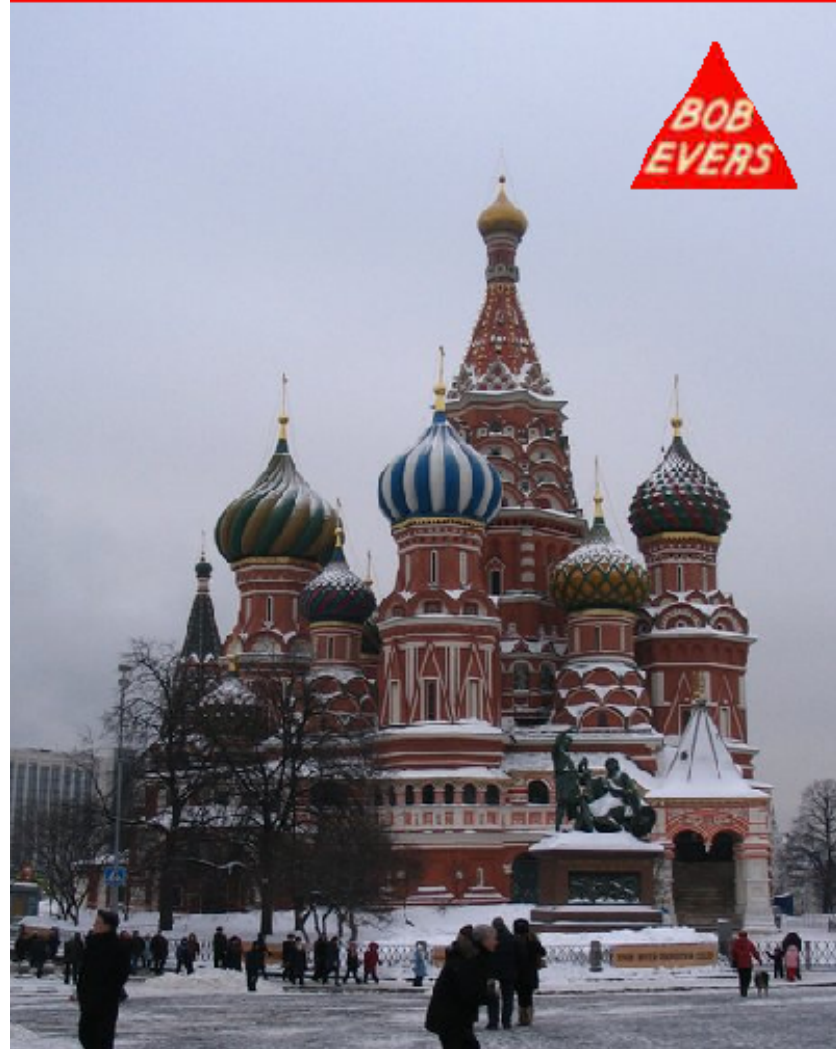

John Beringen
**MAGISTRALE MANOEUVRES
IN MOSKOV**

MAGISTRALE MANOEUVRES IN MOSKOU

John Beringen

PA ROOS ZORGT VOOR EEN VERRASSING	5
KOLONEL PRINS WIJST OP GEVAAR EN ARIE VOELT ZICH TSAAR	13
WAARIN RUSSISCHE MEDESTRIJDERS ZICH AANSLUITEN	20
“HOT-LINE” PITTSBURGH - AMSTERDAM; EEN RUSSISCH KRIJGSPLAN KRIJGT VORM	28
“HOT-LINE” MOSKOU - AMSTERDAM	37
DE RUSSISCH-AMERIKAANSE MISSIE	42
VOORBEREIDINGEN	56
SONIA VERTELT OVER IGORS ZAKENREIS	62
OVERLEG	69
DE AANVAL	75
DE BORSJTSJ WORDT NIET ZO HEET GEGETEN ALS ZE WORDT OPGEDIEND	88
RUSSISCHE BUREAUCRATIE EN AMERIKAANSE DOLLARS	95
DE JACHT OP ZILKOV EN VARINSKI WORDT GEOPEND	105
ZILKOV EN VARINSKI MAKEN DE BALANS OP	119
DE JACHT GAAT VERDER	125

PA ROOS ZORGT VOOR EEN VERRASSING

Jan Prins had laten weten dat hij, wat er ook gebeurde, eerst zijn kamer moest opruimen. Bob en Arie hadden vervolgens verklaard dat zij hem hierbij wel zouden helpen.

“Maar laten we eerst het raam opengooien,” verzuchtte Arie, “want het is nu al om te stikken.”

Zonder Jans instemming af te wachten, voegde hij de daad bij het woord en duwde het raam open in de uiterste stand. Hoewel het nog vroeg was, stond de zon reeds krachtig aan de strakblauwe hemel.

De vorige dag hadden Jan en Arie hun Amerikaanse vriend Bob van het vliegveld afgehaald en daarmee was de vakantie voor de drie vrienden pas echt begonnen. De hele maand juni, die nog grotendeels vóór hen lag, zouden ze vrij zijn van alle dagelijkse beslommeringen, die door Arie hardnekkig als “kleinburgerlijke activiteiten” werden betiteld. Waarop Jan fijntjes reageerde dat dat door normale mensen ook wel “werken” genoemd werd, hetgeen Arie weer deed opmerken dat hij en Jan onmogelijk als normale mensen omschreven konden worden.

Het zou beslist tot een interessante discussie geleid hebben, ware het niet dat Bob juist op dat moment via de controle de aankomsthal binnenliep.

“Kijk, daar komt Bob aan,” zei Arie enthousiast, “maar wat heeft hij nou om z’n nek hangen?”

“Een fototoestel!” zei Jan.

“Hello boys,” begroette Bob hen.

Na een driftig rondje handenschudden wees Arie op het fototoestel:

“Wat ben jij van plan?”

“Foto’s maken, natuurlijk,” antwoordde Bob.

“Snap jij dat nou?” vroeg Arie hoofdschuddend aan Jan, “we hebben de meest exotische locaties in de wereld bezocht, nooit een plaatje geknipt en nou wil meneer hier foto’s gaan nemen in Amsterdam.”

“Ja, hoor es even,” begon Bob, “ik kan thuis niet naar een verjaardag gaan of ik word doorgezaagd over de Amsterdamse grachten. Eén van de dingen die we absoluut moeten doen, is een rondvaart maken zodat ik m’n zeurende familieleden tevreden kan stellen met een paar kiekjes.”

Jan gooide zijn hoofd in de nek en begon te lachen als een hyena. Arie hield zich vast aan Jan om niet om te vallen: "De Amerikaanse toerist," loeide hij.

"Hij wordt oud," snikte Jan, "weet je dat we hier ook prachtige molentjes verkopen?" "En klompen met het wapen van Amsterdam op de neuzen geschilderd?" vulde Arie aan.

Met een scheve grijns keek Bob zijn twee vrienden beurtelings aan:

"Ja, sorry hoor, maar ik heb dit ook niet bedacht."

"Ach Bob," grinnikte Arie, onderwijl de tranen uit zijn ogen vegend, "we zullen dit dan ook maar beschouwen als overmacht."

Vol goede moed waren ze begonnen aan het opruimen van Jans kamer. Op aanwijzingen van Jan hadden Bob en Arie alle rondslingerende boeken en papieren op het bed gedeponneerd terwijl Jan de ingebouwde kast leeghaalde. Toen stagneerde het karwei.

"Jongens, kijk eens wat ik hier vind."

Nieuwsgierig keken Bob en Arie op.

"Een oud Monopoly-spel," zei Arie op mijmerende toon.

"Dat is lang geleden dat ik dat gespeeld heb," mompelde Bob.

Jan keek van het spel naar de rommel, twijfelde nog een moment en zei tenslotte:

"Maak het tafeltje leeg en zet het spel op; ik ga een derde stoel halen!" Meteen spoedde hij zich naar de overloop.

Grinnikend haalden Bob en Arie de papieren van het tafeltje, legden deze op het bed en vouwden het bord open. Bob ging de straten sorteren en Arie telde geld uit.

"Ik doe de bank," liet Jan weten toen hij met een rieten stoeltje binnenkwam.

Bob en Arie grijnsden wat.

Vijf minuten later waren ze volkomen verdiept in het spel. Er ontstond hilariteit toen Jan naar de gevangenis werd gestuurd.

"Ik ga er meteen weer uit," verklaarde hij en legde 50 gulden in de bank.

"Zou je dat nou wel doen, jongetje Prins?" vroeg Arie op bezorgde toon, onderwijl met de twee dobbelstenen rammelend in zijn knuist.

"Als je nou gewoon drie beurten blijft zitten, kun je er uit zonder dat je het iets kost."

"En dan jullie zeker de mooie straten voor mijn neus laten wegkopen," bromde Jan, "gooi nou maar."

Arie voldeed aan dit verzoek en werd door deze handeling tot Jans afgrijzen de trotse eigenaar van de Kalverstraat.

Vaag hoorden ze hoe er beneden werd aangebeld.

Enige tijd later was de stem van kolonel Prins te horen die, haast op vertwijfelde toon, iets uitriep. Het enige wat de jongens konden verstaan was: "... daar naar toe sturen?"

Een tweede stem zei iets op sussende toon.

"Hee, dat is mijn vader," zei Arie verbaasd, "wat doet DIE nou hier?"

Lang hoefde hij niet op het antwoord te wachten want met dat hij het zei, waren er voetstappen te horen op de trap. De kreunende en knerpende treden verrieden dat het pa Roos moest zijn die in aantocht was.

Tien tellen later stak hij het hoofd om de hoek van Jans kamerdeur:

"Goede morgen, heren. Mag ik even binnenkomen?"

"Natuurlijk," reageerde Jan. "Gaat u hier maar zitten." Hij stond op en nam plaats op de rand van het bed.

"Dank je."

Het rieten stoeltje kraakte vervaarlijk toen pa Roos plaatsnam.

"En onze vriend Bob is ook weer in het land, zie ik," zei hij vriendelijk lachend.

"Ja, en wel voor een hele maand."

"Mooi zo, mooi zo. Hebben jullie nog bepaalde plannen gemaakt voor de komende vakantie?"

Jan haalde zijn schouders op:

"Niets bepaalds, behalve dan dat Bob graag een rondvaart wil maken door de Amsterdamse grachten."

Zowel Jan als Arie begonnen nu te gniffelen. Bob keek hen beiden geïrriteerd aan.

Dit scheen pa Roos echter volkomen te ontgaan. Met een peinzende uitdrukking op het gelaat stak hij zijn hand in de binnenzak van zijn colbert om daar een sigarenkoker uit te halen. Hij opende de koker, nam er een sigaar uit, deed de koker weer dicht en stopte deze terug in zijn binnenzak. Uit zijn zijzak viste hij een aansteker en ontstak de sigaar. Gedurende dit hele ritueel sprak niemand een woord.

Arie keek om zich heen, zag op het bureau naast hem een klein asbakje staan, pakte dit en zette het voor zijn vader neer naast het monopolybord.

"Toe nou vader," verbrak hij tenslotte de stilte. "U bent vast niet hierheen gekomen om te informeren naar onze vakantieplannen; voor de draad ermee."

Roos senior blies een dikke wolk sigarenrook naar het plafond en vroeg dan:

“Zouden jullie voor mij een karweitje willen opknappen?”

“Graag,” reageerde Arie prompt.

“Dat vermoedde ik al. Kijk het zit zo: ik heb een betrekkelijk nieuwe buitenlandse relatie waar ik sinds een half jaar zaken mee doe. Het betreft een vervoersbedrijf dat containers aflevert die ik dan weer met mijn vrachtboten verder vervoer. Dat is allemaal steeds keurig verlopen. Alleen sinds een paar dagen heb ik het sterke vermoeden dat er iets mis is.”

“U sprak over een buitenlandse relatie,” onderbrak Arie hem, “wáár in het buitenland?”

“Moskou,” zei Arie’s vader kort.

Stilte.

Arie’s mond zakte open. Bobs ogen begonnen te glimmen; Jan ging verzitten op de rand van het bed.

“Rusland,” fluisterde Bob tenslotte.

“O ja, dat is waar ook,” hernam vader Roos, “daar zijn jullie nog nooit geweest, is het wel?”

“Nee,” zei Arie. “Vertel ons nou eerst eens wat er precies aan de hand is.”

“Veel valt er eigenlijk niet te vertellen. Het begon zoals ik al zei, een half jaar geleden. Toen kreeg ik een fax van een transportbedrijf, simpelweg “Novi transport” genaamd, ondertekend door ene mijnheer Igor Proliv, zijnde de directeur van dat bedrijf. Deze heer Proliv deed mij een voorstel. Op de een of andere manier had hij weten uit te vinden dat mijn vrachtschepen regelmatig Petersburg aandoen om daar containers met landbouwmachines, gereedschap en autobanden te lossen.”

“Petersburg is wat vroeger Leningrad heette?” vroeg Jan.

“Ja. Nu is het zo dat Proliv mij vroeg of ik interesse had in het verschepen van containers uit Petersburg naar het westen.”

“Maar vader!” onderbrak Arie, “er zijn toch tal van Russische rederijen die allang op West-Europa varen?..”

Arie wilde nog meer zeggen, maar hield zijn mond toen zijn vader zijn hand ophief, ten teken dat hij moest zwijgen.

“Dat was ook precies mijn allereerste reactie toen ik die fax onder ogen kreeg,” ging pa Roos verder. “Alleen hetgeen Proliv verder in de fax uiteenzette, was heel redelijk en voor de hand liggend. Zo vertelde hij dat het verschepen van goederen naar West-Europa nooit zonder problemen verliep. Vaak bleek bij aankomst in Rotterdam dat er nog wel eens wat was verdwenen uit de lading.

Onderzoek wees uit dat het ontvreemden van lading eigenlijk alleen maar op volle zee gebeurd kon zijn, hoewel in zulke gevallen de hele bemanning steevast beweert van niets te weten. En dat klopt haarzuiver, want als reder hoor je nog wel eens wat, begrijp je wel? Nu is het volgende gebeurd: Proliv bezorgde mij nieuwe klanten. Hij stuurde mij dan een fax met de mededeling dat iemand bijvoorbeeld twee containers wilde verschepen met die en die lading van dat en dat gewicht. Vervolgens vroeg hij mij wat ik daarvoor rekende en bedong voor zichzelf ook een bedrag, zijnde de vergoeding voor het transport van Moskou naar Petersburg plus een soort provisie voor de bemiddeling. Dat hebben we een paar keer zo gedaan en dat werkte steeds vlekkeloos: ik ontving dan een kopie van de vrachtbrief alsmede een internationaal betalingsbewijs dat ik zonder moeite bij de bank kon verzilveren en direct daarop verzorgde ik dan weer de betaling aan Proliv.”

Hij stopte even om een trek van zijn sigaar te nemen.

“Mijnheer Roos,” sprak Jan nadenkend, “als ik het goed begrijp is die Proliv dus een soort tussenpersoon. Ik bedoel: hij had toch ook een deal kunnen sluiten met de bedrijven in Rusland die goederen te verschepen hebben? Tenslotte was hij de man die een betrouwbare reder aanbracht.”

“Nee, dat kan nou nèt niet wat je daar zegt,” sprak vader Roos beslist. “Mogelijk heeft hij dat wel geprobeerd en het kan zelfs zo zijn dat hij óók iets is overeengekomen met degenen waarvoor hij de containers vervoert, maar in het gunstigste geval krijgt hij van hen uitsluitend een vergoeding voor het vervoer. En dan zal dat een bedrag zijn in roebels; de gigantische inflatie daar in aanmerking nemend, is dat niet interessant voor hem. Nee, voor dollars moet hij echt bij westerlingen zijn; bij mij dus. Wat er ook met de roebel gebeurt: dollars blijven daarentegen even stabiel.”

“Sure they do,” mompelde Bob.

“Ja Bob, dat weten we,” zei Jan gepikeerd, “maar wat is nu het probleem?” vroeg hij weer aan Arie’s vader.

“Je moet weten dat ik af en toe ook wel eens telefonisch contact met Proliv heb gehad als ik nog iets wilde weten of zo. In die gesprekken heb ik beleefdheidshalve natuurlijk ook geïnformeerd naar de verdere situatie in Rusland. En bij dit soort minder formele gelegenheden krijg je, hoe vreemd het ook mag klinken, toch een bepaald beeld van iemand. In perfect Engels liet hij mij onder meer weten dat hij al tien jaar geleden - hij was

toen achttien jaar oud - rondliep met de gedachte om ooit te gaan doen wat hij nu doet. En geloof mij: als ik hem zo hoorde praten, kreeg ik de indruk te spreken met een vriendelijke, hardwerkende jongen die dolblij was dat hij zijn eigen bedrijf kon runnen met vier chauffeurs in dienst. Hij vertelde verder dat hij getrouwd was en twee kinderen had en dat alles wat hij deed niet zozeer voor hemzelf was, maar voor de twee kleintjes want ze moesten een goede school kunnen volgen en een goed vak kunnen gaan leren of gaan studeren.

Ieder keer als ik de betaling voor hem in orde had gemaakt, kreeg ik een prentbriefkaart van hem met daarop de een of andere gekrabbelde vriendelijke mededeling. Dat soort kleine dingen ZEGGEN toch iets. Eergisteren echter, kreeg ik een fax van hem waarin hij liet weten dat hij het tarief voor zijn bemiddeling drastisch moest verhogen vanwege de stijgende inflatie. Nu kan ik me daarbij wel IETS voorstellen, want tenslotte wordt alles duurder. Maar toen ik zag dat hij een prijs voorstelde, die bijna het vijfvoudige was van het gangbare tarief, begon ik me even achter het oor te krabben. Natuurlijk heb ik hem meteen gebeld om te vragen wat dat te betekenen had, maar tot mijn stomme verbazing kreeg ik iemand aan de lijn die Pjotr Oljev bleek te heten en in erbarmelijk Engels steeds dezelfde boodschap herhaalde: 'prijzen verhoogd, komen grote klanten voor u' en: 'Proliv lange tijd weg voor zakenreis; ik waarnemer van hem'.

"Ik heb die fax trouwens bij me." Hij tastte in zijn binnenzak en haalde een verkreukeld papier te voorschijn.

"Hier."

Arie pakte het papier aan, streek het glad op het monopolybord en las het vluchtig door. Jan en Bob stonden allebei op en lazen over Arie's schouder mee. Inderdaad was het hele verhaal te lezen over de prijsverhoging; bovenaan stond het adres van 'Novi Transport' alsmede het telefoonnummer. Onderaan stond een keurige handtekening: I. Proliv.

"Die handtekening en het adres komen beide overeen met die uit alle eerdere correspondentie?" vroeg Arie.

"Ja."

Jan en Bob gingen weer zitten. Arie vouwde het papier in vieren en stak het in het borstzakje van zijn shirt.

"Wat ik van de hele zaak begrijp," begon hij op nadenkende toon, "is dat iemand gewoonweg de plaats van Igor heeft ingenomen en nu probeert er zelf een slaatje uit te slaan."

“Juist,” zei pa Roos verhit, “dit kan eenvoudig geen zuivere koffie zijn; daar geloof ik geen sikkepit van.”

“En nu moeten wij naar Moskou om uit te zoeken wat er bij Novi transport gaande is.”

“Nou ja, móéten...,” sputterde Roos Sr.

De drie jongens begonnen nu om het hardst te verklaren dat zij graag wilden gaan.

“Prima,” sprak pa Roos nu opgelucht, “dat betekent overigens wel dat jullie het vandaag héél druk gaan krijgen. Eerst moeten jullie pasfoto’s laten maken plus een kopie van jullie paspoort. Daarna moeten jullie een vliegticket of een treinkaartje naar Moskou kopen, want hoe jullie daar naar toe willen reizen moeten jullie onderling maar uitmaken, en tenslotte dienen jullie je met dat alles te vervoegen bij de ambassade in Den Haag om daar de papieren in te vullen voor jullie visum-aanvraag. Het is nu woensdag; vanochtend heb ik even gebeld met Den Haag en men heeft mij verzekerd dat, als jullie vandaag nog daar kunnen zijn, jullie de visa maandagochtend kunnen afhalen, hetgeen betekent dat jullie diezelfde dag nog kunnen vertrekken. Zijn er nog vragen?”

Een moment waren de drie jongens verbluft door de hoeveelheid te verrichten handelingen die pa Roos had opgesomd.

“Ja,” reageerde Arie, “hoe zit het met de ping-ping?”

Nog voor Arie goed en wel was uitgesproken had pa Roos uit de zijzak van zijn colbert een envelop gehaald en op het monopoly-bord gelegd:

“Hierin zit geld, voldoende voor drie retourtjes Moskou. Kom aan het eind van de middag nog even langs op kantoor, dan krijg je nog wat dollars voor jullie verblijf en een plattegrond van Moskou.”

Hij keek op zijn horloge en stond op:

“Ja, dat zou ik bijna nog vergeten. Vóór jullie de stad in gaan, moeten jullie alle drie nog even een praatje maken met Jans vader. Ik moet er nu vandoor; tot vanmiddag.”

“Frisse morgen,” zei Jan verdwaasd toen pa Roos de trap afliep, “even naar Moskou.”

Bob maakte snel een knipoogje naar Arie: “Jan, als je er tegen op ziet, dan HOEF je niet persé mee, hoor.”

“Och, rol om; nee ik bedoel maar dat er zomaar van alles kan gebeuren. We zitten hier nietsvermoedend een spelletje te doen en van het ene op het andere moment krijg je te horen dat je je koffers kunt pakken om naar Rusland af te reizen.”

“Reken maar dat ik nou zéker foto’s zal nemen,” verklaarde Bob. “Daar zullen ze bij mij thuis echt van opkijken.”

“Geloof dat maar gerust,” verklaarde Jan, “ik denk zelfs..” Wat Jan dacht, zou nooit bekend worden, want hij stopte abrupt met praten toen hij naar Arie keek. Deze zat met een ongelooflijk brede grijns op zijn sproetige gelaat te wapperen met de envelop met geld.

“Wat héb jij?” bracht Jan uit.

Ook Bob, die automatisch had opgekeken toen Jan zo plotseling gezwegen had, keek met stijgende verbazing naar de dikkerd.

Deze keek zijn twee vrienden aan en zei toen, hinnikend van het lachen:

“We kunnen nu een potje monopoly spelen met ècht geld.” Hierop begon hij dusdanig te schuddebuiken dat de houten poppetjes op het bord zeker twee vakjes verder hopten alsof ze schrokken.

Jan wilde wat zeggen, maar kwam niet verder dan iets wat leek op een gebaar dat deed denken aan een goudvis die op het droge naar lucht hapt. Bob stak, haast wanhopig, beide armen in de lucht:

“Typisch weer zo’n bak die alleen maar uit de mond van die dikke kan komen.”

Hij liet zijn armen weer zakken en keek hoofdschuddend naar Arie die nu de tranen uit zijn ogen veegde.

“Ik vraag me trouwens af wat jouw vader ons te vertellen heeft,” zei Bob tegen Jan.

“Ik denk dat ik dat wel kan raden,” mompelde deze.

Terwijl de jongens opstonden, verklaarde Arie ernstig:

“Mannen, geen nood; laat mij dit varkentje maar wassen.”

“Ja, dat laten we geheel aan jou over,” zei Bob onschuldig, “tenslotte kun je het ene varkentje het beste door het andere laten wassen.”

Arie bleef nu pal staan en nam Bob vernietigend van hoofd tot voeten op:

“En hou jij dat soort grappige opmerkingen in Rusland maar liever voor je, Amerikaan,” sprak hij op waardige toon, “anders ontketen je zó een nieuwe koude oorlog.”

Daarna liepen ze zwijgend naar beneden.

KOLONEL PRINS WIJST OP GEVAAR EN ARIE VOELT ZICH TSAAR

Zwijgend zaten Jan, Bob, Arie en kolonel Prins rond de tafel.

De drie vrienden verkeerden in opperbeste stemming (Bob omdat hij naar het mysterieuze Rusland zou reizen. Jan was gewoon verheugd omdat alles voor hem betaald werd en Arie was in zijn sas omdat er eindelijk weer eens wat gebeurde). De kolonel keek de jongens echter aan met een blik die midden hield tussen bezorgdheid en grimmigheid.

“Jongens, luister,” begon hij. “Zojuist heb ik met de vader van Arie gesproken over de missie die hij jullie wil laten ondernemen. Na al die jaren ben ik er zo langzamerhand wel aan gewend geraakt dat jullie over de hele planeet springen om overal de boel op stelten te zetten, maar DIT KEER beginnen jullie aan iets geheel anders: bedenk goed dat jullie NU naar de Sovjet-Unie gaan!”

“De Sovjet-Unie bestaat sinds vorig jaar niet meer, vader,” merkte Jan op. “We gaan naar Rusland.”

“Sovjet-Unie of Rusland; het mocht wat,” brieste de kolonel, “allemaal één pot nat. “Ik bedoel maar dat jullie daar deksels goed uit jullie doppen moeten kijken. Ik heb er namelijk geen zin in om een bericht te krijgen dat mijn zoon samen met een andere Hollander en een Amerikaan is opgepakt omdat ze zich verdacht ophielden in de buurt van het Kremlin. Voor je het in de gaten hebt, vraagt een KGB-man vriendelijk doch dringend of je even mee wilt gaan.”

“Dat was vroeger,” onderbrak Jan, “dat is nu niet meer zo.”

“Zwijg, dekselse kwajongen,” bromde de kolonel. “Het systeem mag dan wel veranderd zijn, maar er lopen nog tal van heren rond die je het knap lastig kunnen maken. Onthoud goed dat jullie je onder geen voorwaarde moeten bemoeien met politieke discussies op straat en niet dienen in te gaan op handeltjes met zwarthandelaren.”

“Natuurlijk doen wij dat niet,” sprak Arie rustig. “We hoeven alleen maar rond te kijken wat er loos is met dat transportbedrijf. Zodra we dat weten, komen we direct terug en brengen verslag uit aan mijn vader.”

“Jaja, dat ken ik,” protesteerde vader Prins. “Jullie kijken even rond in Moskou en zitten dan twee dagen later in Wladiwostok of Cuba, zuiver doordat het spoor daar naar toe leidde.”

Arie kon een lichte grijns niet onderdrukken. Hij trok zijn gezicht snel weer in de plooi toen hij zag dat Jans vader hem fronsend aankeek.

“U hoeft niet ongerust te zijn,” zei de dikkerd vlug, “het enige wat wij gaan doen is een mooi verhaal bij Novi Transport ophangen over een handelslijn die we willen opzetten vanuit Moskou naar West-Europa en Amerika. Vandaag aan de dag zijn de Russen dusdanig happig op dit soort mogelijke contacten, dat men ons bij Novi Transport graag te woord zal willen staan.”

“Dat klinkt allemaal prachtig,” knikte de kolonel, “is er iemand onder jullie die Russisch spreekt?”

“Njet,” antwoordde Arie vrolijk, “maar dat is geen probleem want bij een internationaal transportbedrijf, waar ook ter wereld, is er altijd wel iemand die Engels spreekt en in Rusland mogelijk zelfs Duits.”

“Nou ja, mijn zegen hebben jullie, maar doe me een lol en vertrouw niemand.”

“Beloven we,” verzekerde Arie.

En zo kon het gebeuren dat Jan, Bob en Arie inderdaad de maandag-avond daarop naar Moskou vertrokken... per trein.

Meteen na het onderhoud met kolonel Prins was er tussen de drie vrienden het nodige geharrewar ontstaan over de vraag of ze nu met het vliegtuig zouden reizen of met de trein. Arie had de voorkeur voor het vliegtuig gehad omdat dat gewoon de snelste manier was. Jan had daar weer tegen geprotesteerd door op te merken dat de trein stukken goedkoper was. Hierop had Arie verbaasd gekeken:

“Daar hoef jij je toch geen zorgen over te maken? Dit WORDT voor ons betaald.”

“Daar GAAT het niet om,” had Jan hardnekkig verklaard.

“Ook als het geld van iemand anders is, of misschien juist daarom, hoef je het niet gelijk met bakken over de balk te gooien.

Jullie zitten mij wel altijd te jennen met het feit dat ik vaak in de Encyclopaedia Britannica zit te grasduinen, maar toevallig heb ik in dat standaardwerk gelezen dat het vliegveld van Moskou zich tientallen kilometers buiten de stad bevindt. En dacht je dat de busdiensten daar net zo goed geregeld zijn als hier? Als we met de trein gaan, komen we in ieder geval in de stad zelf aan en dan kunnen we gewoon de metro nemen naar het centrum.”

Op dit punt had Jan bijval van Bob gekregen:

“Gelóóf het nou, dikke; Jan heeft dit keer gelijk. In de trein hebben we tenminste de tijd om wat reisgidsen te bestuderen en een opzet voor te bereiden. Als we met het vliegtuig gaan, kunnen we dat wel vergeten en dan zijn we evengoed een volle dag kwijt om in ons hotel de hele zaak door te nemen. Bovendien wil ik iets van Polen zien.”

Arie was nuchter genoeg om de redelijkheid van de praktische argumenten in te zien. Na enig informeren waren de drie jongens te weten gekomen dat ze in Utrecht op de internationale trein “Hoek van Holland - Moskou” moesten stappen.

Nu was het, in de tijd waarin dit verhaal zich afspeelt, per trein reizen naar Rusland een heel merkwaardige kwestie. In de internationale trein, die voor het grootste deel bestond uit Duitse rijtuigen, bevond zich één donkergroene wagon van de Russische spoorwegmaatschappij, aan de zijkanten opgesierd met een grote plaquette met daarop de onvermijdelijke hamer en sikkel. En wie bijvoorbeeld naar Berlijn reisde en dacht te kunnen instappen in de Russische wagon, die kwam bedrogen uit. O nee! Voor beide ingangen van dit rijtuig stond een Russische conducteur (officiële naam: “provodnik”) die uitsluitend mensen binnenliet die een kaartje naar Rusland konden tonen. Behalve dit kaartje diende men ook een plaatsreservering bij zich te hebben. Deze reservering kon voor de heenreis gewoon in Holland in orde worden gemaakt. Voor de terugreis diende men zich bij het station in Moskou te vervoegen.

De provodnik had behalve de kaartjes en de reserveringen ook de paspoorten en de visa van de jongens ingenomen en in gebrekkig Engels laten weten dat zij deze papieren dertig minuten voor de aankomst in Moskou weer terug zouden krijgen. Met een potlood had hij het nummer van hun coupé op de paperassen geschreven en hen doorgelaten.

Inwendig lachend had Arie gezien hoe Bob hoogst geïnteresseerd het uniform van de man had bekeken, alsmede de Russische teksten op het donkere rijtuig.

“A small step for man but a giant leap for mankind, hè Bobbie?” had Arie gemompeld toen Bob in de trein klom, hiermee de woorden van Neil Armstrong citerend toen hij als eerste mens voet zette op de maan.

“Ach, jij altijd met je rare moppen,” had Bob gereageerd.

“Ik krijg een ouderwets gevoel over me,” liet Jan weten toen de trein in beweging kwam.

“Hoezo?” vroeg Arie.

“Nou, niet ver hier vandaan begon ons avontuur met de varkensleren koffer.”

Arie grijnsde:

“Wat had ik TOEN een honger.”

“Dat is niets bijzonders; jij hebt altijd honger.”

Bob bromde wat. Jan en Arie hadden hem later natuurlijk uitgebreid verteld over hun belevenissen met de merkwaardige heer Buikmans. Bob had aan hun lippen gehangen en tenslotte verzucht dat hij het zeer spijtig vond dat hij die hele lol gemist had. Intussen had Arie de bank in de coupé onderzocht en uitgevonden dat er drie slaappleatsen boven elkaar ontstonden als men de rugleuning van onderaf naar zich toe trok, tot deze horizontaal was, en aan twee kettingen klikte, die daarvoor waren aangebracht.

“Dat is handig,” zei Jan.

Bob bekeek de constructie aandachtig. De zitting van de bank vormde het eerste bed, de rugleuning het tweede en de brede plank, die in eerste instantie op een kofferrek had geleken, was uiteraard het derde bed.

“Over eten en slapen hoef je die dikke niks te vertellen,” zei hij.

Arie wilde reageren hierop, maar Jan was hem voor:

“Wie slaapt waar?”

“Laat Arie maar in het onderste bed slapen,” adviseerde Bob.

“Ik geloof nooit dat die twee kettingen zijn gewicht kunnen houden en als je hem in het bovenste bed laat liggen, is het risico nog groter. Stel dat hij DAAR doorheen zakt. Dan kunnen wij tweeën op krukken in Moskou gaan rondspringen.”

Nadat Arie had gesputterd over de grappen met betrekking tot zijn omvang, kwamen Jan en Bob overeen dat Bob het middelste bed zou nemen en Jan het bovenste.

“Het is nu kwart over negen,” liet Bob weten, “nog een beetje vroeg om te gaan slapen.”

“Laten we daarom maar vast wat documentatie doornemen,” zei Jan, onderwijl zijn koffertje openknippend. Hij haalde een stapeltje boeken te voorschijn dat hij die ochtend had aangeschaft. Bob was zeer geïnteresseerd in de plattegrond van Moskou. Arie pikte een boekje uit, getiteld: “Neem nou

Moskou/Leningrad” en Jan ging lezen in een reisgids over Moskou waar behalve wetenswaardigheden ook enige standaardzinnen in de Russische taal te vinden waren. En vanaf dat moment was het Jan Prins die het lezen regelmatig onderbrak om in een notitieboekje wat op te schrijven. Pas veel later zouden Bob en Arie er achter komen dat het de volgende dagboeknotities waren:

Maandagavond:

Bob gaat helemaal op in de plattegrond van Moskou. Constant zit hij te lezen in de Engelstalige index om dan de genoemde locaties op de kaart te zoeken. Het eerste wat Arie opzocht in zijn boekje, had uiteraard te maken met de Russische keuken. Afgaande op zijn goedkeurende geknor schijnt deze hem wel te bevallen. Een en ander heeft overigens tot gevolg dat hij regelmatig zit te graaien in de grote tas, waarin de broodjes en blikjes cola zitten. Ikzelf probeer wat op te steken van de zogenaamde “nuttige” Russische zinnen, die in de ons vertrouwde lettertekens zijn weergegeven in de reisgids. Wat een taal! Werkelijk geen touw aan vast te knopen. Op een gegeven moment verlaat Arie de coupé om even later weer terug te komen met drie glazen thee. Had hij gekocht bij de provodnik. Hoe die dikke dat weer voor elkaar krijgt!

Bob en ik schrikken ons wild als Arie zijn boek laat zakken en ineens begint te bulderen van het lachen. Triomfantelijk laat hij weten dat Rusland een land naar zijn hart is. Als Bob en ik informeren waarom, vertelt hij dat men vroeger in Rusland voor zowel “rood” als “mooi” één en het zelfde woord bezigde. Het “rode plein” betekent feitelijk: het MOOIE plein.

“Ik heb dus mooi haar,” verklaart hij plechtig. Vervolgens legt hij uit dat het Russische woord “vitsj” “zoon van” betekent en stelt zich voor als “Tsaar Arie Arthurvitsch Roos,” de jongen met het mooie haar. Bob verdiept zich hierop weer in de plattegrond, onderwijl mompelend dat het die dikke in zijn bol geslagen is. Om half elf gaan we slapen.

Dinsdag:

We worden heel vroeg wakker door stationsgeluiden. De trein blijkt stil te staan op “Bahnhof Zoo” in Berlijn. Omdat we toch niet meer kunnen slapen, besluiten we op te staan, wassen ons om beurten (aan het wastafeltje in de hoek van de coupé en kleden ons aan. Kort daarop komt de trein weer in beweging. Als we een uur later het

bezoek van de Poolse douane achter de rug hebben, wordt Bob onrustig.

“Hoe lang is het nog naar Rusland?” vraagt hij.

Arie en ik weten het niet. Hierop gaat Bob naar de provodniks om het te vragen. Het blijkt pas laat in de avond te zijn.

De voorraad broodjes slinkt in onrustbarend tempo. Arie verzekert ons echter dat we ons geen zorgen hoeven te maken omdat er meteen na de Russische grens een restauratiewagon aangekoppeld zal zijn; hij zal dat ook wel weer bij die provodniks aan de weet zijn gekomen. Laat wat dat betreft die sproetenkampioen maar schuiven! Het grootste gedeelte van de rest van de dag besteden we aan de opzet van onze te volgen strategie. In de middag krijgen we van de provodnik ieder een Engelstalig formulier, een zgn. “Custom declaration.” De man laat weten dat wij deze moeten invullen en dat hij een uurtje later de formulieren weer zal ophalen om ze aan de Russische douane te geven zo gauw deze de trein binnenkomt. Het blijkt een vel vol vragen te zijn over hoeveel geld we bij ons hebben, of we kunstvoorwerpen, wapens, verdovende middelen, rauw vlees of planten meevoeren. Ook is men nieuwsgierig of we soms microfilms, cassettebandjes of manuscripten bij ons hebben. Ik dacht dat het allemaal een beetje soepeler was geworden in Rusland! Om een uur of half tien passeren we de Russische grens. Dat “passeren” duurt trouwens een dik uur omdat er andere wielstellen onder de wagons gemonteerd worden. De spoorrails in Rusland blijken ongeveer tien centimeter breder te zijn.

Nadat we de laatste broodjes hebben opgegeten, gaan we slapen.

Woensdag:

Als we wakker worden, raast de trein vrolijk door het Russische landschap, dat voornamelijk bestaat uit stukken bos, kleine dorpen en grote open vlakten. Bob staart gebiologeerd naar buiten. Als Arie hem vraagt of hij zich soms niet goed voelt, laat hij haastig weten dat hij, tijdens al onze avonturen, geen seconde had vermoed dat hij ooit nog eens in Rusland terecht zou komen. Hij knipt de ene foto na de andere als we een dorp passeren of een tussenstop maken. Arie haalt slechts zijn machtige schouders op en stelt voor om de restauratie te bezoeken om te ontbijten. Bij deze gelegenheid maken Bob en ik

voor één keer geen grappen omdat we allebei eveneens rammelen van de honger.

Om een uur of twee krijgen we onze reisdocumenten terug van de provodnik. Bob vouwt meteen de kaart open en geeft een krips als hij het station, waar we stoppen, herkent op de plattegrond. “Het einde is in zicht,” concludeert Arie.

WAARIN RUSSISCHE MEDESTRIJDERS ZICH AANSLUITEN

De reis eindigde bij station Beloruskaja. Al eerder waren de jongens overeengekomen dat zij zouden logeren in hotel Rossia dat zich op een steenworp van het Rode Plein bevindt. Nu waren de jongens door de lange reis dusdanig geradbraakt, dat zelfs Jan accoord ging met het idee om een taxi te nemen in plaats van met veel handen en voetenwerk de juiste metrolijn op te zoeken.

Toen ze echter bij de eerste de beste taxi informeerden naar de ritprijs, gaf Jan een schreeuw die weerkaatste tegen de gevel van het machtige stationsgebouw. "Vijftig dollar! Dat zijn onderhand drie maandsalarissen hier!"

"Rustig nou, Jan," suste Arie, we moeten immers de hele stad door? Het zal best een flinke rit zijn."

"Ammenooitniet," verzekerde Jan beslist. "Ik heb de afstand, zo goed en kwaad als het ging, uitgerekend op de plattegrond en ik kan je zeggen dat 15 dollar al dik betaald is."

Gedwee sjokten Bob en Arie achter hem aan toen hij, zonder verder commentaar, naar een andere taxi-chauffeur liep die enige tientallen meters verderop op een vrachtje stond te wachten. Na veel loven en bieden bleek de man bereid te zijn om hen voor 20 dollar naar het hotel te brengen.

"Pay first, please," besloot de man en hield zijn hand op.

Jan wilde iets zeggen, maar Arie was hem voor:

"Jan, hou je klep." Hij pelde twee briefjes van tien dollar van de rol bankbiljetten en gaf deze aan de chauffeur.

"Here you are; let's go now."

Hierop werd de chauffeur reuze actief. Hij stopte de twee bankbiljetten in de binnenzak van zijn colbert en liep fluks naar de kofferbak. Na deze geopend te hebben, pakte hij de koffers en deponeerde deze hierin.

Toen de auto eenmaal was opgenomen in de drukke verkeersstroom, wilde de chauffeur weten waar de jongens vandaan kwamen. Arie, die naast hem zat, liet weten dat Jan en hij uit Holland kwamen. Dit ontlokte aan de chauffeur goedkeurende geluiden.

"De jongen achter mij komt uit Amerika."

Hierop werd de chauffeur haast lyrisch:

"Ooh, America; I like it. McDonald's, General Motors; we all have now here. American cars very good." Onderwijl keek hij Bob via de achteruitkijkspiegel glunderend aan.

Deze grinnikte wat. Ineens boog de man zich voorover naar het handschoenenkastje en pakte hier een vodge papier uit. Uit zijn borstzakje haalde hij een ballpoint en krabbelde, al rijdend, iets op het papiertje. Toen hij klaar was, drukte hij het Arie in zijn vingers.

“My telephone number,” verduidelijkte hij. “If you need a driving guide call me after six o’clock in evening.” Arie bekeek het papiertje en staaarde de man een ogenblik verbaasd aan.

“Remember me,” ging deze verder. “Me Boris and not very expensive. Remember good old Boris. You’ll never know.” Arie grijnsde breed: “All right Boris; we shall call you up when we need you.” Boris zei niets meer en begon te fluiten. Het was de melodie die Jan herkende als die van het lied over de Wolga slepers.

Die middag liepen de drie jongens tegen zes uur hotel Rossia uit, een verschrikkelijk kil en modern hotel door Jan uitgezocht vanwege de centrale ligging dat zich achter de sprookjesachtige Basilius kathedraal bevindt, en zetten koers naar het Rode Plein. Dit plein (dat helemaal niet rood is maar is geplaveid met zwarte klinkers) meet zo’n achthonderd bij tweehonderd meter. Aan de smalle zuidzijde bevindt zich de reeds genoemde Basilius kathedraal. De noordzijde wordt afgebakend door het historisch museum en langs de lange westzijde loopt de muur van het Kremlin met daarvoor het Lenin mausoleum. Daar tegenover, aan de oostzijde, bevindt zich de “GOEM” een gigantisch warenhuis dat feitelijk bestaat uit drie winkelstraten die ieder zijn overdekt door middel van glazen overkappingen.

Het was hoofdzakelijk Bob geweest die dolgraag tenminste één keer het Rode plein wilde bezoeken. Wat hem met name interesseerde, was de ceremonie rondom het wisselen van de wacht bij het Leninmausoleum dat ‘s zomers ieder heel uur van de dag geschiedde. Hoewel Jan en Arie meewarig hadden gereageerd op Bobs verzoek, raakten ook zij onder de indruk toen ze zagen hoe de plechtigheid werd verricht. Op het moment dat de nieuwe wachtposten zich hadden opgesteld bij de ingang van het kleine gebouw en de afgelosten weg marcheerden, verspreidde de immense groep toeschouwers zich weer naar alle kanten van het plein zodat de drie jongens even later als enigen achterbleven.

“Deze ceremonie schijnt een ware bezienswaardigheid te zijn,” concludeerde Jan. Arie haalde zijn schouders op:

“Eigenlijk is het wisselen van de wacht overal ter wereld iets wat door velen met belangstelling wordt gadeslagen.”

Bob zei niets en staarde naar de wachtposten die, gekleed in diep-groene uniformen, onbeweeglijk stonden, onderwijl hun geweren met bajonet, die met de kolf op de grond rustten, bij de loop vasthielden. Op dat moment wendde zich een kleine, dikke, wat oudere vrouw tot Jan en vroeg iets aan hem. Onderwijl had ze een gelakt kistje, voorzien van allerlei kleine beschilderingen, uit een plastic tas gehaald en toonde deze. Nu had Jan in een van de door hem aangeschafte boekjes een paar Russische zinnnetjes uit zijn hoofd geleerd. Een daarvan zou hem, zo meende hij tenminste, nu goed van pas komen. Hij schraapte zijn keel en zei ernstig:

“Ja njè govarjoe Pa-roeski” (“ik spreek geen Russisch”). Ieder weldenkend mens zou verwachten dat de vrouw wellicht haar schouders zou ophalen, mogelijk zelfs een spijtig gebaar zou maken, en zou weggaan, maar dit pakte heel anders uit. Kennelijk verkeerde de vrouw nu in de veronderstelling dat een buitenlander die in staat bleek om haar in haar moedertaal toe te spreken - ook al betrof het niet meer dan de mededeling dat hij geen Russisch sprak - deze taal toch wel enigszins machtig was. Ze grijnsde breed, hiermee een rij gouden tanden tonend, en sprak opnieuw tegen Jan. Tot zijn afgrijzen herkende hij de typische klanken, waaruit hij concludeerde dat de vrouw haar vraag gewoon herhaalde. Nerveus haalde Jan zijn taalgidsje te voorschijn begon hier wanhopig in te bladeren.

“Ja njè govarjoe Pa-roeski,” zei hij weer, nu bijna smekend.

De vrouw keek hierop heel verbaasd, keek naar Arie en Bob (die overigens moeite hadden om hun gezicht in de plooi te houden) en wendde haar blik tenslotte weer tot Jan. Vervolgens stak ze een heel verhaal af waarvan de jongens geen syllabe begrepen.

“Deze vrouw vraagt of u dit kistje wilt kopen voor vijf dollar,” sprak een stem in perfect Engels. Verrast keken de drie jongens op. Naast hen was een jongen komen staan van ongeveer twintig jaar oud; met een twinkeling in zijn staalblauwe ogen keek hij van Jan (die nu stond te zweten) naar de vrouw.

“Wilt u het kopen?” hernam de jongen.

“Nee,” antwoordde Jan. De nieuwkomer zei iets tegen de vrouw, waarop zij wegliep, onderwijl rondkijkend naar andere potentiële kopers.

“Thank you very much,” mompelde Jan.

“You’re welcome.”

“Jij spreekt goed Engels,” zei Arie.

“Ik heb het twee jaar gestudeerd,” reageerde de nieuwkomer.

Op dat moment zei er iets “klik” in Arie’s hersenen.

“Misschien kun je ons helpen,” sprak hij op nadenkende toon.

“Het ligt er aan waarmee,” liet de Rus weten.

“Wij logeren in hotel Rossia,” reageerde Arie, “laten we daar naar toe gaan en onder het genot van een kopje thee het een en ander bespreken.”

“Prima,” knikte de Rus. “Mijn naam is Michael Nicolaerich Motorin.”

“Ik ben Arie,” zei de dikkerd en schudde de uitgestoken hand. Nadat Jan en Bob zich eveneens hadden voorgesteld, ging het viertal op weg.

Tien minuten later zaten ze aan een tafeltje in de enorme lounge achter grote glazen dampende thee. Een paar tafeltjes verderop zat een groep Amerikanen luidruchtig te praten over hoe enig ze het vonden dat ze in het hart van Rusland waren. Bob bekeek het gezelschap met gemengde gevoelens.

“Laten we tot de kern van de zaak komen,” sprak Arie resoluut. In het kort vertelde hij Michael waarom ze naar Moskou waren gekomen. Deze liet het hele verhaal bezinken en slurpte voorzichtig van zijn thee.

“Je hoeft geen Stalin te heten om dit zaakje niet te vertrouwen,” merkte hij op terwijl hij zijn glas weer neerzette. “Waar zit Novi Transport precies?”

Bob haalde uit de binnenzak van zijn jack de plattegrond tevoorschijn en vouwde deze open. “In het noorden,” verduidelijkte hij terwijl hij de kaart aan Michael gaf. “We hebben de locatie omcirkeld; kijk, hier.” Michael keek naar de plek die Bob aanwees.

“Een zijstraat van de Dimitrower Chaussee,” mompelde hij, “die wijk ken ik redelijk goed.”

“Wat is dat voor een buurt?” wilde Jan weten.

Michael haalde zijn schouders op: “Een gewone buitenwijk, net als alle andere.” Hij vouwde de kaart weer op en gaf deze terug aan Bob. Terwijl Bob de kaart in zijn binnenzak propte, staarde Michael met een diepe frons op zijn voorhoofd naar zijn glas thee vóór zich. De drie vrienden wachtten op wat er komen zou. Stilte. Jan en Bob wisselden een blik van verstandhouding. Ze dachten allebei hetzelfde: deze Rus was nou niet bepaald

spraakzaam! Arie schudde haast onzichtbaar het hoofd. Jan en Bob begrepen dat Arie wilde dat Michael uit de hoek zou komen. Ineens was de lounge vervuld van bulderend gelach dat opsteeg uit de groep Amerikanen. Kennelijk had iemand een mop verteld. Bob schoof zenuwachtig heen en weer op zijn stoel.

Michael keek plotseling op van zijn glas en keek Arie onverstoorbaar aan:

“Ik zal jullie helpen; wat levert het mij op?”

“Twintig dollar per dag plus eten en drinken; onkosten als bijvoorbeeld openbaar vervoer of een taxi zijn uiteraard geheel voor onze rekening.”

Arie had dit direct geantwoord. Tijdens de korte wandeling van het Kremlin naar het hotel had hij Michael desgevraagd laten weten dat hij en Jan uit Holland afkomstig waren en dat Bob een Amerikaan was. Op grond hiervan had Arie snel bedacht dat de vergoeding van Michaels eventuele diensten niet overdreven hoog moest zijn maar zeker ook niet te laag.

“Klinkt redelijk,” reageerde Michael. “Hadden jullie zelf al een soort plan gemaakt?”

“Nou ja, een plan...,” begon Jan.

“Het is allemaal nog niet echt vastomlijnd,” onderbrak Arie. “We hebben bijna twee dagen in de trein gezeten en dus tijd genoeg gehad om bepaalde varianten door te nemen. In feite zijn we steeds tot dezelfde conclusie gekomen. In de eerste plaats zal ons onderzoek moeten beginnen bij Novi Transport. Alleen daar zullen we kunnen uitvinden wat er aan de hand is.”

“Tot zover accoord,” zei Michael. “En wat is zogenaamd de reden van jullie bezoek?”

“We dachten zelf aan een op te zetten transportlijn tussen Moskou en het westen. Dus zowel vrachten vervoeren vanuit Rusland naar Holland als omgekeerd.”

“Hm.” Michael nam een slok thee en begon te praten: “Dat plan is redelijk bruikbaar, maar het heeft nog wat haken en ogen.”

“Hoe bedoel je?” wilde Arie weten.

“Kijk, we weten dat er iets niet klopt bij Novi Transport. Als jij en Jan daar komen binnenstappen, zullen ze meteen onraad ruiken als ze horen dat jullie uit Holland komen en het verband leggen met de Hollandse reder die zo'n goede klant was maar die nu niet meer ingaat op de condities van de zogenaamde plaatsvervanger. Daarnaast zul je aannemelijk moeten maken hoe je achter het bestaan van die onderneming bent gekomen.”

Arie had ademloos geluisterd naar dit nuchtere betoog; Jan slikte iets weg:

“Hij heeft gelijk, dikke, zover had ik nog geeneens doorgedacht.”

“Ik ook niet,” bekende Arie.

“Het probleem is echter niet helemaal onoplosbaar,” ging Michael verder. “Bob hier is een Amerikaan.”

“Daar kan hij zelf ook niets aan doen,” zei Arie afwezig.

“Pardon?”

“Nee, niks. Ik zat even hardop te denken. Wat wilde je zeggen?”

“IK ga met Bob daar naar toe,” verduidelijkte Michael.

“Een potentiële Amerikaanse klant zullen ze met open armen ontvangen.”

Bob grijnsde breed: “Sure, Amerikanen zijn overal en altijd als uiterst welkom bezoek binnengehaald.”

Michael kuchte, keek met een typische blik naar de grijnzende Bob en zei tenslotte: “Daar kunnen we later nog wel eens over discussiëren; laten we ons nu alsjeblieft tot de feiten beperken.”

“Let maar niet op hem,” suste Jan, “hij is gewoon een beetje moe van de reis en dan maakt hij altijd van die flauwe grappen. Als ik het goed begrijp, dan heb jij Bob zozegzegd hier ontmoet, je raakte in gesprek met hem en hoorde van hem dat hij hier voor een zakenreis was. Toen heb je hem aangeboden om hem tegen vergoeding een beetje wegwijs te maken. Tenslotte ken je de hele omgeving en je spreekt vloeiend Engels.”

“Volkomen juist; alleen ben ik in deze situatie degene die Bob opmerkzaam heeft gemaakt op Novi Transport. Punt van discussie blijft wel dat ik toch een geloofwaardig antwoord moet geven op de vraag hoe ik op het idee kwam om met de Amerikaan uitgerekend naar hen te komen.

“Wacht eens even.”

Bob, Arie en Michael keken nieuwsgierig naar Jan die nu met zijn vingers op het tafelblad zat te trommelen.

“Zou het in werkelijkheid niet simpeler zijn dan wij vermoeden?” begon hij.

“Verklaar je nader,” sprak Michael rustig.

“Nou kijk; een transportbedrijf heeft altijd enige bekendheid. Ik bedoel maar te zeggen dat je altijd auto's van het bedrijf in kwestie hebt kunnen zien rondrijden. En daarbij: je kunt een keer toevallig daar in de buurt zijn geweest en hebben gezien dat dat bedrijf gewoon bestaat. Wat is dan logischer dat je direct denkt aan Novi Transport als je met een Amerikaan in gesprek raakt die

te kennen geeft op zoek te zijn naar een Russische expediteur? Denk je nou werkelijk dat die mannen daar zich gaan afvragen of dat verhaal wel klopt terwijl er een Yank voor hen staat die zaken wil doen?"

Arie en Bob knikten goedkeurend. Michael schudde echter meewarig het hoofd:

"Jullie zijn zeker nog nooit eerder in Rusland geweest."

"Nee."

Ineens glimlachte Michael. Het was de eerste keer dat Jan, Bob en Arie hem dit zagen doen. Het was een ontwapenende - haast verlegen - grijns.

"Het spijt me dat ik het zeggen moet," sprak hij, nu weer ernstig, "maar Russen kunnen bliksemsnel combineren en feiten associëren. Wellicht komt dit doordat wij tientallen jaren in een maatschappij hebben geleefd waarin wij altijd voorzichtig moesten zijn en op onze woorden moesten letten. Ik ben er van overtuigd dat menig westerling dit zal aanmerken als een soort van paranoia, maar ik verzeker jullie dat je gegronde redenen hebt om met een verklaring over de brug te komen waar geen speld tussen te krijgen is."

Weer viel er een stilte. Arie bedacht zich, als "meester verhalen-uit-de-duim-zuiger," dat deze klus inderdaad het uiterste zou vergen van zijn creatieve brein. Bob, de typische Amerikaan, dacht terug aan de jaren waarin hij op de high school zat, waar door leraren veelvuldig werd benadrukt dat het communisme voor de gewone Sovjet-burgers in werkelijkheid een tonnenswaar juk betekende. Jan herinnerde zich een kreet die zijn vader, de ex-kolonel, zo vaak uitriep als ze 's avonds aan de koffie zaten: "jongen, geloof me; als je ergens zit waar je constant op je hoede moet zijn, vertrouw je op het laatst geen mens meer!"

"Boris," zei Bob, de stilte verbrekend. Michael keek hem verbaasd aan:

"Wie is Boris?" "De taxi-chauffeur die ons van het station hier naar toe heeft gereden," antwoordde Bob. "Hij heeft aan Arie zijn telefoonnummer gegeven met de mededeling dat we hem altijd konden bellen als we een rijdende gids nodig mochten hebben."

Het gezicht van Michael klaarde op:

"Ik begrijp waar je naartoe wilt. Mogelijk is hij, of een van zijn collega's wel eens bij die expediteur geweest."

"Precies." Inmiddels had Arie het briefje met het opgekrabbelde telefoonnummer aan Michael gegeven.

"Hij is pas te bereiken na zes uur 's avonds," lichtte Arie toe.

“Dat is nu dus,” verklaarde Michael terwijl hij opstond.
“Wat ga je doen?” vroeg Bob.
“Boris opbellen natuurlijk; ik ben zo terug.”

“HOT-LINE” PITTSBURGH - AMSTERDAM; EEN RUSSISCH KRIJGSPLAN KRIJGT VORM

Zoals zo vaak in het leven kunnen heel onbeduidende dingetjes verstrekkende gevolgen hebben. En de lezer voelt het waarschijnlijk al aankomen: ook in dit merkwaardige Russische avontuur van de drie helden deed zich iets dergelijks voor. En dat werd veroorzaakt door... de snoeplust van Ma Evers. In de loop der jaren was Bob diverse keren in Holland geweest en iedere keer opnieuw leverde zijn thuiskomst bijna hetzelfde tafereel op: een dodelijk vermoeide Bob die zuchtend zijn koffer uitpakte waar zijn verfromfaaide kleren in zaten; in verreweg de meeste gevallen waren het er minder dan waarmee hij was vertrokken, simpelweg omdat er bij de rauschpartijen nog wel eens een kledingstuk gesneuveld was. Wat echter altijd weer opdook was een half leeggegeten doos of rol Droste pastilles, die al dan niet geplet en/of gebroken waren. Toen Bobs moeder voor de eerste keer zo'n stukje chocolade had geproefd, was ze meteen verkocht. Dat de chocolaatjes niet meer zo gaaf van vorm waren, had ze simpel weggewuifd met de opmerking dat je ze toch niet heel kon doorslikken. Vandaar dat pa Evers in de afgelopen dagen regelmatig het verzoek van zijn echtgenote kreeg om hun zoon Bob - die nu toch in Holland was - er aan te herinneren dat hij een paar van die rollen of dozen chocola mee moest nemen.

En zo kon het gebeuren dat de eerste handeling, die de heer Evers sr. verrichtte aan het begin van een stralende werkdag, bestond uit opbellen naar huize Prins in Amsterdam. Hij was met opzet wat eerder van huis gegaan om op de zaak nog wat stukken door te nemen. Om tien uur had hij een belangrijke afspraak met twee andere machinefabrikanten die hem wilden spreken over een eventuele fusie. Daarnaast moest hij diezelfde middag tekst en uitleg geven over dat onderhoud aan een paar functionarissen van de vakbond die door ongeruste leden, werkzaam bij de fabriek van Evers, op de hoogte waren gebracht van de fusieplannen.

“Het mooiste van de grap is dat ik vanmiddag nog niets concreets te vertellen heb aan die snaken,” dacht hij grimmig terwijl hij het nummer intikte.

Na korte tijd hoorde hij hoe het toestel aan de andere kant overging; ongeduldig wachtte hij tot er werd opgenomen. Op dit zelfde moment ontmoetten de drie vrienden

Michael op het Rode Plein, maar dat kon Bobs vader natuurlijk niet weten. Aan zijn overpeinzingen kwam een eind toen de kolonel persoonlijk opnam:

“Prins.”

“Hello, old soldier, je spreekt met Evers.”

“Hee, hallo Evers, wat verschaft me de eer?”

Inwendig grinnikend over Prins’ plechtstatigheid begon Evers te praten:

“Nou kijk, het zit zo: het liefst zou ik Bob zelf even willen spreken, maar ik denk dat hij samen met Jan en Arie de hort op is.”

“Dat klopt,” beaamde de kolonel.

“Juist ja; als ze nou vanavond weer thuiskomen, zou je hem dan vriendelijk doch dringend willen verzoeken om een paar dozen of rollen Droste pastilles voor z’n moeder mee te nemen?”

De kolonel schraapte zijn keel:

“Ik zal dat met alle plezier doen, alleen zullen ze nog wel een tijdje wegblijven want ze zijn met een klusje bezig voor de oude Roos.”

“Werkelijk? Ik had het kunnen weten. Wat is er aan de hand? Is er een schandaal rondom holle kazen of zit er houtworm in de klompen?”

“Nee, ze zitten in Moskou.”

“Wacht eens even; dat laatste heb ik niet goed verstaan. Laat ik nou gemeend hebben te horen dat je zei dat ze in Moskou zaten, hahahaha!”

“Dat zei ik ook,” bevestigde de kolonel.

“WAAT, ze zitten in Moskou? Wat heeft dat nou weer te betekenen?”

“Het is zoals ik al zei,” hernam de kolonel, “ze zijn in opdracht van Roos een karweitje gaan opknappen in Moskou. Het heeft iets te maken met een transportbedrijf waar hij zaken mee doet of deed.”

“En waarom word ik daarvan niet op de hoogte gesteld?”

De kolonel zuchtte:

“Stel dat Roos jou gebeld had, had je Bob dan zonder meer laten gaan?”

“Natuurlijk niet!”

“Nou, dan heb je hiermee zelf jouw vraag beantwoord.”

Evers had twee volle tellen nodig om de juistheid van deze opmerking te erkennen.

“Dat is allemaal wel waar,” ging hij verder, “maar had jij nou geen stokje voor dat doldrieste avontuur kunnen steken?”

De kolonel sputterde verontwaardigd:

“O ja; en hoe had je je dat voorgesteld? Ik had die drie vlegels zeker in Jans kamer moeten opsluiten. Ik ben geen cipier! En daarbij: ze zijn meerderjarig, vergeet dat niet!”

In eerste instantie had Evers willen opmerken dat zoons, meerderjarig of niet, te allen tijde naar hun ouders te luisteren hadden, maar hij slikte het in.

“Ook dat is natuurlijk waar,” sprak hij tenslotte.

“En begrijp me nou niet verkeerd,” verzekerde de kolonel, “ik heb die drie knapen nou óók weer niet zomaar laten vertrekken. Ik heb ze wel degelijk tot hun hersenen laten doordringen dat ze nu iets geheel anders gingen ondernemen door naar Rusland te gaan met alle haken en ogen vandien.”

“Wat je zegt; heb je al wat van ze gehoord?”

“Lieve help, nee. Ze zijn twee dagen geleden per trein afgereisd en als het goed is, zullen ze ongeveer nu zijn aangekomen. Arie zou zijn vader bellen als ze wat te weten waren gekomen en bij die gelegenheid ook het telefoonnummer van hun hotel doorgeven. Zodra Roos wat weet, zal hij mij weer bellen.”

“Mooi zo,” bromde Evers. “Ik heb geen tijd meer om hier nog langer over te debatteren; als jij wat weet, zou je mij dan willen bellen? Mocht ik niet bereikbaar zijn, geef de boodschap dan maar door aan mijn secretaresse, wil je? En anders heb je ook mijn privé-nummer nog.”

“Doe ik,” beloofde de kolonel. “Bedankt en tot horens.”

“Tot horens.”

Evers legde de hoorn op het toestel en dacht enige minuten na.

Vervolgens stond hij op en begon achter zijn bureau te ijsberen. Bob in Rusland. Wat een kolder. Hij bleef staan voor het raam dat uitzicht bood op het opslagterrein van zijn fabriek. Zojuist was een open oplegger met een vracht stalen profielen komen aanrijden. Twee zware heftrucks waren komen aanrollen om de lading te lossen.

Evers herinnerde zich een artikel in de Times van enige dagen geleden. Er werd beschreven hoe Rusland na tientallen jaren “alles-voor-iedereen-tactiek” door de politieke omwenteling had besloten het definitief over een andere boeg te gooien. De Russen zochten westerse zakenpartners en Amerikanen waren niet meer zo verguisd als in het verleden; integendeel!

“Misschien is het lang zo gek nog niet dat Bob in Moskou zit,” sprak Evers halffluid, “als ik maar wist waar hij ergens uithing.”

Hoe langer hij hier over nadacht, hoe beter zijn humeur werd. Over niet al te lange tijd zou hij wel een telefoontje van kolonel Prins krijgen waardoor hij haarfijn de verblijfplaats van Bob te weten zou komen. Behalve vader was Evers uiteraard ook een volbloed zakenman en een zakenman die geld ruikt, is fanatieker dan een hongerige zwerfhond die ergens een lekker hapje vermoedt. Hij werd opgeschrikt door een klopje op de deur.

“Binnen.”

De deur zwaaide open. Zijn blonde secretaresse kwam binnen; in de ene hand had ze een kopje koffie en in de andere een stapel papieren:

“Ik heb een kopje koffie voor u en de stukken waar u om gevraagd heeft, meneer Evers.”

“Fijn, zet maar neer.” Hij gebaarde naar zijn bureau.

“Is er nog iets anders van uw dienst?” vroeg de vrouw nadat ze dit had gedaan.

“Nee, dank je; of ja,... eigenlijk wel.”

Ze bleef staan en knikte vriendelijk.

“Eh... zou je voor mij Delta Airlines willen opbellen om te informeren of de lijnvluchten naar Moskou dagelijks vertrekken en zo ja op welke tijd? Voorlopig wil ik alleen die gegevens hebben.”

“Ik ga het onmiddellijk uitzoeken voor u.”

“Dank je wel.”

De secretaresse liep onverstoord het kantoor uit, sloot de deur achter zich, maar was inwendig vervuld van vele vragen. Moskou, wat had meneer Evers nou ineens met Rusland? Ze snapte er niets van. Eenmaal aangekomen bij haar bureau kwam ze tot de slotsom dat het haar niet aanging. Vreemd vond ze het wel!

Ze ging zitten en pakte het telefoonboek.

“Ik moet zeggen dat die Michael voortvarender blijkt te zijn dan op het eerste gezicht wel leek,” merkte Jan op toen Michael uit het gezicht was verdwenen.

“Dat komt omdat hij ongeveer net zo in elkaar zit als ik,” liet Arie ernstig weten.

Bob hield wijselijk zijn mond. Jan kon het echter niet nalaten om op Arie's uitspraak te reageren:

“Wat bedoel je daarmee?”

Arie zei niets, nam zijn theeglas, dronk dit zichtbaar genietend leeg en zette het weer neer.

“Dat zal ik je vertellen, jongetje Prins. Iemand die over een werkelijk geniaal brein beschikt, komt pas in actie als het nodig is.”

Jan was sprakeloos door deze opschepperij.

“Die dikke KAN het maar niet laten” gromde Bob. Pas toen hij de brede grijns op het sproetige gelaat zag, realiseerde hij zich dat hij er weer was ingelopen.

“Je hebt gelijk Bob,” grinnikte Arie. “Maar weet je wel waaróm ik het niet kan laten?”

Jan en Bob zwegen.

“Omdat jullie zo makkelijk op de kast zijn te krijgen,” vulde Arie aan.

Jan gaf hem een klets op zijn schouder:

“Dikke, voor één keer ben ik het met je eens. Ik geef direct toe dat het per definitie onmogelijk is om jou op welke kast dan ook te krijgen. In de eerste plaats zouden we daar een hijskraan voor nodig hebben en in de tweede plaats zou je er doorheen zakken.”

Bob deed nog een duit in het zakje:

“WIJ kunnen tenminste zélf nog op die kast klimmen.”

“Kijk, dat bedoel ik nou,” sprak Arie kalm, “het getuigt bij voorbaat al van een geestelijke achterstand als je spreekwoordelijkheden letterlijk gaat opvatten bij gebrek aan betere verdedigingsmiddelen.”

Na deze vernietigende reactie uitgesproken te hebben boog hij zijn hoofd wat voorover en hield zijn hand achter zijn oor:

“Hoor ik nog wat?”

“Nu effe serieus, Arie,” zei Jan. “Moeten we zo langzamerhand niet eens jouw vader gaan opbellen?”

Arie liet zijn hand zakken en ging weer rechtop zitten:

“Dat lijkt me wel zo verstandig. Tenslotte zal hij intussen wel hebben uitgekiend dat we al hoog en breed zijn gearriveerd. Bovendien kunnen we hem laten weten dat we al een puik plan hebben om uit te voeren.”

“En misschien heeft hij nog wat van Novi Transport gehoord,” opperde Bob.

Arie haalde zijn schouders op:

“Ik denk van niet; als hij al iets gehoord heeft, zal het waarschijnlijk wel weer zo'n kletsverhaal zijn. Ik zal hem er in elk geval naar vragen. Ik heb trouwens honger.”

“Gelukkig maar,” zei Jan, “Ik begon me al zorgen te maken omdat je al een paar uur niet over eten hebt gesproken.”

“Het is toch werkelijk niet te geloven....” begon Arie.

“Koest maar,” viel Jan hem in de rede, “wij hebben óók honger. We zullen zo dadelijk de eetzaal induiken; O, kijk... daar komt Michael weer aan.”

Vijf tellen later had deze plaatsgenomen aan de tafel.

“Ik heb goed nieuws,” liet hij weten, “Boris kent het bedrijf omdat er een heel groot hotel pal vóór staat. Hij heeft

daar vaak toeristen vanuit het centrum naartoe gereden. En het mooiste van de grap is dat hij bij die gelegenheden van uit de zijstraat daadwerkelijk vrachtauto's de Dimitrower Chaussee heeft zien oprijden. Voor iemand die veel op de weg zit, blijken de auto's van Novi Transport trouwens sowieso een bekende verschijning te zijn."

"Dat is schitterend," zei Arie.

Jan en Bob beaamden dit; Jan bedacht cynisch dat hiermee de juistheid zijn oorspronkelijke idee, dat in eerste instantie verworpen was, bevestigd werd. Hij was echter zo diplomatiek om hierover niet te beginnen tegen Michael. Bovendien had Michael als Rus iets opgemerkt over de Russische cultuur en wie was Jantje Prins dan om als Hollander te beweren dat Michaels betoog niet klopte? Nee, hij hield zijn kaken maar stijf op elkaar!

"Laten we nu ons plan verder uitwerken," ging Michael verder. "Ik heb met Boris afgesproken dat hij ons morgenochtend om half elf hier zal oppikken om ons naar de Dimitrower Chaussee te rijden." Hij richtte zich nu tot Arie:

"Jij en Jan stappen uit bij het hotel, het is overigens een jeugdhotel, en wachten tot Bob en ik weer terugkomen. Onderwijl moet je maar een kopje koffie drinken of zo."

Jan wilde wat zeggen, maar Arie gebaarde hem dat hij zijn mond moest houden.

"Ikzelf zal vanavond thuis het gesprek gaan voorbereiden zoals Bob en ik dat zullen gaan voeren bij Novi Transport. Daarom zal ik hier morgen al om tien uur zijn om met Bob alles door te nemen. Wat we na het bezoek aan Novi Transport gaan ondernemen, hangt af van hetgeen we daar aan de weet komen. Is dit tot zover allemaal duidelijk?"

"Het is glashelder," verzekerde Arie, "meer kunnen we op dit moment toch niet voorbereiden. Ik wil zometeen trouwens eerst even opbellen naar huis."

"Wil je dat hier doen?" vroeg Michael.

"Ja, of kan dat niet?"

"Jawel, maar...." Michael aarzelde. Ineens haalde hij zijn schouders op en begon weer te spreken:

"Je moet weten dat het altijd een publiek geheim is geweest dat telefoongesprekken vanuit hotels naar het westen werden afgeluisterd. Of dit vandaag aan de dag nog steeds zo is, kan ik werkelijk niet zeggen. Als dit echter inderdaad nog gebeurt, is het natuurlijk de vraag of men iets zal doen met de opgepikte informatie. Ik zeg dit met het oog op onze missie die we morgen gaan

uitvoeren; je weet dan nooit helemaal zeker of er soms iets is overgebiefd.”

Arie keek hem verbaasd aan:

“Aan Novi Transport?”

“Ja.”

Onder andere omstandigheden zouden de drie jongens in lachen zijn uitgebarsten, maar Michael was dood-ernstig; hij méénde het.

“Dus... ik kan maar beter NIET opbellen,” bracht Arie uit.

“Niet vanuit dit hotel in elk geval,” zei Michael, “je doet er verstandiger aan om naar het telegraafkantoor in de Gorkistraat te gaan. Bob, geef me de kaart nog eens even.”

Bob deed dit waarop Michael een plaats aanwees op de gedetailleerde centrumkaart:

“Hier is het; een kwartiertje lopen. Gewoon hier vandaan over het Rode Plein en dan rechtdoor. Dan loop je zó de Gorkistraat in.”

“Ja maar, het is nu al bijna zeven uur,” zei Jan, na een korte blik op zijn horloge geworpen te hebben.

“Het telegraafkantoor is dag en nacht open,” verduidelijkte Michael, “en je kunt er zowel met dollars als met roebels betalen.”

Daarna gaf hij Bob de kaart terug en stond op.

“Michael, wacht nog even,” gebod Arie.

De Rus ging weer zitten en trok vragend één wenkbrauw op.

Arie stak zijn hand in zijn broekzak en haalde een rol bankbiljetten te voorschijn. Hij pelde een 10 dollarbiljet af en gaf het aan Michael:

“Je hebt ons tot dusver zó goed geholpen dat je in het afgelopen uur een half honorarium hebt verdiend. En ik weet zeker dat de anderen deze mening eveneens zijn toegedaan.”

Dit laatste zei hij terwijl hij Jan Prins strak aankeek. Deze kon slechts knikken.

“Heel erg bedankt,” zei Michael. Hij vouwde het biljet zorgvuldig dubbel en stopte het in zijn broekzak. “Jullie zien mij morgen om tien uur.”

“Prima, tot morgen.”

“Tot morgen.”

“Was dat nou nodig om die knaap meteen maar tien dollar te geven?” barstte Jan los toen Michael uit het zicht was verdwenen.

Arie zuchtte: “Ja, dat WAS nodig om de eenvoudige reden dat hij ons dagen werk heeft bespaard waardoor we morgen meteen aan de slag kunnen gaan.”

“Dat laatste zal ik niet bestrijden,” zei Jan stug, “maar nu loop je de kans dat meneer morgenavond zal beginnen te zeuren dat twintig dollar voor een hele dag veel te weinig is in verhouding tot de nu ontvangen tien dollar voor een uurtje werk.”

“Jaa,” zei Arie langgerekt, “dat zou hij beslist doen als hij Jan Prins heette, maar dat doet-ie niet, want hij heet geen Jan Prins.”

“Wat is DAT nou weer voor filosofie van de koude grond?”

“Gewoon de waarheid,” zei Arie, “die makker gaat heus geen problemen maken want hij is veel te happig op die twintig dollar per dag om het risico te lopen dat wij hem de laan uit sturen. Het enige wat hij hoeft te doen voor dat geld, wat voor hem een flink dagloon is, is al onze vragen beantwoorden en met ons op pad gaan. Geloof mij: je ziet spoken.”

En daar kon Jan het mee doen. In gedachten zette hij bliksemsnel Arie's argumenten op een rijtje. Wederom kwam hij tot een overbekende conclusie: tijdens alle avonturen, die hij in de afgelopen jaren had beleefd, had hij het keer op keer meegemaakt dat Arie een ogenschijnlijk volslagen absurde tactiek hanteerde die uiteindelijk heel logisch en buitengewoon listig was gebleken! Hij herinnerde zich óók dat hij deze kwestie ooit eens met Bob had besproken. “Jan, breek je hoofd er niet over,” was Bobs commentaar geweest, “hoe die dikke het doet, doet-ie het. Hij ziet alles als een spelletje schaak. Alleen is hij, altijd met onverklaarbaar succes, in gedachten al bezig met de beslissende fase in het eindspel op het moment dat wij nog over een openingszet zitten te dubben.”

“Nou ja, je zult wel weer gelijk hebben,” bekende Jan tenslotte.

“Laten we nu eerst maar gaan opbellen,” zei Bob ongeduldig.

“Nee, wacht.”

Het was Arie die dit zei. Hij had één machtige hand geheven, niet ongelijk aan een redenaar die een juichende menigte tot stilte maande.

“Om een nieuwe serie flauwe grappen te omzeilen, wil ik jullie twee vaststaande feiten onder de aandacht brengen.”

Hij wachtte even alsof hij de reactie van Jan en Bob wilde peilen.

“Nou, vertel op,” drong Jan aan.

“Over niet al te lange tijd zal de keuken van dit hotel sluiten terwijl het telegraafkantoor nog de hele avond open is.”

Jan en Bob keken elkaar aan.

“We gaan dus eerst eten,” besloot Bob.

“HOT-LINE” MOSKOU - AMSTERDAM

“Hoeveel tijdsverschil zit er tussen hier en Holland?” vroeg Bob.

“Het is hier twee uur later,” antwoordde Jan zonder hem aan te kijken. Zijn aandacht werd volledig in beslag genomen door het gigantische GOEM-gebouw waar ze op dat moment langs liepen.

“Dat wil zeggen dat het nu in Holland tegen zessen is,” zei Arie.

De drie jongens verkeerden in een opperbeste stemming. In de eetzaal hadden ze een serveerster getroffen die hen in grappig Engels had uitgelegd wat ze konden verwachten van de Russische keuken. Hierop had Jan onmiddellijk gekozen voor de echte biefstuk Stroganov, bestaande uit schijfjes gebakken aardappel, overgoten met een crème-kleurige saus die gevuld was met kleine stukjes biefstuk. Een gerecht dat in geen enkel opzicht te vergelijken is met de variant zoals men die in sommige Hollandse restaurants voorgeschoteld krijgt. Arie had een bord van de vermaarde “Borsjtsj” besteld, hetgeen in het Nederlands ook wel “bietensoep” wordt genoemd. Hoewel het hoofdingrediënt inderdaad uit bieten bestaat, zijn er, wonderlijk genoeg, ontelbare recepten van deze soep bekend in Rusland. Sterker nog: wie bijvoorbeeld bij tien verschillende Russische restaurants of gezinnen Borsjtsj eet, die zal tien verschillende gerechten proeven waarvan iedere bereider bij hoog en laag zal beweren dat zijn of haar variant volgens het enig juiste recept gekookt is. De soep van Arie was gevuld met diverse koolsoorten en gekookte hele aardappelen. Bob had een vis-salade besteld met een bak ijs na.

“Ik wilde trouwens dat die straatverkopers eens ophielden met te proberen ons allerlei goed bedoelde rommel aan te smeren,” zei Jan nadat hij voor de vierde keer iemand had weggestuurd die hen voor de verandering enkele horloges onder de neus had gehouden.

“Ik ben bang dat Bob daar de schuld van is,” verklaarde Arie.

Bob reageerde verontwaardigd: “Schuld? Wat schuld? Hoe kan ik daar nou de schuld van zijn?”

“Nou; ‘t is eigenlijk heel simpel, Bobbie. Als iedereen in Holland al kan zien dat jij een Amerikaan bent, dan is dat voor de Russen natuurlijk helemaal geen kunst. Die denken onmiddellijk: hee! Een Amerikaan: dollars! Vandaar.”

“Ik denk eerder dat jouw welvaarts-postuur al die lui als een magneet aantrekt,” kaatste Bob terug. Hierop schoten ze alledrie in de lach. Inmiddels waren ze bij een drukke verkeersweg aangekomen.

“Even spieken,” mompelde Bob. Na even de kaart geraadpleegd te hebben, wees hij naar de overkant: “Als het goed is, is dat de Gorkistraat.”

“Let op, jongens,” zei Arie, “na die donkere auto kunnen we oversteken.”

Het telegraafgebouw bevond zich in de Gorkistraat op een hoek. Het was een monumentaal gebouw waar men binnenkwam via een brede, halvemaan-vormige trap. Eenmaal binnen zakte de jongens de moed in de schoenen. Ze zagen een grote balie die was onderverdeeld in loketten. Voor ieder loket stond een rij wachtenden.

“Dit gaan we slim aanpakken,” sprak Arie, “we sluiten ieder aan in een rij. We houden elkaar in de gaten; mocht één van jullie het eerst aan de beurt zijn, dan kom ik erbij met het geld.”

“Prima plan, dikke,” liet Jan weten. “Maar volgens mij moeten we eerst een kaartje van de balie pakken.” Hij wees naar een man die zulks gedaan had en nu was aangesloten achteraan een rij en met een pen iets op het briefje krabbelde.

Arie liep naar de balie en wierp een snelle blik op de stapel kaartjes. Zowel in het Russisch als in het Engels was een aantal hokjes voorbedrukt waar men het land, waarmee men wilde bellen, de gewenste gespreksduur en natuurlijk het telefoonnummer moest invullen.

“Jan, geef es even een pen,” verzocht Arie. “Dank je.”

Hij ging nu op zijn hurken zitten, legde het kaartje op zijn knie en vulde de hokjes in. “Nu alle drie aansluiten bij een verschillende rij,” gebod hij terwijl hij Jan de pen teruggaf.

Toevalligerwijs bleek Arie het eerst aan de beurt te zijn. Toen Jan en Bob dit zagen, stapten zij zelf uit hun eigen rij en gingen zitten op een van de stoelen vooraan in het vertrek. Arie overhandigde het briefje aan een stuise juffrouw die onmiddellijk met een rekenmachine in de weer ging. Ze schreef het verschuldigde bedrag op een papiertje en liet dit aan Arie zie. Deze telde het hierop uit. Daarna ging hij naast Jan en Bob zitten.

“Het is hier lopende bandwerk,” merkte Jan op terwijl hij de in- en uitlopende mensen bekeek. In twee wanden waren telefooncellen aangebracht. Zodra er iemand

uitstapte, werd er via een luidspreker iets omgeroepen waarop iemand opstond en naar de vrijgekomen cel liep. Aandachtig keken de jongens naar het komen en gaan van de mensen, totdat de volgende boodschap door de hal galmde:

“Rose, Holland. Box fourteen.” Arie snelde naar de aangeduide telefooncel, trok de deur open en ging naar binnen. Toen hij de deur weer achter zich gesloten had, nam hij de hoorn van het telefoontoestel.

“Hallo?”

“Hallo?” reageerde een stem aan de andere kant van de verbinding.

“Hallo, met Arie hier. Bent u dat vader?”

“Ja, wie dacht je dan, Gorbatsjov soms.”

“Nee, want die zit hier in Moskou.”

“Hèhè, wat zijn we weer leuk,” zuchtte Roos senior, “ik kreeg daarnet een juffrouw aan de lijn die me in onverstaanbaar koeterwaals iets vertelde; toen een tijdje niks en daarna stond jij te halloën. Maarre.. hoe gaat het?”

In het kort vertelde Arie wat ze bereikt hadden. “Dat is lang niet slecht,” zei pa Roos toen Arie uitgesproken was.

“Dus morgenochtend gaat die Rus met Bob poolshoogte nemen bij Novi Transport.”

“Ja.”

“Mooi zo; als ik het goed begrijp, gaan jullie daarna zonodig verdere actie ondernemen?”

“Ook dat is juist.”

“Als jullie maar goed op je tellen passen.”

“U wordt oud, vader,” grinnikte Arie.

“Ik hoop het,” reageerde pa Roos nuchter, “dat doet me trouwens ergens aan denken. Geef me eerst de naam van jullie hotel en jullie telefoonnummer.”

“We zitten in hotel Rossia; en het nummer...”

Arie viste uit zijn achterzak het kaartje van het hotel waar zijn kamernummer opstond. Hij draaide het om en zag onder het reglement het telefoonnummer staan. Hij dicteerde dit. “Heeft u dat?” vroeg hij tenslotte.

“Ja.”

“Nu is de kans natuurlijk groot dat wij er niet zijn als u soms mocht bellen; in dat geval moet u maar een berichtje achterlaten. Dan bel ik u wel terug.”

“Ja ja, dat snap ik. Maar nu even iets heel anders. Ik heb net kolonel Prins gesproken. Hij vertelde me dat hij was gebeld door Bobs vader...”

“Bobs vader?” onderbrak Arie, “wat moest die?”

“Het ging om iets onbeduidends... hij moest voor zijn moeder Droste-pastilles uit Holland meenemen, geloof ik. Maar wat belangrijker is: kolonel Prins heeft Bobs vader laten weten dat zijn zoon samen met jullie in Moskou zit en daar was hij bepaald niet blij mee. Tenminste... als vader Prins niet heeft overdreven.”

“De kolonel overdrijft nooit,” zei Arie. “Ik snap de commotie trouwens niet goed; we zijn toch weleens vaker ver weg geweest?”

“Ja,” beaamde vader Roos, “maar het is natuurlijk dat RUSLAND wat het ‘m doet.”

Wederom grinnikte Arie: “Ik denk niet dat hij hier naartoe zal komen om Bob eigenhandig op te halen. We komen meteen terug zodra we hier klaar zijn.”

“Prima.”

Arie wierp een blik op zijn horloge: “Vader, de tijd die ik heb aangevraagd om te bellen kan ieder moment afgelopen zijn. Heeft u nog iets belangrijks te vragen of op te merken?”

“Nee jongen, ik weet weer genoeg.”

“Nou, laten we het dan zo afspreken: als wij wat meer weten, brengen wij u op de hoogte en als u nog iets dringends heeft, belt u ons.”

“Da’s goed.”

Op dat moment was er een fluittoon te horen. “Daar heb je het al,” dacht Arie.

“Vader, tot horens.”

“Ja tot h.....”

De verbinding was verbroken.

Arie legde de hoorn neer, wiste het zweet van zijn voorhoofd en verliet de telefooncel.

“Zo, dikke,” begon Jan, “had je vader nog wat nieuws te vertellen?”

“Nou, eigenlijk had ik hem uitsluitend wat te vertellen over onze vorderingen,” zei Arie. “Maar ik heb wel een wonderlijk nieuwtje voor je, of eigenlijk voor Bob.”

“Voor mij?” vroeg Bob verbaasd.

“Ja Bob; jij moet voor je moeder wat Hollandse Droste-pastilles meenemen als je weer naar huis gaat.”

Bob knikte:

“Da’s waar ook... hee, hoe weet jij dat?”

“Jouw pipa heeft naar Jans vader gebeld hierover.”

“O?”

“Ja, en toen heeft hij gehoord dat jij met ons naar Moskou bent vertrokken; dat schijnt hem overigens maar matig te bevallen.”

“Wat een mallotigheid,” viel Jan uit voordat Bob kon reageren, “hoe vaak zijn we niet voor zijn vader op pad geweest? Ik kan me nog goed herinneren....” Jan zweeg toen hij de bezorgde blik op Bobs gezicht zag. Deze schudde het hoofd:

“Daar gaat het niet om...” Hij dacht terug aan een gesprek dat hij ongeveer drie weken geleden met zijn vader had gehad tijdens het ontbijt. Deze had toen de hele situatie en alle veranderingen in Rusland nog al sceptisch becommentarieerd.

“Nou ja,” besloot Bob, “het zal allemaal wel weer op zijn pootjes terecht komen.”

“Dus we hoeven niet bang te zijn dat je vader ineens voor onze neus staat om jou op te halen?” grapte Arie.

“Doe even gewoon,” reageerde Bob korzelig. “Hij heeft wel wat anders te doen.”

Inmiddels waren de jongens naar buiten gelopen alwaar ze, onder aan de trap, direct werden aangesproken door een man die in gebrekkig Engels vroeg of ze een boekje met ansichtkaarten wilden kopen.

“Njet,” liet Jan weten. De man keek even verbaasd en spoedde zich meteen naar iemand anders die net na de jongens uit het telegraafkantoor was gekomen.

“Wat gaan we nu doen?” wilde Jan weten.

“Wat jullie van plan zijn, moeten jullie weten,” zei Arie, “ik ga slapen; ik ben hondsmoe en wie weet wat het morgen weer voor een dag gaat worden.” Hij geeuwde vol overgave en sperde zijn muil zó ver open dat een groep Japanse toeristen - waarschijnlijk eveneens op weg naar het telegraafkantoor - bleef stilstaan. Er klonken opgewonden hoge kreten; één man maakte snel een foto. Arie zei niets maar stak vrolijk zijn hand op naar de fotograaf. Deze maakte een vriendelijke buiging.

“Zag je dat?” vroeg Bob verbaasd aan Jan toen ze de groep waren gepasseerd.

“Op zich niet zo verwonderlijk,” zei Jan, “de Japanners zijn erg actief in de walvisvangst. Zo’n exemplaar hebben ze natuurlijk nog nooit gezien.”

Walvis Roos geeuwde nog maar een keertje.

DE RUSSISCH-AMERIKAANSE MISSIE

Arie droomde. In de coupé van de trein stonden twee grimmig kijkende Russische douanebeambten tegenover hem. Hun petten deden denken aan vliegende schotels. "Biljet" sprak de ene, hetgeen door de ander werd aangevuld met "pasport." "Provodnik," stamelde Arie. En hiermee begon het spel weer opnieuw: "biljet,... pasport." De grootste van de twee had een stok waarmee hij ongeduldig op de vloer tikte. "Wake up," zei hij tenslotte. "Provodnik," zei Arie weer. De beambte tikte slechts wederom met de stok op de vloer: "Wake up," herhaalde hij, dit keer luider. Het hele beeld scheen in het niets op te lossen; het getik bleef echter doorgaan. Arie wreef slaperig zijn ogen uit en besepte dat er iemand op de deur van de hotelkamer stond te kloppen.

"Wake up."

"Da, maak niet zo'n lawaaiski," riep Arie, "ik ben al wakker."

Het is niet aan te nemen dat degene die aan de deur had geklopt dit "Roos-Russisch" had verstaan, maar het was in elk geval voldoende om de persoon te doen begrijpen dat de gast was ontwaakt. Met enig leedvermaak hoorde Arie dat er nu werd geklopt en geroepen aan de deur van de kamer naast hem waar Bob en Jan sliepen. Je kon alles van die Russen zeggen wat je wilde, bedacht Arie toen hij zijn polshorloge van het nachtkastje had gepakt en had gekeken hoe laat het was: punctueel wáren ze. Het was precies half acht. Wat dat aangaat, had de receptionist zich keurig aan zijn belofte gehouden toen de jongens de vorige avond hadden gevraagd of ze om die tijd gewekt konden worden. Arie stond op, geeuwde, rekte zich uit en liep het kleine badkamertje in. "Jongen, wat zie jij er uit," mompelde hij tegen zijn slaperige spiegelbeeld. Vervolgens stak hij zijn hoofd onder de koude kraan.

Een kwartier later zaten de drie jongens in de eetzaal aan een keurig gedekte ontbijttafel. Voor hen stonden behalve een schaal broodjes en beleg ook bordjes met rauwe zuurkool en worstjes. Jan bekeek het geheel verwonderd.

"Kijk niet zo vreemd jongetje Prins," zei Arie, "met een lekker stevig ontbijt achter de kiezen kun je de dag goed beginnen."

Op dat moment zette een serveerster een pot thee en een pot koffie bij hen neer.

"Thank you," zei Arie. De serveerster knikte en liep weer verder.

“Nou moet je me toch eens één ding vertellen, dikke,” zei Bob terwijl hij een kop koffie inschonk. “Waarom moesten wij zo verschrikkelijk vroeg opstaan? Half negen was toch ook vroeg genoeg geweest?” Arie had een flinke hap van zijn zuurkool genomen. Jan had zijn bordje opzij gezet en een broodje genomen.

“Hoef jij niet?” vroeg Arie. “Mooi zo,” zei hij toen Jan “nee” schudde, “geef mij maar.” Hij pakte het bordje en schoof dit met zijn mes leeg op zijn eigen bord.

“Om twee redenen, Bobbie,” antwoordde hij. “In de eerste plaats wilde ik het ontbijt niet mislopen en ten tweede heb ik gisteren, toen we op de verbinding met Holland stonden te wachten, even nagedacht over de eventuele resultaten van jouw missie.”

“Je bedoelt waarschijnlijk dat de kans groot is dat wij niets aan de weet komen waar we wat aan hebben,” raadde Bob.

“Precies. Daarom bedacht ik me dat het wellicht nuttig kan zijn om in dat geval een tweede persoon te raadplegen.” Arie sneed een stuk worst af en stak dit in zijn mond.

“Het is heerlijk, Jan. Je weet niet wat je mist.” Jan en Bob keken elkaar verbaasd aan.

“Doe nou eens een keer niet zo lollig, dikke,” bromde Jan, “vertel ons waar je aan denkt; welke tweede persoon?”

Arie slikte een keer, stak zijn hand in de zijzak van zijn jasje en haalde de verfromfaaide fax te voorschijn. “Als je goed kijkt, zie je bovenaan twee telefoonnummers staan; een van Novi Transport....”

“En een van Igor Proliv z’n privé-adres,” vulde Bob aan.

“Juist,” sprak Arie triomfantelijk, “nu is het huidige Rusland weliswaar niet het meest geordende land ter wereld, maar ook hier kan het niet zo zijn dat een man van het toneel verdwijnt of zich niet meer met zijn zaken bezighoudt zonder dat zijn vrouw er ook maar iets van af weet.”

“Het ei van Columbus,” liet Jan zich ontvallen.

“Laat Columbus er buiten,” gelastte Arie de fax weer wegstoppend, “die had veel nuttiger dingen kunnen doen dan Amerika ontdekken.”

Bob negeerde deze plaagstoot en vroeg: “Wat ben je nu van plan? De vrouw van Igor opbellen?”

“Ja en nee,” zei Arie rustig, “we gaan haar niet nu opbellen want ze zal waarschijnlijk alleen Russisch spreken. Dat is dus een karweitje voor Michael, maar pas nadat jullie tweeën bij Novi Transport zijn geweest.” Bob knikte.

“Maar laten we eerst afeten en straks even de koppen bij elkaar steken op een van onze kamers.”

Tijdens het ontbijt sprak niemand verder een woord over de zaak Proliv.

De jongens beraadslaagden op de kamer van Jan en Bob. Arie was op de rand van een van de twee bedden gaan zitten; Jan en Bob hadden ieder een stoel bijgeschoven. “Luister,” begon Arie ernstig. “Wat wij nu bespreken, moet jij straks ook maar even onder Michaels aandacht brengen, Bob.” Bok knikte instemmend.

“Waarom wachten we dan niet tot Michael er is?” vroeg Jan. “Dan kunnen we met ons vieren een plan de campagne maken.”

Arie schudde koppig het hoofd:

“Bob en Michael moeten zich concentreren op wat ze straks precies gaan ondernemen; wij drieën moeten ons nu met de achtergronden bezighouden en alles inventariseren wat van belang kan zijn. Om te beginnen weten we dat Igor, hoe dan ook, van het toneel is verdwenen en dat zijn plaats door iemand anders, in dit geval die Pjotr Oljev, is ingenomen. Daarbij had Igor een aantal chauffeurs in dienst. Het is niet duidelijk of Oljev één van hen is en dat hij de andere chauffeurs een verhaal op de mouw heeft gespeld of dat die andere chauffeurs mogelijk in een complot zitten. Je kunt verschillende kanten op.”

Jan keek erg somber:

“Misschien heeft Oljev Igor wel uit de weg geruimd, al dan niet met medeweten van het overige personeel.”

“Nee,” reageerde Arie beslist. “Zonder hem kunnen ze niet aan het grote geld van de onderneming komen; daarnaast zullen ze proberen om zoveel mogelijk in de wacht te slepen via zijn andere buitenlandse relaties, waardoor ze hem nog wel degelijk nodig hebben voor informatie. Wèl ben ik met je eens dat Igors leven gevaar loopt als hij niets lucratiefs meer weet te vertellen.”

“Dan moet hij gewoon ergens opgesloten zitten,” merkte Jan op.

“Juist,” beaamde Arie.

“Dan zitten we met een geheel nieuw probleem,” ging Jan verder.

“Wat bedoel je?” vroeg Arie.

“Nou, ik ben bang dat die vrouw van Igor ons evenmin zal kunnen vertellen waar haar man zit als Bob en Michael niets aan de weet komen.”

“Denk toch eens even na, uil!” viel Arie uit. “Die vrouw weet toch of het bedrijf nog over andere lokaties beschikt? Een pakhuis aan de rivier, een loods ergens op een industrieterrein of wat dan ook.”

“Ach, ja.... natuurlijk.”

“Dus Bob,” ging Arie verder, “er zijn een paar dingen waar je om moet denken.” Hij telde op z’n vingers af: “Eén, kijk hoeveel personen er rondlopen en laat Michael proberen de namen te onthouden als zij zich voorstellen. Twee: vraag uit belangstelling hoeveel vrachtwagens ze bezitten; wij weten dat dat er waarschijnlijk vier, misschien vijf moeten zijn. Drie: probeer wat van het verdere bedrijf te zien te krijgen en kijk of je ergens iets ziet waar je zonder problemen iemand in kan opsluiten, bijvoorbeeld vertrekken die ze je NIET laten zien; heb je dat allemaal?”

“Ja,” zei Bob, “wellicht heeft Michael nog wat andere dingen voor ogen.”

“Als je een beetje geluk hebt, moet je iets gewaar kunnen worden,” besloot Arie. Ineens begon Jan te grinniken:

“Stel je toch eens voor dat we Masters van de FBI nog eens ontmoeten. Wat zou die gek opkijken als we hem dan vertellen dat we in Rusland ook aan de gang zijn geweest!”

“Ik wed dat z’n mond ver open zou zakken,” grijnsde Bob.

“Jaa, wie weet heeft hij dan ook weer een nieuw klusje voor ons achter het ijzeren gordijn,” opperde Arie.

“Nou,” zei Jan bedachtzaam, “valse dollars die in Rusland worden gedrukt; vandaag aan de dag zou dat heel goed kunnen. Alleen dit keer niet verstopt in treintjes maar in matrosjka’s.”

Bob wilde weten wat in vredesnaam matrosjka’s waren. Jan legde het hem uit:

“Dat zijn van die peervormige houten beschilderde poppetjes, De grote mop is dat zo’n poppetje hol is en uit twee delen bestaat. Als je dat poppetje dan hebt geopend, krijg je weer een volgend exemplaar dat je óók weer kunt openen. Dat kan soms doorgaan tot je wel twintig van die poppetjes op tafel hebt staan; ieder weer een slagje kleiner uiteraard.”

“Hm,” reageerde Bob, “dus net als een doosje in een doosje, ...enzovoort?”

“Precies.”

Bob haalde zijn schouders op:

“Ik kan daar nou de lol niet van inzien.”

“Zeg, het loopt al tegen tienem,” zei Jan op zijn horloge wijzend. “Laten we naar beneden gaan.”

De jongens stonden op en verlieten de kamer.

Om precies tien uur liep Michael de lounge binnen. Meteen kwam hij op de drie vrienden af en stelde voor om samen met Bob in de verste uithoek van de lounge samen aan een tafeltje te gaan zitten om de zaak door te nemen. Toen ze beiden wegliepen, begon Jan te lezen in een Engelse krant die hij van een van de lege tafeltjes had opgepikt. Arie staarde nadenkend voor zich uit. Michael en Bob zaten inmiddels als twee samenzweerders tegenover elkaar. "Dat is nou wat je noemt: de koppen bij elkaar steken," bedacht Arie inwendig lachend terwijl hij naar Bob en hun Russische bondgenoot keek. Beiden hadden de hoofden ietwat naar elkaar toe gebogen. "Jan, geef mij ook een stuk van die krant," verzocht Arie.

"Hè wat? O, hier." Jan had hevig geïnteresseerd een artikel zitten lezen over de Engelse staalindustrie. Verstrooid haalde hij het achterste gedeelte van de krant en gaf dit aan Arie. De dikkerd pakte het aan en vouwde het open. Ogenschijnlijk zat ook Arie nu geconcentreerd te lezen; in werkelijkheid loerde hij echter over de bovenrand van zijn krant en keek rond of er zich in de lounge personen bevonden die een meer dan gezonde belangstelling vertoonden voor de twee "samenzweerders." Voorzover Arie dit kon vaststellen, was dat niet het geval. "Die Russen mogen dan wel zeer listig zijn," zo redeneerde hij, "maar dan hebben ze nog nooit te maken gehad met het onovertroffen Roos-brein." Na nog een keer alle aanwezigen goed bekeken te hebben, begon hij daadwerkelijk te lezen. Dit deed hij totdat Bob naderbij kwam en een tik tegen zijn krant gaf: "Gaan jullie mee naar buiten? Boris zal zo hier zijn."

"Ja."

In de luwte van het hotel was het nog aangenaam geweest. Buiten, op de grote halfronde oprit van het hotel, was het echter al snikheet.

"Ik transpireer nu al," verzuchtte Arie. Hij veegde het zweet van zijn voorhoofd met een zakdoek. Jan bekeek de strakblauwe lucht:

"Het zal vandaag nog wel warmer worden, dikke." Arie bromde wat. In de verte draaide een gele Lada-taxi - waarvan er duizenden rondrijden in Moskou - de oprit op. De bestuurder hiervan stak zijn linkerhand uit het geopende portierraampje en zwaaide vrolijk naar hen.

"Dat moet Boris zijn," merkte Bob op. Hij had het bij het rechte eind. De auto was nog niet goed en wel tot stilstand gekomen, of Boris was er al uit gesprongen om hen te begroeten: "Hello, old friends. Good old Boris is here to drive you to where you want to go." Uit de

binnenzak van zijn jasje haalde hij een klein boekje dat een Russisch-Engels woordenboek bleek te zijn. "And I am learning now to speak better English." Hij grijnsde van oor tot oor. Meteen gaf hij de vier jongens een hand. Michael zei iets tegen hem in het Russisch. Er volgde een korte dialoog waarvan de drie vrienden niets verstonden. Boris knikte ernstig.

"Well, friends, get in," zei hij tenslotte, naar zijn auto gebarend. Arie nam plaats op de stoel naast de bestuurdersplaats. Jan, Bob en Michael wurmden zich op de achterbank. Terwijl Boris om de auto heen liep na de portieren aan de rechterkant gesloten te hebben, zei Michael vlug: "Ik heb hem gezegd dat we hem waarschijnlijk vaker nodig zullen hebben en dat hij daarom niet overdreven veel moet rekenen voor zijn ritten. Voor deze tocht is tien dollar genoeg." De drie vrienden knikten.

Jan Prins bedacht grimmig dat het overal ter wereld het zelfde liedje was met taxichauffeurs: als je niet uitkeek, probeerden ze je allemaal een poot uit te draaien. Lang dacht hij hier niet over na, want toen de taxi zich in het drukke verkeer had gevoegd werd zijn aandacht in beslag genomen door hetgeen op de drukke straten te zien was. Het centrum van Moskou leek een grote vrijmarkt (dit was op zich nog geeneens zo'n gekke omschrijving omdat met het afschaffen van het communisme de vrije markteconomie was ingevoerd in Rusland). Overal waren mensen te zien die op het trottoir een deken of een doek hadden uitgespreid waar zij spullen op hadden gelegd die te koop waren. In het voorbijgaan signaleerde Jan verschillende artikelen als de al eerder besproken matrosjka's, Russische model-auto's, boeken, maar ook typisch Westerse zaken als flessen Coca-Cola, Fanta, Marlboro-sigaretten en nog tal van andere zaken die hij niet direct kon onderscheiden. Michael sprak op gedempte toon met Bob; Arie was in een druk gesprek gewikkeld met Boris. Uiteraard had het met eten te maken. Grinnikend hoorde Jan hoe Boris zei:

"My wife is cooking the only good Borscht."

De auto draaide nu een groot verkeersplein op.

"Kijk daar eens," zei Michael, "weten jullie wat voor een gebouw dat is?"

Jan, Bob en Arie keken naar het enorme, zandkleurige bouwwerk dat Michael aanwees.

"Ik zou het niet weten," zei Bob.

"Dat is nu het KGB-gebouw," verklaarde Michael. Bob keek nieuwsgierig van het gebouw naar het plein:

“Dan moet dit het Dzjerzinski-plein zijn,” zei hij tenslotte.
“Heel goed,” reageerde Michael, “hoe weet je dat?”
“Dat heb ik ooit nog eens op school geleerd,” verklaarde Bob. “Was die meneer Dzjerzinski niet de oprichter van de KGB?”
“Nee van de geheime politie, de Tsjeka; daaruit is later de KGB ontstaan.” Bob knikte. Enigszins beschaamd dacht hij terug aan de manier waarop deze materie hem onder de aandacht was gebracht: alsof je in Rusland (vroeger: de Sovjet-Unie) al in de gevangenis kon worden gegooid als je in het openbaar lachte.
“Zeg Bob, luister je eigenlijk wel?” vroeg Michael.
“Sorry, ik zat even te suffen,” verontschuldigde Bob zich.
“Ik zei dat we zo op de ringweg uitkomen en dan een afslag naar het Noorden van de stad nemen.”

“Wat een hoogte,” was het eerste wat Arie uitriep toen Boris liet weten dat ze bij het jeugdhotel waren aangekomen. Het bevond zich aan de overzijde van de weg. Boris was gestopt en wachtte tot hij de gelegenheid had om met een U-bocht bij het hotel voor te rijden. Arie telde snel de verdiepingen; hij kwam tot eenentwintig. De zijgevel was helderblauw. Boris keek snel beide weghelften af, zag dat alles vrij was en gaf een straal gas en een fikse ruk aan het stuur zodat de auto vijf tellen later voor de brede trap van het hotel stond.

“Arie, geef Boris tien dollar,” gebod Michael. Arie haalde de rol bankbiljetten uit zijn broekzak, pelde een tien dollarlapje er af en gaf het aan Boris die het goedkeurend knorrend aanpakte.

“Mooi zo,” mompelde Michael, “nu jij en Jan eruit. Ik ga naast Boris zitten.”

“Wij zien jullie straks wel weer verschijnen,” zei Arie toen ze alle drie waren uitgestapt. “Good luck.” Michael knikte en ging voorin zitten. Vervolgens zei hij iets tegen Boris, waarop deze wegreed. Jan en Arie beklommen de brede trap naar de ingang.

“Ik zou wel een liter cola lusten,” sprak Arie tegen Jan toen ze door de glazen deur naar binnen liepen. Het was natuurlijk maar een halve minuut rijden naar Novi Transport omdat deze onderneming zich pal achter het enorme hotel bevond. Toen de taxi de hoek omreed, keek Bob verbaasd naar de merkwaardige gebouwen in de lange straat. Aan de linkerkant was een groot donker flatgebouw opgetrokken. In het verlengde daarvan stonden weer andere flats, echter lichter van kleur en beduidend nieuwer. Veel tijd om dit aandachtig te bekijken

kreeg hij niet want nog voor het einde van het donkere gebouw stopte Boris.

“Here it is,” zei hij en wees naar rechts. Bob en Michael keken beiden in de aangewezen richting. Ze zagen een laag wit gebouw dat zo’n twintig meter van de weg verwijderd was. Het geheel was op een verhoging van circa anderhalve meter gebouwd. Bob realiseerde zich nog nooit in zijn leven een dergelijk vreemd staaltje van architectuur gezien te hebben. Om het hoger gelegen gebouw te bereiken moest men uiteraard een trap beklimmen. Alleen doordat dit zich zo’n eind van de weg bevond, begon na die trap een soort van stenen pier met muurtjes aan weerszijden die naar de smalle zijkant van het gebouw leidde. “Zeker het gevolg van opperste bureaucratie,” dacht Bob terwijl hij uitstapte. “Hadden ze nou opzij van dat gebouw geen pleintje kunnen aanleggen, zodat je gewoon genoeg had gehad aan een trap zonder die rare pier of desnoods het hele gebouw vlak naast de weg optrekken?”

Michael zei iets tegen Boris, waarop deze wegreed.

“Kom mee, Bob.”

Nog steeds piekerend over de vreemde bouwwijze liep Bob samen met Michael de trap op. Ze passeerden vier laaddeuren die in de brede voorgevel waren aangebracht. Het waren van die typische deuren zoals men wel vaker ziet bij fabrieken en loodsen: tuimeldeuren van zo’n vier bij vier meter waarvan de onderste helft uit ijzer bestaat en de bovenste uit glas. Daarna zagen ze een gewone deur waarnaast een bordje met de Russische tekst “Novi Transport” was aangebracht. Michael drukte op de bel. Tien tellen later werd de deur geopend door een tengere man van een jaar of dertig. Hij had donker haar dat door de war zat en droeg een grijs kostuum dat hier en daar gekreukeld was. Zijn blauw-grijze ogen gingen wantrouwend heen en weer tussen Michael en Bob. Hij zei iets, waarop Michael een heel verhaal afstak. Tijdens zijn betoog wees hij regelmatig naar Bob. De man knikte. Toen Michael was uitgesproken sloot hij de deur na nog iets gezegd te hebben.

“Hij gaat kijken of zijn chef tijd heeft om je te ontvangen,” verduidelijkte Michael.

Bob dacht in zichzelf dat dit maar een vreemde manier was om potentiële klanten te onthalen. Aan de andere kant was het ook weer zo dat hij en Michael eigenlijk, zo maar ineens, uit de lucht waren komen vallen. Michael neuriede iets en gebaarde Bob stil te zijn. Lang hoefden ze niet te wachten. Binnen een minuut ging de deur weer

open. De man zei nu iets en gaf Michael een hand; na dit ook bij Bob gedaan te hebben, gebaarde hij dat ze konden binnenkomen. Toen hij de deur weer gesloten had, ging hij Michael en Bob voor door het smalle gangetje. De twee jongens namen alles goed in zich op. In de linkerwand van het gangetje bevond zich een deur die naar het pakhuisgedeelte moest leiden; het gedeelte dat van buitenaf bereikbaar was middels de vier tuimeldeuren. Recht voor hen uit, aan het einde, was eveneens een deur. Ze betraden echter een vertrek waarvan de deur zich bevond in de rechterwand. Het bleek een grote kantoorruimte te zijn die opvallend rommelig was. Een man met een pafferig gezicht stond op vanachter een bureau:

“Goede morgen, heren. Ik ben Pjotr Oljev.” Met dat hij dit zei, gaf hij Michael en Bob een hand.

“Michael Nicolaerich Motorin.”

“Bob Evers.”

Vervolgens wees Oljev op twee stoelen die tegenover zijn bureau waren opgesteld. Zelf ging hij weer achter het bureau zitten.

“De man spreekt Engels, maar daar is dan ook alles mee gezegd,” dacht Bob toen hij plaatsnam. Hij herinnerde zich de opmerking van pa Roos over Oljevs erbarmelijke uitspraak. Al bij het binnenkomen had hij de kantoorruimte snel rondgekeken. Het was een vertrek van ongeveer zes bij vier meter. Behalve Oljevs bureau, dat dusdanig was opgesteld dat Oljev met zijn rug naar het enige raam zat dat het vertrek hier aan de achterzijde rijk was, stond er een aantal archiefkasten tegen de linkerwand opgesteld. In de lange rechterwand bevond zich een deur op gelijke hoogte met degene die vanaf de gang toegang bood tot het kantoor. In de andere korte muur, aan de voorkant van het gebouw, bevond zich nog een deur. Kennelijk was er nog een vertrek dat zich, van buitenaf gerekend, rechts naast de voordeur moest bevinden. De overige inventaris van de kantoorruimte werd gevormd door nog een paar lage kasten. Op één daarvan stond een hoeveelheid flessen drank. Verder stond er nog een lange vergadertafel die voor het grootste deel vol lag met stapels papier, mappen en ordners. Bob vermoedde dat dit alles uit de archiefkasten was geplukt, vervolgens doorgebladerd en tenslotte gewoon op de tafel gesmeten. “Ze zijn natuurlijk bezig om alles door te snuffelen teneinde vast te stellen hoeveel geld er beschikbaar moet zijn,” schoot het door Bobs hoofd.

“Ik begreep van mijn assistent dat u uit Amerika afkomstig bent, dat u binnenkort veel containers te verschepen heeft naar Rusland en nu op zoek bent naar een transporteur die hier het verdere transport voor u regelt.”

“Dat is juist,” zei Bob.

“Dan bent u hier precies aan het goede adres, mister Evers,” reageerde Oljev. Hij probeerde vriendelijk te glimlachen. Het gaf zowel Bob als Michael een onprettig gevoel. In de eerste plaats was het de onbetrouwbare indruk die hij meteen al op het eerste gezicht had gegeven en die door zijn gemaakte lachje alleen nog maar benadrukt werd. Zijn kleding zou Jan Prins hebben doen fronsen. Hij droeg een pak dat hem duidelijk te klein was. Bob meende zelfs een kleine torn in de schoudernaad van zijn jasje te bespeuren. Iets anders, wat Bob was opgevallen, was de dikke stapel slordig opgevouwen kranten die naast zijn bureau op de grond lag. Bob keek hem afwachtend aan. Toen Bob even langs hem keek, door het raam naar buiten, zag hij een hoog wit flatgebouw.

“Wij vervoeren namelijk veel vracht, hoofdzakelijk vanuit de haven van Petersburg. Amerikaanse klanten hebben wij nog niet, moet ik u eerlijkheidshalve vertellen, maar wel veel uit Duitsland, Polen, Denemarken en Finland. Maar vertelt u mij eens WAT u te vervoeren hebt.”

“Nou,” begon Bob, “Ik ben hier in opdracht van mijn vader. Hij heeft een motorenfabriek in Pittsburgh waar voornamelijk Dieselaggregaten en tractoren worden gebouwd. In New York heeft hij een soort dependance van waaruit de verscheping naar Europa plaatsheeft.”

“Jaja,” bromde Oljev.

“En u heeft van uw verblijf hier min of meer een vakantie gemaakt.”

“Ja,” zei Bob onschuldig, “mijn vader had natuurlijk via één van zijn Europese zakenrelaties iets te weten kunnen komen over Russische transportbedrijven, maar hij gaf er toch de voorkeur aan om iemand, in dit geval was ik dat, zelf ter plekke te laten rondkijken. Bovendien wilde ik wel eens wat van het Rusland zien dat ik uitsluitend van films en verhalen kende. Het is eigenlijk nog mooier dan ik verwachtte.”

“Ja, Rusland is erg mooi,” bevestigde Oljev. Wellicht was dit de enige uitspraak van hem die niet op leugens berustte.

“En hoe bent u nou precies hier terecht gekomen?” ging hij verder. Bob merkte een lichte verandering van de toon waarop hij tot dusver gesproken had.

“Dat is eigenlijk heel gek gelopen,” antwoordde Bob, “eergisteren kwam ik aan op Scheremetjewo en ben toen met de bus naar het centrum gekomen...”

“Waar verblijft u momenteel?” onderbrak Oljev.

“In hotel Rossia,” zei Bob, dit keer nou eens geheel volgens de waarheid. “Dat hotel is het enige dat in heel Amerika bekend is.”

“Hotel Rossia,” herhaalde Oljev, “goed, ga verder.”

“Nou, het eerste wat ik gisteren deed, was natuurlijk het Rode Plein en het Kremlin bekijken. Daar raakte ik in gesprek met Michael. Ik vertelde hem waarvoor ik gekomen was en toen heeft hij een taxichauffeur aangehouden die weer met dit adres voor de dag kwam. De man kende deze buurt en kon zich herinneren dat zich hier een transportbedrijf bevond dat containers vervoerde.”

Oljev bromde tevreden; hij had Bobs hele verhaal voor zoete koek geslikt.

De eerlijkheid gebiedt hier op te merken dat dit uitsluitend het resultaat was van Michaels voorbereidingen de vorige avond. Meteen toen hij was thuisgekomen was hij aan het telefoneren gegaan met het eerder genoemde vliegveld Scheremetjewo. Dit telefoontje had hem geleerd dat er inderdaad iedere avond om zes uur een lijntoestel van Delta Airlines landde. Daar Scheremetjewo zich enige tientallen kilometers ten Noord-Oosten van Moskou bevindt, neemt een busrit van daar naar het centrum in het gunstigste geval minstens een vol uur in beslag. Tijdens de beraadslagingen van een uur geleden had Michael het geduldig aan Bob uitgelegd: “Luister: je bent eergisteravond per vliegtuig aangekomen op luchthaven Scheremetjewo.” Bob had een paar keer moeten oefenen om deze naam een beetje goed uit te spreken. Toen hij Michael verbaasd had gevraagd waarom ze niet gewoon vasthielden aan het feit dat hij met de trein was gekomen, had Michael nadrukkelijk met zijn hoofd geschud: “Omdat dat afbreuk doet aan de geloofwaardigheid van jouw verhaal. Je hebt, in verband met jouw missie, niets in West-Europa te zoeken. Als je die vent vertelt dat je met de trein uit Holland bent gekomen, gaan bij hem meteen alle alarmbelletjes rinkelen.”

Bob had de juistheid hiervan direct gesnapt en niet meer verder gevraagd.

“Je bent dinsdagavond aangekomen,” was Michael verder gegaan, “geen mens ter wereld gelooft namelijk dat een Amerikaan, die voor de eerste keer in zijn leven in Moskou komt, meteen aan zijn zakelijke bezigheden

denkt. Die gaat eerst het centrum bekijken; zelfs al zou je mij meteen al ontmoet hebben. Gisteren heb ik je zagezegd rondgeleid, waardoor we vandaag, donderdag, pas zover waren dat we inderdaad op zoek konden gaan naar een transportbedrijf. Alleen kunnen we niet sjoemelen met je naam en de plaats waar je verblijft. Als die Oljev iets wil checken of gewoon nog iets wil weten, dan MOET hij jou onder jouw eigen naam kunnen bereiken in hotel Rossia.”

Bob had toen opgemerkt dat zich hiermee een nieuw risico manifesteerde vanwege het feit dat hij zijn kamer deelde met Jan Prins. En als Oljev onverhoopt een Nederlander aan de lijn zou krijgen terwijl Bob had beweerd dat hij alleen gekomen was... “Dan moet je gewoon zorgen dat hij niet alleen op jullie kamer is, zodat jij ten alle tijde de telefoon kunt opnemen; mocht het onverhoopt zo zijn dat Jan wèl alleen is, dan moet hij de telefoon gewoon laten gaan en niet opnemen.” Michael had de oplossing van dit praktische probleem, bij wijze van spreken, zo uit zijn mouw geschud. Bob had even geknikt en bedacht dat de opschepperij van de dikke Arie Roos toch niet helemáál overdreven was geweest. Die Michael bleek inderdaad over een stel hersenen te beschikken dat zich kon meten met het “Roos-brein.” Ook Arie’s opwelling om hem bij de missie te betrekken was een gouden greep geweest! Bob besloot dit nooit zo ronduit tegen zijn roodharige vriend te zeggen omdat die dikke dan helemaal naast zijn schoenen zou gaan lopen.

“Welnu, ik ben uiteraard heel blij met uw komst,” hernam Oljev, “maar... er is een technisch probleem.” Bob had moeite om zijn gezicht in de plooi te houden. Dit laatste had geklonken als: “Zer iz ee teknikkel prroblum.”

“U moet weten dat wij onze werkzaamheden anders aan het opzetten zijn,” Oljev wees nu naar de lange tafel. “We willen ritten anders gaan indelen en onze tarieven verlagen om beter te kunnen concurreren. Hoe lang blijft u trouwens in Moskou?”

“Nog een week,” antwoordde Bob. Op dat moment ging de gangdeur open. De tengere man kwam binnen met een dienblad waarop een bordje met een paar dubbelgeklapte boterhammen stond, alsmede een kop koffie. Oljev fronste gedurende een fractie van een seconde en zei iets op geïrriteerde toon. De ander haalde zijn schouders op, zei iets terug en liep naar de andere kant van het vertrek om via de tegenoverliggende deur weer te verdwijnen. Bob ving een glimp op van een vrachtauto; kennelijk was het vertrek naast het kantoor een garage. Oljev krabbelde iets

op een stukje papier. Vervolgens stond hij op en boog voorover om dit aan Bob te geven. “Dit is mijn telefoonnummer,” zei hij toen hij weer ging zitten. “Als u mij komende maandag belt voor een nieuwe afspraak dan heb ik de nieuwe tarieven op papier staan en kunnen we een contract opstellen. Als u dan een klein voorschot van vijfhonderd dollar kunt overleggen, maken we de zaak piekfijn in orde.”

Bob kon een verbaasde blik niet onderdrukken. Oljev zag dit en reageerde meteen: “Ja, wij moeten vanaf nu met voorschotten gaan werken omdat we door de prijsverlaging veel nieuwe klanten zullen aantrekken, vandaar.”

Inmiddels was de tengere man weer binnengekomen. Hij liep naar de lange tafel en pakte een stapel papier die hij met een nadenkend gezicht begon door te nemen.

“Het is eigenlijk heel logisch,” verklaarde Bob alsof hij het er volkomen mee eens was. In werkelijkheid was dit natuurlijk heel anders.

“Je weet het leuk te brengen,” dacht hij grimmig. “Vijfhonderd dollar is natuurlijk vijfhonderd dollar en in plaats van ze zo in het water te smijten, weet ik wel honderd andere, betere bestemmingen voor dat geld. Het is overigens maar goed dat Jantje Prins niet bij dit onderhoud aanwezig is; die was geheid flauw gevallen van schrik. Over iemand een poot uitdraaien gesproken!”

“Zeg, ik zag net een vrachtauto staan,” begon hij luchtig, onderwijl wijzend naar de deur. “Ik ben van nature een liefhebber van alles wat wielen heeft; zou ik die wagen eens van dichtbij mogen bekijken?”

Even leek Oljev uit het veld geslagen. Hij herstelde zich bliksemsnel en zei iets tegen de tengere man. Deze keek op en legde de stapel papieren op tafel. Daarna liep hij het kantoor uit, de garage in.

“Als we dan toch even gaan kijken, moet u sowieso de motor horen lopen,” verklaarde hij. “U heeft trouwens pech want er staat momenteel maar één auto hier; de rest is onderweg.”

Uit zijn bureaulade haalde hij een mapje te voorschijn waar vier foto’s in zaten.

“Hier zijn foto’s van vier van mijn wagens.” Hij gaf het mapje aan Bob. Dreunend sloeg een zware Dieselmotor aan in de garage.

“Hoeveel auto’s heeft u?” vroeg Bob, toen hij het mapje na een vluchtige blik te hebben doorgekeken, teruggaf.

“Twaalf,” zei Oljev zonder blikken of blozen. Hij stond op en gebaarde Bob en Michael hetzelfde te doen.

De vrachtauto was van een soort zoals men alleen maar in Rusland aantreft: massief, groot en vierkant. Toen Bob hierover later tegen Michael begon, zou deze laten weten dat het een auto van het merk "KamAZ" betrof.

"Van dit soort rijden er duizenden rond in Rusland," zei Oljev, zijn stem verheffend om boven het gedreun uit te komen. Bob knikte en liep om de auto heen alsof hij helemaal opging in dit stuk wonderlijke techniek. Uit zijn ooghoeken bekeek hij echter nauwkeurig de garage. Het vertrek bevatte zowel aan de voor- als aan de achterzijde een grote schuifdeur. De tengere man had de schuifdeur aan de achterkant juist open geduwd. Bob zag hoe daar een kleine afrit naar een parkeerplaats achter het gebouw voerde. Eenzaam stond daar een grote zwarte auto, waarover Michael later zou verklaren dat het een Tschaika was. Verder was er tegen de rechter muur, in de hoek, nog een ander vertrek opgetrokken dat was afgesloten was met een stalen deur. De inham die hierdoor in de rest van het vertrek ontstond, toonde een grote werkbank, met daarboven grote houten platen met gereedschap. De tengere man was nu weer in de vrachtwagen geklommen en trapte een paar keer op het gaspedaal. Bob raakte onder de indruk van het gebrul dat nu de hele garage vulde. "Nog even en het hele stucwerk komt los van de wanden," dacht hij.

"Laten we weer naar binnen gaan," schreeuwde Oljev, naar de deur van het kantoor gebarend. Bob en Michael knikten. Bij iedere brul braakte het stalen monster een dikke pluim bijna zwarte rook uit. Nu had Bob niet alles echt goed kunnen bekijken zonder dat dit in de gaten liep, maar hij had geen spoor meer gezien van het dienblad. Wat kon dit betekenen?

"Laten we het dus als volgt afspreken," zei Oljev toen ze weer in het kantoor stonden, "u belt mij maandag op en dan komt u gewoon weer hier naar toe."

Bob knikte en gaf hem een hand.

"Ik zal u uitlaten," sprak Oljev nadat hij Michael eveneens een hand had gegeven. Toen ze met hun drieën achter elkaar het gangetje inliepen, zag Bob dat de deur aan het eind van de gang openstond. Hier bleek zich een klein keukentje te bevinden.

"See you later," zei Oljev bij wijze van afscheid toen hij de buitendeur opende. "See you later."

VOORBEREIDINGEN

Toen Jan en Arie de hal van het jeugdhotel waren binnengelopen, bleven zij een moment staan. Verbaasd keken ze om zich heen. En daar was ook wel reden voor! Om gewoon te zeggen dat de hal groot was, is zwak uitgedrukt; de hal had gigantische afmetingen. Men moest eerst door de lounge lopen voordat men de receptie bereikte. In die lounge stond een dusdanige verzameling van witleren meubilair dat er met gemak 150 man kon zitten. De ruimte tussen de receptie en de lounge werd aan weerszijden in beslag genomen door twee enorme zuilen waarin zich elk 4 liften bevonden. De rechter zuil werd omgeven door een trappenhuis dat deed denken aan de entree van de een of andere Griekse tempel.

“WAT een ruimte,” bracht Jan uit, “ze hadden bij de ingang wel een paar fietsen mogen neerzetten.” Arie knikte afwezig. Hij had uiteraard samen met Jan en Bob in de loop der jaren in menig hotel geloged, maar iets dergelijks als dit had hij nog nooit aanschouwd.

“Dit is zelfs voor Amerikaanse begrippen kolossaal,” zei hij tenslotte. “Kijk, daar links achterin heb je de receptie,” merkte Jan op. Arie keek in de richting die Jan aanwees. Inderdaad: heel in de verte zag hij een lange balie.

“Trek je wandelschoenen maar aan,” bromde hij terwijl hij in beweging kwam. Eenmaal aangekomen bij de receptie vertelde een juffrouw hen desgevraagd dat het inderdaad mogelijk was om in de lounge wat te drinken te laten bezorgen op voorwaarde dat er direct werd afgerekend.

“Dat is mooi,” zei Arie, “laat u alstublieft vier glazen cola brengen.” Jan maakte een geluid dat deed denken aan een hik. De juffrouw pakte de telefoon.

“Kom mee Jan, we gaan zitten.” Terwijl ze naar het dichtstbijzijnde zithoekje liepen, begon Jan te sputteren:

“Dat jouw capaciteit wat eten en drinken betreft buitensporig is, was mij wel bekend, maar ga jij drie glazen cola zitten slempen?”

“Ja, natuurlijk,” antwoordde Arie luchtigjes, “anders had ik ze toch niet besteld? Het eerste glas is voor de dorst, het tweede voor de smaak en het derde om af en toe een nipje van te nemen. Dan ben jij nog zuinigjes halverwege jouw glas.”

Jan zei niets en schudde zijn hoofd.

Twee minuten later verscheen er een ober met vier glazen Coca-Cola op een rond dienblaadje. Hij bleef even staan en keek zoekend rond. Arie zwaaide even ten teken

dat hij degene was die hij zocht. De ober keek even snel van de twee jongens naar de vier glazen en kwam weer in beweging. Vervolgens zette hij twee glazen bij Arie neer en twee bij Jan.

“Do you speak English?” vroeg hij.

“Yes,” antwoordde Arie.

Hierop noemde de ober in het Engels het verschuldigde bedrag. Arie knikte en wong zijn hand in zijn broekzak; na even gefriemeld te hebben, vond hij het pakje roebels.

“Here you are,” zei hij toen hij hem een paar bankbiljetten gaf, “you can keep the change.” “Thank you, mister.” De ober knikte vriendelijk en wandelde weer weg. Jan schoof een van zijn twee glazen naar Arie, nam zijn eigen glas en nam hier een slokje van.

“Je leert het ook nooit, dikke,” was het enige wat hij zei toen hij zijn glas weer neerzette. “Klopt,” zei Arie en pakte zijn eerste glas. Jan had nog wat willen zeggen, maar keek met verbazing toe hoe Arie het glas in één teug achterover sloeg.

“Hé, dat gaat er wel in,” verzuchtte de dikkerd. Hij zette zijn glas neer en nam het tweede. Na hier een paar slokken uit genomen te hebben, zette hij het weer neer en verklaarde kalm dat het zo wel uit te houden was. Ze spraken over de missie van Michael en Bob en gisten wat ze aan de weet zouden komen. En dat deden ze nog toen de twee genoemde personen puffend en zwetend binnenkwamen.

“Jullie hebben de keeltjes wel vochtig gehouden,” zei Bob terwijl hij op de vier lege glazen op het tafeltje wees. “Kunnen wij ook wat krijgen?” Inmiddels waren hij en Michael gaan zitten. “Ik heb maar één glaasje gedronken,” zei Jan verontwaardigd, “de rest is allemaal van die dikke.” Arie stond op:

“Ik zal gaan bestellen voor jullie, maar wacht dan even met vertellen totdat ik terug ben.”

“Doen we,” beloofde Bob, “wij moeten toch eerst even een plattegrondje tekenen. Jan, geef me even pen en papier, wil je?” Jan haalde uit de binnenzak van zijn colbert een balpen benevens een stukje papier en overhandigde dit.

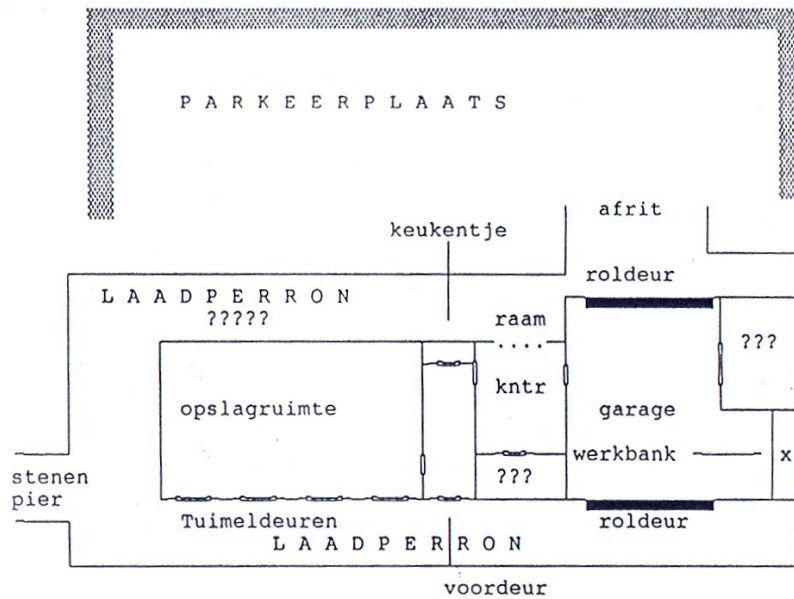
“Dank je.” Bob begon te schetsen; af en toe gaf Michael aanwijzingen. Toen de plattegrond klaar was, zag het er zó uit:

Inmiddels was Arie teruggekomen en bekeek belangstellend de tekening.

“Hebben jullie het hele gebouw bezichtigd?” vroeg hij verbaasd.

“Nee,” antwoordde Michael, “alleen de gang, het kantoor en de garage. De rest hebben we in kaart kunnen brengen op grond van onze waarnemingen van buitenaf. We weten bijvoorbeeld niet of die opslagruimte inderdaad één groot vertrek is; dat gokken we maar.

“En die vraagtekens?” wilde Jan weten.

“We zullen jullie eerst vertellen wat we precies besproken hebben zodat we daarna dit kaartje nog eens nader onder de loep kunnen nemen.” Nauwgezet gaf hij weer hoe het onderhoud was verlopen. Hij zweeg toen de ober de glazen cola neerzette en ging verder toen deze weer vertrokken was. Arie wrong de rol bankbiljetten weer in zijn broekzak.

Toen Michael uitgesproken was, viel er een stilte.

“Laat mij die tekening nog eens zien,” verzocht Jan. Michael schoof deze naar hem toe. “De achterkant van die opslagruimte hebben jullie natuurlijk niet gezien,” zei Jan terwijl hij op de rij vraagtekens wees.

“Nee,” sprak Michael, “mogelijk zitten daar ook van die tuimeldeuren.”

“Wat mij bijzonder interesseert, is dat dienblad,” zei Arie op nadenkende toon.

“Ja, dat is waar ook,” zei Bob, “Michael, wat zei Oljev precies toen die andere knaap met dat blad binnenkwam?”

Michael dacht een ogenblik na:

“Woordelijk zei hij: “Moet dat beslist nu?”, waarop die andere man reageerde met: “Ik heb er nog niet eerder de tijd voor gehad.””

“Juist,” bromde Arie, “dat is heel merkwaardig, want die andere... weet je zijn naam overigens?”

“Ja,” knikte Michael, “hij stelde zich voor als Leonov.”

“Nou,” ging Arie verder, “die Leonov was vrij snel weer terug op het kantoor?”

“Hij was in ieder geval te kort weg om zèlf die hompen brood opgegeten te kunnen hebben,” reageerde Bob. Het lag op het puntje van Jans tong om op te merken dat het wel mogelijk was als die Leonov net zo’n figuur was als Arie: gewoon een partij brood in de klep schuiven, even kauwen en slik, weg brood. Hij hield wijselijk zijn mond; de situatie was nu te ernstig voor dit soort grappen.

“Weet je wat IK denk?” zei Arie langgerekt.

“Dat die etenswaar voor iemand anders was,” ried Bob.

“Goed geraden, Bobbie; voor iemand die opgesloten zit.”

“Igor Proliv.”

Het was Jan die dit zei.

“WAAR zit hij dan opgesloten,” ging hij verder, onderwijl weer op de plattegrond turend.

“Het kan niet anders of dat moet in dat ene vertrek in de garage zijn,” merkte Bob op.

“Ja, nou nog eens wat,” sprak Michael met zijn vingers knippend. “Waarom moest die Leonov persé die KamAZ starten?”

“Om mij als Amerikaan onder de indruk te brengen van een stukje Russisch constructiewerk,” antwoordde Bob laconiek.

“Aan je schoenzolen,” schamperde Michael, “om eventueel gebonk en geschreeuw te overstemmen zul je bedoelen.”

Wederom viel er een stilte. Het was Arie die begon te praten: “Theoretisch is dat natuurlijk mogelijk, maar laten we ervoor waken dat onze fantasie niet met ons op de loop gaat. Ik denk niet dat ze Proliv zomaar in een kast hebben opgesloten. Da’s veel te gevaarlijk, man...”

Hij zweeg. Dat Proliv ergens in dat bedrijf, en misschien had dat typische gebouw wel een hele grote kelder of souterrain, was opgesloten, was welhaast zeker; nee, er was nog een andere kwestie waar Arie aan dacht. De anderen hadden Arie vol verwachting aangekeken toen deze zo plotseling zweeg. Nu zat hij peinzend naar de plattegrond te staren.

“Kom op, Arie, vertel ons wat er in jouw hoofd omgaat,” drong Bob aan.

“Ja, jullie moeten weten dat mij ineens iets totaal anders te binnen schoot,” begon Arie. “Mijn vader had van Igor gehoord dat hij vier chauffeurs in dienst had. Als we er van uitgaan dat Oljev en Leonov twee van hen zijn, dan blijven er nog twee over... We moeten contact zoeken met zijn vrouw.”

“Makkelijker gezegd dan gedaan,” zei Michael.

“O ja, dat is waar ook, dat weet jij natuurlijk niet,” zei Arie.

“WAT weet ik niet?”

Wederom haalde Arie de fax uit zijn binnenzak van zijn jasje; het papier was inmiddels wel heel erg verkreukeld.

“Kijk, wij hebben het privé-nummer van hem. We weten dat hij getrouwd is, dus je zult zijn wederhelft via dit nummer te spreken moeten kunnen krijgen.”

Michaels wenkbrauwen schoten verbaasd omhoog. Vervolgens glimlachte hij; het was weer die enigszins verlegen, haast ontwapenende grijns:

“Arie, je bent geweldig,” grinnikte hij terwijl hij het papier aanpakte.

“Nou horen jullie het ook eens van een ander,” zei Arie terwijl hij Jan en Bob beurtelings plechtig aankeek. Bob bromde iets onverstaanbaars. Jan zei wrevelig:

“Hou nou toch eens op met die eeuwig flauwe moppen.”

Michael ontging deze opmerking.

“Hier hebben we wat aan,” zei hij terwijl hij op de fax wees.

“Ik ga meteen even bellen.” Met dat hij het zei, stond hij op en liep naar de balie. De jongens zagen hoe hij iets zei tegen een vrouw aldaar die vervolgens naar een plaats tegenover de receptie wees. Michael liep naar de aangewezen richting en verdween uit het zicht.

“Het gaat goed,” glunderde Arie. “Zo meteen weten we meer.”

SONIA VERTELT OVER IGORS ZAKENREIS

Nog geen drie minuten later kwam Michael weer terug. De moed zonk Arie in de schoenen: “Klopte het telefoonnummer niet of was ze niet thuis?” vroeg hij. Michael was gaan zitten en gaf Arie het papier terug.

“Geen van beide,” antwoordde hij. “Ik heb met de vrouw van Igor gesproken, ze heet trouwens Sonia, maar ze wilde over de telefoon niets zeggen.”

“O?”

“Ja, maar maak je niet ongerust want ik heb haar in het kort verteld waarom ik haar opbelde en toen vroeg ze of ik zo dadelijk langs kon komen. Ik heb haar verteld dat ik een Hollandse zakenrelatie van Igor op bezoek had.”

“We gaan er dus naar toe,” concludeerde Arie.

“Ja, dat wil zeggen: ik ga samen met jou op bezoek bij haar.”

Toen Michael de verbaasde blikken van Jan en Bob zag, haastte hij zich om zich nader te verklaren:

“Weet je, als we met vier man binnen komen stappen, heb je kans dat we haar overvallen en dat ze misschien dichtklapt.”

Jan en Bob knikten.

“Woont ze hier in de buurt?” vroeg Jan.

“Nee aan de andere kant van de stad, vlak bij metrostation Kolomenskaja. Dat is in het zuid-oostelijke gedeelte.”

Piekerend staarde hij voor zich uit: “Ik heb er eigenlijk spijt van dat ik Boris heb weggestuurd,” zei hij tenslotte. “We zullen met de bus en de metro moeten.”

“Het is zeker een heel eind hier vandaan,” merkte Arie op. Michael haalde zijn schouders op: “Nou ja, we zullen alleen een stukje moeten lopen naar de bushalte; verder is het geen probleem.” Hij pakte zijn glas cola en dronk het leeg.

“Bob, kiep dat glas leeg, dan kunnen we gaan.”

Achteraf viel de hele reis nogal mee. De jongens moesten een paar honderd meter in de richting van de stad lopen om dan de weg, die ze hadden gevolgd, over te steken alsmede de spoorlijn die daar pal naast liep. Toen ze dat gedaan hadden, zagen ze meteen een bushalte. Jan wiste het zweet van zijn voorhoofd en keek verbaasd een moment achterom:

“Zeg Michael, op die hoofdweg van daarnet rijden ook bussen. Was het niet mogelijk om dáár op te stappen?”

“Jawel,” antwoordde Michael, “alleen hadden we dan een paar keer moeten overstappen. Hier vandaan komen we rechtstreeks bij Station Beloruskaja vanwaar we in één ruk met de metro naar Kolomenskaja kunnen reizen.”

“Ik snap het.” Ze schoven aan bij de overige mensen die op de bus wachtten. Toen deze arriveerde, zagen de jongens al dat alle zitplaatsen bezet waren en er reeds een groot aantal mensen in het gangpad stond.

“Lieve help, dat wordt wringen,” riep Jan uit.

“Och, dat is hier heel gewoon,” verklaarde Michael. “Gaan jullie maar voor dan zorg ik wel voor de kaartjes.”

Het mag als overbekend worden aangemerkt dat Jantje Prins erg op de cent, of in dit geval: op de kopek is. Dit keer echter, toen de bus hortend en stotend op gang was gekomen en hij zich geplet voelde doordat van alle kanten mensen tegen hem aanleunden als het voertuig een bocht nam, had ook hij machtig veel spijt dat ze niet gewoonweg in het hotel een taxi hadden besteld. Het zweet liep hem in straaltjes van het gezicht. Bij Bob en Arie was dit eveneens het geval. Alleen Michael scheen nergens last van te hebben; die keek zo opgewekt alsof hij ieder moment een liedje kon gaan fluiten.

“Ik weet nu hoe sardientjes in een blikje zich moeten voelen,” bromde Jan tegen Arie.

“Man praat me er niet van,” zei Arie hartgrondig, “ik ben nu al doornat.” Eindelijk, na een rit die voor de zwetende jongens een eeuwigheid leek te duren, doemde het bekende stationsgebouw op.

“Hier moeten we eruit,” riep Michael. Eenmaal uitgestapt haalde Arie een paar keer diep adem. Bob keek hem grinnikend aan:

“Als je dat net in de bus had gedaan, had je èn een aantal mensen vermorzeld èn de bus uit z’n verband gedrukt.”

“Overdrijven is ook een kunst,” zei Arie kort.

“Kom mee naar de metro jongens,” gebood Michael. Ze liepen nu naar een zijvleugel van het gebouw alwaar ze via een donkere hal de trap naar beneden afliepen.

“Arie, geef me wat roebels want ik moet metromunten kopen,” verzocht Michael. De dikkerd wrong wederom zijn knuist in zijn broekzak en haalde hier de al wat dunner wordende rol bankbiljetten uit. Hij pelde er eentje af.

“Je krijgt nog geld van me van de telefoon en de buskaartjes,” zei hij terwijl hij het biljet aan Michael gaf.

“Ja, dat klopt,” reageerde deze, “maar hier hou je nog dik aan over.” Vervolgens spoedde hij zich naar het loket. Geduldig wachtten Jan, Bob en Arie tot dat Michael weer

terug was. In de ondergrondse ruimte was het tenminste koel. De drie jongens keken belangstellend naar de drommen mensen die gehaast de ruimte in en uit liepen. Een eindje verderop begon een straatmuzikant te spelen op een accordeon.

“Slim bekeken,” zei Arie, “met de akoestiek hier krijg je een prachtig effect.” Even later begon de man met lange, melancholieke uithalen te zingen. Hoewel de jongens geen syllabe verstonden van de tekst, waren ze onder de indruk van het geluid dat de man nu voortbracht. Arie had al iets opgemerkt over het geluidseffect, maar de stem van de man kreeg een galm die hen kippevel bezorgde. In eerste instantie merkten ze dan ook niet dat Michael inmiddels was terug gekomen:

“Jongens, wakker worden.”

“O ja, dank je,” sprak Arie verstrooid toen hij een handjevol kleingeld van Michael aanpakte. “Ik heb meteen maar acht metromunten aangeschaft,” verduidelijkte deze, de munten tonend, “enne... ik heb het geld voor de bus en de telefoon gelijk verrekend.”

“Ja, dat is goed.” Arie liet het kleingeld in zijn broekzak glijden.

“Wat staan jullie vreemd te kijken?” vroeg Michael.

“We vinden dit een mooi lied,” verklaarde Jan. Michael luisterde een moment:

“Ik ken het. “Ik wil huilen” is de titel. Gaan we?”

“Ja.”

Eenmaal op het perron aangekomen waren ze juist op tijd om in te stappen in het typische blauw/grijze treinstel, waarvan de deuren zich openden. Ze namen plaats op een van de banken die in de lengterichting tegen de zijwand waren geplaatst. Arie rilde; de overgang van de hitte buiten naar de koelte in het treinstel was dusdanig groot dat hij kippevel had gekregen. Op dat moment sloten de deuren zich weer. Bonkend en ratelend kwam de trein op gang om vervolgens de duisternis in te razen. De stations die de trein onderweg aandeed, deden Jan Prins denken aan locaties waar je ze een kunstgalerie kon opzetten. Toen hij dat tegen Michael zei, knikte deze en verklaarde dat de oudste - en de mooiste - stations, zich in de ringlijn bevonden. “Dan zie je ware musea,” zei hij.

Na verloop van tijd stond hij op: “We zijn er.”

De trein minderde vaart.

“Kijk, in dat flatblok moet Igor wonen.” Michael wees naar een flatgebouw dat was opgetrokken uit donkere stenen. Het geheel straalde somberheid uit. Ze stonden bij de

uitgang van het metrostation, hetgeen gelegen was aan een drukke verkeersweg die door Jan Prins op de kaart was ontdekt als "Proletarski Prospekt." Aan weerszijden waren allemaal blokken met flats te zien die er ongeveer hetzelfde uitzagen: groot, pompeus, waarschijnlijk ooit snel en goedkoop gebouwd, maar nu grauw geworden door de wolken uitlaatgas die vanaf de hoofdweg opstegen.

"Wat doen wij intussen?" vroeg Jan, "blijven we hier wachten?"

"Nee, jullie kunnen beter..." Hij hield zijn mond en wachtte totdat een Lada, waaraan zo te horen geheel of gedeeltelijk de uitlaat ontbrak, voorbij was gebruld. Twintig meter verderop liet de bestuurder het gaspedaal los, waarschijnlijk om af te remmen. Flarden van rafelig geknal en fel geknetter leken nu onder de auto vandaan te komen. "Als zoiets toch bij ONS zou rondrijden," dacht Bob inwendig grinnikend.

"Jullie kunnen beter naar het Kolomenskojepark lopen," zei Michael.

"Welk park?" vroeg Jan.

"Kolomenskoje," herhaalde Michael. "Het park dat vroeger de zomerresidentie van de tsaren was. Kijk, daar in de verte ligt het. Loop daar naar toe en wacht op ons bij de ingang. We kunnen dan straks op een bankje zitten en de zaak verder rustig doorpraten."

Jan en Bob knikten en gingen op weg. Met verbazing bekeek Bob een vrachtwagen van Russische makelij die hen tegemoet reed en die opvallend veel gelijkenis vertoonde met een model van Chevrolet uit de jaren '50.

"We moeten hier oversteken," zei Jan. "Dat zal niet eenvoudig worden." Hij had dit op een wat humeurige toon gezegd. In de eerste plaats kwam dit door iets wat iedereen wel kent als hij een drukke verkeersweg zonder vluchtheuvel wil oversteken: als er eindelijk op de ene weghelft even geen verkeer is, dan bevindt er zich weer aan de andere kant een hele sliert auto's waar je met geen mogelijkheid gauw tussendoor kunt glippen. De tweede reden voor Jan z'n wat slechter geworden stemming had te maken met de dorst die hij had. Bitter dacht hij terug aan de dikke Arie, die in de lounge van het hotel drie glazen cola had zitten leegslurpen.

"Heb jij geen dorst?" vroeg Bob argeloos. "Ik..." Wat Bob verder had willen zeggen, zou nooit bekend worden. Hij had gezwegen toen hij zag hoe Jan, als door een wesp gestoken, had gereageerd bij het horen van het woord

“dorst.” Jan knikte slechts met de kaken stijf op elkaar geklemd. In zijn ogen blonk een haast wanhopig licht.

Inmiddels waren Arie en Michael bij de portiek aangekomen die ze moesten hebben. Ze liepen een trappenhuis in dat schemerdonker was en ontzettend muf rook. Michael liet weten dat ze op de tweede verdieping moesten wezen.

“Nemen we de trap of gaan we met de lift?” Arie wees op een liftkooi die herinneringen opriep aan sommige films van Alfred Hitchcock.

“Laten we de trap maar nemen,” reageerde Michael kort. “Die oude liften gaan nog weleens kapot en als je dan per ongeluk in die lift zit, moet je nog maar afwachten wanneer er eindelijk eens een monteur komt opdagen.” Arie bromde wat en sjokte achter Michael aan. Na vier kleine trappen stonden ze voor een vervelozende deur. Michael zocht naar een deurbel. Toen deze niet aanwezig bleek te zijn, klopte hij aan. De jongens hoorden hoe er iemand in de woning kwam aanlopen. Twee tellen later werd de deur geopend door een kleine tengere vrouw met donker haar en grijze ogen. Michael zei iets tegen haar en gaf haar een hand; vervolgens wees hij naar Arie.

“Arie, geef haar een hand,” zei hij snel. Arie deed dit en stelde zich voor.

“Sonia Proliva” was het enige wat hij verstond. Sonia gebaarde dat ze konden binnenkomen. Nadat ze de deur gesloten had, ging ze beide jongens voor naar een kleine huiskamer. “Sadietsja,” sprak ze terwijl ze naar de tafel wees.

“We kunnen gaan zitten,” verklaarde Michael aan Arie. Arie keek nieuwsgierig rond. De kamer was beslist niet groter dan drie bij vijf meter. Er stond een dressoir, een driezitsbank en een klein soort salontafeltje met twee gemakkelijke stoelen. De tafel waar zijzelf nu aan zaten, mat hooguit 80 bij 80 centimeter waar vier smalle stoelen omheen stonden. In de hoek stond nog een klein kastje met daarop een zwart-wit-TV. “Precies genoeg meubilair zonder dat het te vol is,” dacht hij bij zichzelf.

Nu zal de lezer op z'n klompen aanvoelen dat het gesprek, dat Michael en Arie met Sonia hadden, vrij moeizaam verliep om de simpele reden dat Sonia geen Engels verstond en Arie geen Russisch. Natuurlijk had Arie onderweg uitgebreid aan Michael laten weten wat hij moest vragen aan Sonia, maar de antwoorden moest Michael weer ter plekke voor Arie in het Engels vertalen.

Daarbij moest Arie's commentaar ook weer meteen omgezet worden in het Russisch. Kortom: Michael had handenvol werk als tolk Russisch-Engels en omgekeerd. "Eigenlijk een hele onbeleefde manier om een gesprek te voeren," dacht Arie bij zichzelf. Zo van "hee, Michael vraag haar dit of dat", terwijl Sonia waarschijnlijk iets zei als "zeg hem zus of zo". Hij was echter nuchter genoeg om te beseffen dat dit zuiver een gevolg was van de taalbarrière die nu eenmaal onomstotelijk bestond tussen hem en de Russische vrouw. "Nou ja," bedacht Arie tenslotte, "zij zal dit ook wel begrijpen."

Om de lezer de hele vertaalestafette te besparen, zullen we ons beperken tot hetgeen uit het gesprek naar voren kwam, weer te geven in verslagvorm. Maandag een week geleden (de dag waarop Pa Roos die merkwaardige fax kreeg) was Igor, gewoon net als altijd, om half acht de deur uitgegaan. Alles was normaal verlopen totdat zij 's middags een gehaast telefoontje van hem had gekregen waarin hij haar liet weten dat hij diezelfde middag nog naar Irkoetsk moest afreizen. Op zich was dat nog niet zo vreemd want toevallig had hij net in dat weekeinde daarvoor laten weten dat hij was benaderd door een ander transportbedrijf aldaar. Het wonderlijke school echter in Igors antwoord toen Sonia vroeg hoe lang hij dacht van huis te blijven: waarschijnlijk twee weken. Twee van zijn ondergeschikten zouden zo lang de administratie en de plannings runnen. Op dit punt had Arie gevraagd of dit soms de heren Oljev en Leonov betroffen. Dat bleek te kloppen. Oljev en Leonov waren bijna een jaar geleden bij Igor in dienst gekomen als chauffeur. Beiden waren echter officier geweest in het leger en beschikten over een ruime administratieve ervaring. Igor was met hen overeengekomen dat ze ook op kantoor zouden komen als Novi Transport in de toekomst zou uitbreiden en er nieuwe chauffeurs zouden worden aangenomen. Af en toe hielpen ze al bij de administratie als de situatie dat vereiste. Verder bleken er nog twee man te werken: Varinski en Zilkov. Zij hadden allebei in het verleden gewerkt voor de Opperste Sovjet en daar een onbeduidende functie gehad. Het viel Arie op dat Michael daar nogal op doorvroeg. Sonja liet desgevraagd weten dat de activiteiten van Varinski en Zilkov feitelijk hadden bestaan uit alles wat men schaart onder "alle voorkomende werkzaamheden": van papieren uitdelen tot koffie zetten. Arie liet Michael vragen of Sonia sindsdien nog iets van Igor gehoord had. Dat was niet zo hoewel hij

beloofde haar vanuit Irkoetsk te bellen zodra hij daartoe de gelegenheid had.

Arie had dit maar een merkwaardig verhaal gevonden. Toegegeven, Irkoetsk lag zo'n vijfduizend kilometer van Moskou en de telefoonverbindingen waren niet optimaal, maar als je toch rekende dat hijzelf, zij het met een beetje kunst- en vliegwerk, toch gewoon naar Holland kon bellen... Een telefoontje van Irkoetsk naar Moskou zou iets gemakkelijker te realiseren moeten zijn. En dat voor een volk dat de eerste mens in de ruimte had weten te brengen! Veel meer kwamen de jongens niet aan de weet behalve dat Sonia haar kinderen, Olga en Joeri (resp. 5 en 6 jaar oud), te logeren had gebracht bij haar zuster.

Op haar vraag wat Michael en Arie nou gingen doen, liet Michael weten dat ze nog wat gingen uitzoeken. Sonia had slechts geknikt. In eerste instantie had ze nog wel aangenomen dat Igor inderdaad op zakenreis was, maar haar twijfel was gegroeid toen ieder nader bericht uitbleef. "Maar ja," had ze mysterieus tegen Michael gezegd, "als je vandaag aan de dag in dit land moet gaan verbazen over alles wat niet geheel beredeneerbaar is..." Een brede glimlach was toen over haar gelaat gegleden. Dat had machtig veel indruk op Arie gemaakt. Hij bespeurde, ondanks de vriendelijke lach, een gevoel van brandende onzekerheid in de ogen van de vrouw.

"We MOETEN haar helpen," dacht hij grimmig. Hoe langer hij nadacht over de vreemde gang van zaken, des te minder geloofde hij in het snertverhaal over de zakenreis naar Irkoetsk. Sonia liet desgevraagd weten dat er geen andere opslagplaatsen of loodsen waren dan het gebouw achter het grote hotel. Uiteindelijk waren Michael en Arie opgestaan en hadden Sonia beloofd te laten weten als ze iets ontdekten.

OVERLEG

Jan en Bob waren geduldig (of eigenlijk met de moed der wanhoop) blijven wachten bij de grote openstaande ijzeren hekken van het Kolomenskojepark. Bob, eveneens dorstig geworden, had een plan van Jan, waarin deze voorstelde dat een van hen op zoek zou gaan naar een tentje of stalletje waar iets te drinken gekocht kon worden, afgekeurd.

“Nee,” had Bob met een schorre stem kortweg geantwoord. “Geen van ons tweeën weet hier goed de weg. Voor je het weet, ben je verdwaald. Laten we in vredesnaam maar wachten tot Arie en Michael terug zijn; dan kunnen we meteen iets te drinken organiseren.”

Hij keek nu op zijn horloge: “Ze zijn al een dik kwartier weg; het kan nooit lang meer duren.”

“Ik hoop het,” gromde Jan. Hij had visioenen over grote flessen cola, tonic en bergen Russisch ijs, waarvan beweerd wordt dat het het lekkerste ijs is dat je je maar kunt indenken.

“En dan nog eens wat anders,” verbrak Bob de stilte, “heb jij roebels? Ik niet! We zullen wel moeten wachten tot die dikke weer terug is.”

Dit was te veel voor Jan. Ontmoedigd ging hij op de grond zitten met zijn rug geleund tegen het hek:

“Ook dāt nog. Zul je die klomp reuzel straks horen gieren van het lachen als we hem om een colaatje moeten bietsen. Reken maar dat hij samen met Michael heerlijk heeft zitten lurken aan een kop thee of een glas limonade.”

In werkelijkheid was dat natuurlijk niet zo. In de eerste plaats was het bezoek van Michael en Arie niet bepaald een feestelijke gelegenheid. Daarbij hadden de twee jongens machtig veel haast om weer weg te komen teneinde actie te gaan ondernemen na Sonia's verhaal aangehoord te hebben. Igor zou zagezegd twee weken wegblijven; de volgende dag, vrijdag, wàs hij twee weken weg. Reden genoeg dus om het bezoek zo kort mogelijk te houden.

Nu verplaatsen we ons even naar Pittsburgh, alwaar intussen veel gebeurd was wat van belang is voor het verdere verloop van dit verhaal. Pa evers was in een opperbeste stemming. De bespreking met de twee machinefabrikanten had uitgewezen dat de voorgestelde fusieplannen geen actie was om een dreigend faillissement af te wenden. Integendeel! De industriëlen

dreigden ten onder te gaan in een hoeveelheid werk zoals die los zou komen in het begin van het volgende jaar. Ze hadden Evers Sr. verteld over hun orderportefeuille die een dikte had bereikt waarvan iedere rechtgeaarde zakenman slechts kan watertanden. Hun probleem bestond uit te weinig constructiehallen en opslagruimtes. Het was ontroerend om te zien hoe de drie industriëlen, die in het verleden nogal eens in elkaars vaarwater hadden gezeten, nu gebroederlijk aan Evers' directietafel zaten en spraken over een absolute monopoliepositie als zij hun krachten zouden bundelen. Evers wees naar de ettelijke vierkante mijlen vlak landschap dat zich uitstreckte buiten zijn fabrieksterrein: "Dat is zó aangekocht en volgebouwd," becommentarieerde hij zijn gebaar. De twee anderen bromden goedkeurend. Er werden voorlopige overeenkomsten en contracten opgesteld. In een ontspannen sfeer werden er sigaartjes gerookt en kopjes koffie gedronken.

In de middag waren de mensen van de vakbond gekomen. Evers liet onmiddellijk de vakbondsvertegenwoordigers van de werkvloer alsmede de bedrijfsraad ontbieden. Iedereen van de bond werd enthousiast. De leden van de bedrijfsraad waren in eerste instantie nogal sceptisch geweest, hetgeen hen ook niet kwalijk te nemen was. Tenslotte hadden zij tal van voorbeelden meegemaakt waarin de vakbond óók had verzekerd dat er geen grond voor angst was om vervolgens, na een paar maanden, te ontdekken dat hele volksstammen evengoed op straat stonden met getuigschrift en zonder baan. Deze scepsis verdween echter toen duidelijk werd dat er na de fusie alleen nog maar meer mensen in dienst zouden moeten komen.

Kortom: de dag waar Evers Sr. zo tegenop had gezien, bleek uitsluitend goede dingen gebracht te hebben. Vandaar dat hij na al deze vergaderingen een van zijn meest vasthoudende bodes op kantoor liet komen met de opdracht voor hem zo snel mogelijk een visum te regelen. Hij maakte een kopie van zijn paspoort en gaf dit aan de man met de mededeling dat zijn reis naar Moskou puur zakelijk was.

"Als die Russen op de ambassade moeilijk doen, dan laat je ze mij maar bellen," had hij er aan toegevoegd. De man was prompt vertrokken en had Evers verzekerd dat hij met een visum zou terugkomen.

En zo kon het gebeuren dat Evers uiteindelijk in het toestel van Delta Airlines stapte dat op vrijdagochtend zou landen op vliegveld Scheremetjewo in Moskou.

“Jan, daar komen Arie en Michael aan,” riep Bob uit. Jan keek opzij en stond op: “Eindelijk.”

“En? Zijn jullie wat te weten gekomen?” vroeg Bob toen Michael en Arie waren gearriveerd.

“Jazeker,” begon Arie; hij zweeg toen hij Jans sombere gezicht zag. “Wat is er met jou aan de hand?”

“Hij is bezig dood te gaan van de dorst,” verduidelijkte Bob voordat Jan kon antwoorden.

“Ja, alsjeblieft dikke, laten we ergens wat te drinken opscharrelen,” stamelde Jan.

“Laten we het park inlopen,” zei Michael plotseling, “er is hier een bron waar je ijskoud water kunt drinken.”

Jan veerde op: “Meen je dat? En dat zeg je nu pas!”

“Ja, verroest,” verontschuldigde Michael zich, “ik ben net tien tellen hier; wist ik dat je zo’n dorst had.”

“Wijs ons die bron.”

“Loop maar mee.”

Dat lieten de jongens zich geen twee keer zeggen. Ze sjokten achter Michael aan die de weg in het grote park op z’n duimpje bleek te kennen. Onderweg zagen ze tal van wonderlijke bouwwerken, uiteenlopend van grote stenen kapellen tot houten forten.

“Kijk, daar is het,” wees Michael. Uit een kleine heuvel stak een ijzeren pijp waaruit helder water stroomde. Jan versnelde zijn pas en hield beide handen, gevormd als een kommetje, onder de straal. Gulzig slurpte hij het vocht op.

“Daar knapt een mens van op.” Meteen herhaalde hij de handeling en stak vervolgens zijn hoofd onder de straal water. Ook Bob en Arie taptten water.

Michael bekeek het tafereel geamuseerd:

“Er zijn wetenschappers geweest die dit water onderzocht hebben. Het is zó zuiver dat er geen chloride aan toegevoegd hoefde te worden.”

“Ja, het is heerlijk,” beaamde Bob, “veel beter dan dat water dat in het hotel uit de kraan komt en dat zo naar chloor smaakt.”

“Zijn jullie zover?” vroeg Michael tenslotte, “dan kunnen we wat feiten op een rijtje zetten.”

“Ja, dat is goed,” reageerde Arie. “Laten we daar gaan zitten.” Hij wees op een bankje dat zich een meter of tien verderop bevond. Eenmaal daar neergestreken, stak

Michael van wal, af en toe aangevuld door Arie. Toen ze uitgesproken waren, viel er een stilte.

“Jongens, we moeten weer terug naar Novi Transport,” sprak Arie, “en wel zo gauw mogelijk.”

“Dat lijkt mij ook de enig juiste handelwijze,” beaamde Michael, “wanneer wilde je gaan?”

“Vannacht nog.”

Michael knikte.

“Vannacht nog?” herhaalde Bob. “Wat heb je precies in gedachten?”

“Dat zal ik je vertellen. Kijk, morgen lopen de twee weken af die Igors zogenaamde zakenreis zou duren. Blijft hij langer weg, dan is de kans groot dat Sonia alarm zal slaan. Het zal er dus op neerkomen dat Oljev en Leonov morgen de plaat zullen poetsen. Of ze laten Igor gewoon waar hij is, òf...” Hij zweeg. De drie anderen begrepen haarfijn wat hij bedoelde. Als het zo zat als zij vermoedden, en Oljev en Leonov zouden inderdaad personen zonder enige scrupules zijn, dan was het niet denkbeeldig dat zij geen enkel risico wilden lopen en een lastige getuige zonder pardon de mond zouden snoeren.

“Je hebt natuurlijk weer gelijk, dikke,” zei Jan, “hoe gaan we dat aanpakken?” Zonder Jans vraag te beantwoorden, wendde Arie zich tot Michael:

“We hebben wapens en zaklantarens nodig. Is daar aan te komen?”

“Ja; wat voor wapens wil je hebben. Anti-tankgeschut?”

“Lieve help, nee,” reageerde Arie, “gewoon twee negen millimeter pistolen. We moeten ons kunnen verdedigen als het nodig mocht zijn. Het is niet de bedoeling om dat hele gebouw met de grond gelijk te maken!”

“Dat is geen enkel probleem,” zei Michael, “maar dat kost je wel veel geld.”

“Hoeveel?”

“Ik denk gauw honderd dollar per pistool; zaklantarens kosten maar een paar dollar per stuk.”

“Stáát,” besliste Arie. “Dan gaan we zo meteen terug naar ons hotel waar ik een traveller cheque zal inwisselen. Kun je dan zo gauw mogelijk voor die spullen zorgen?”

“Ja.”

“Mooi. Dan moeten we vannacht ook Boris bij de hand hebben.”

“Waarom?” wilde Jan weten.

“Omdat we snel en betrouwbaar vervoer moeten hebben. Als we Igor aantreffen en hij is verzwakt of wat dan ook, dan zal hij naar een ziekenhuis gebracht moeten worden en daarbij: we kunnen onmogelijk met een schietijzer in

onze dunne zomerkleding in de bus of tram gaan stappen. Stel je voor dat iemand iets ziet. Iedereen schijnt hier duizend ogen te hebben” (Dit laatste zei hij uiteraard in het Nederlands).

“Alweer gelijk, dikke,” zei Jan. “ Dan zitten we nog met twee mogelijkheden: òf die twee snaken zijn aanwezig òf ze zitten ergens anders.”

“Heel goed geredeneerd,” knikte Arie, “in het eerste geval laten we Bob aanbellen. Zodra er dan door een van die kerels wordt opengedaan houdt Bob meteen het pistool onder zijn neus en stormen wij langs hun tweeën naar binnen om de ander te overmeesteren. Is er niemand dan zullen we gewoon moeten inbreken.”

“Mmmm, ja.” Jan beet nadenkend op zijn onderlip. “Geen speld tussen te krijgen.”

“Stel je voor dat er niets aan de hand blijkt te zijn,” opperde Bob.

“Waar heb jij het in vredesnaam over?” vroeg Arie verbaasd.

“Nou, dat die Igor gewoon twee weken aan het fuiven is geslagen. In dat geval zou hij wel eens wat minder dankbaar voor onze hulp kunnen zijn als dat boven tafel komt.”

“Klets geen onzin,” kreet Arie.

Ook Michael schudde het hoofd.

“Nee,” sprak Arie langgerekt, “daar geloof ik geen sikkepit van. Wij hebben net met die vrouw gesproken. Igor is wel degelijk ontvoerd of gegijzeld. De streek die jij net illustreerde, zal hij haar niet leveren.” Hij keek nu peinzend voor zich uit.

Jan fluisterde Bob iets in zijn oor waarop deze begon te gieren van het lachen. Hij stond op van de bank en ging pal voor Arie staan. Op ernstige toon begon hij te spreken:

“Holy smoke, Arie; je bent toch niet verliefd geworden op haar? Ze is getrouwd hoor, denk daar wel aan.” Nu was er weinig te bedenken waarmee men Arie uit het veld kon slaan. Echter, toen Bob deze absurde bewering op haast vaderlijke toon had uitgesproken, keek de dikkerd hem ernstig aan. Toen hij zag hoe Bob moeite had om zijn lachen in te houden, beseftte hij dat weer eens in de maling was genomen.

“Krijg het himbim,” zei de dikkerd geïrriteerd. Wat kalmer vervolgde hij: “Ik zat te denken aan wat mijn vader over Igor zei: een vriendelijk, hardwerkend persoon. Dat soort grappen haalt hij gewoon niet uit, snap je?”

“Ja,” antwoordde Bob ernstig, “ik ben het met je eens.” Hij gaf Arie een klets op de schouder: “Ik zat je maar wat te jennen, ouwe makker.”

Michael scheen de hele grap maar matig te waarderen. Hij keek op zijn horloge en zei:

“Nu deze komedie is afgelopen, kunnen we misschien weer verder gaan met onze plannen. Wat denken jullie er van als we nu terug gaan naar het hotel zodat ik straks de benodigde spullen kan aanschaffen?”

“Michael, je hebt volkomen gelijk,” reageerde Arie opgelucht, “die twee clowns hebben hun dagelijkse portie lol ten koste van mij weer gehad voor vandaag.” Hij stond op. Met hun vieren liepen ze naar de uitgang.

DE AANVAL

De voorbereidingen van het plan waren keurig verlopen. Arie had zijn cheque ingewisseld, Michael 225 dollar gegeven waarop deze beloofde om rond een uur of zeven samen met Boris en twee prima schietijzers benevens een paar zaklantaarntjes terug te komen. Na rijp beraad was gekozen voor een vervroegd tijdstip om bij Novi Transport binnen te vallen: 10 uur die avond.

De jongens waren tot deze slotsom gekomen omdat deze tijd het meest gunstig was. In de eerste plaats was het zo dat dan de kans groter was dat ze Oljev en Leonov nog zouden aantreffen in het gebouw. Mocht het zo zijn dat de twee mannen de hele nacht daar zouden bivakkeren, dan was tien uur nog een redelijke tijd om aan te bellen bij een transportbedrijf. Midden in de nacht zou waarschijnlijk verdacht zijn. Op deze manier sneed het mes aan twee kanten.

“Laten we dat maar zo doen,” had Arie ingestemd. “De tijd begint voor die heren te dringen en wie weet zijn ze wel van plan om er vannacht nog tussenuit te knijpen. We moeten ze gewoon overrompelen. Niet praten, maar meteen onder de voet lopen en zo nodig schieten.”

Jan had zich nog zorgen gemaakt over Boris, die ook zijdelings bij de operatie betrokken zou worden. Michael had hem echter verzekerd dat hij Boris wel zou inlichten als hij met hem naar het hotel kwam.

“Hij is o.k.,” had hij zijn verklaring afgerond.

En zo kon het gebeuren dat tegen zevenen, na een bescheiden kloppje op de deur van de hotelkamer die Jan en Bob deelden, Michael en Boris binnen kwamen. Michael had een papieren zak in zijn hand.

Bob had bij de receptie gemeld dat ze die avond bezoek verwachtten van twee Russische heren en verzocht of ze die gelijk wilden doorsturen naar hem. Dat was geen enkel probleem gebleken. Nadat ze de deur zorgvuldig hadden afgesloten, ging Boris op de rand van het ene bed zitten. Michael vouwde de zak open en begon gedempt te praten:

“Boris doet mee met ons, want hij loopt over van verontwaardiging over de hele gang van zaken.”

Arie keek een moment naar hem. Hij signaleerde een grimmigheid, zoals hij die nog niet eerder had gezien bij de anders zo vriendelijke chauffeur.

Boris, die zag dat Arie hem aankeek, knikte slechts en gromde:

“All bandits.”

Nu waren er verschillende redenen voor zijn boosheid, zo had Michael ontdekt. Toen deze aan Boris had uitgelegd wat er gaande was, was de chauffeur bijna furieus geworden. Boris was een Rus die min of meer “van de oude stempel” was: een hardwerkende man die, weliswaar net als iedereen na de perestroika, diep in zijn hart die ene droom koesterde, nl. ooit een rijk man worden. Hij had echter een heilig ontzag voor mensen als Igor die in de toch moeilijker wordende tijden iets had opgezet waarvan hij kon leven en was dan ook hoogst verontwaardigd dat enkele heren, in dit geval werknemers, gewoon klinkklare mouterij pleegden. Daarnaast, zo had hij fel verklaard, zette dit soort bandieten alle Russen in een kwaad daglicht.

Boris was, zoals bekend, taxichauffeur van beroep. En hij was er een van het soort zoals men ze overal op de wereld kan aantreffen (de uitzonderingen daargelaten): eerlijk, betrouwbaar en altijd vriendelijk voor zijn klanten. De handelwijze van Oljev en Leonov had huizenhoog ingedruist tegen zijn rechtvaardigheidsgevoel. Bovendien had hij ook wel tijden dat er niets bijzonders gebeurde en was vaak blij als hij eens een klusje bij de hand had dat nou eens iets heel anders was. Kortom: hij zou hoe dan ook meedoen aan de missie.

“Ik heb in Afghanistan gevochten,” had hij grimmig verklaard, “voor een paar van die schurken ben ik niet bang.”

Intussen had Michael de papieren zak leeg gemaakt. Er verschenen twee pistolen van Russische makelij (die door alle aanwezigen aandachtig werden bekeken) en drie zaklantaars.

“Voor het hele spul was ik maar 175 dollar kwijt,” liet hij weten terwijl hij Arie de resterende 50 dollar teruggaf.

“Mooi zo,” reageerde Arie. “We zullen morgenochtend de rekening opmaken want jullie verdienen allebei een bonus.”

Terwijl hij dit zei, wees hij van Michael naar Boris. Deze knikten goedkeurend.

“Bob krijgt een pistool,” zei Michael, “en wie het andere?”

“Ik,” antwoordde Arie kort.

Alsblijft. De magazijnen zijn al gevuld. Jullie moeten alleen nog doorladen en dan staan ze op scherp.”

“We kennen het systeem,” knikte Arie. “Laten we de wapens onder de matras van dit bed leggen en beneden een kopje koffie gaan drinken.”

Dit idee vond algemene bijval.

Tegen tien stuurde Boris zijn auto linksaf de zijstraat in langs het hotel.

“Rij een flink eind door,” gebod Arie die achterin tussen Jan en Bob zat geplet.

Boris deed dit. Ze passeerden het bekende witte gebouw.

“Kijk, er brandt licht,” zei Michael.

“Het is misschien beter om even aan de achterkant te kijken of er iets te zien is door het raam achter Oljevs bureau. Je weet tenslotte nooit of ze soms bezoek hebben,” stelde Bob voor.

“Een prima idee, Bobbie,” zei Arie. “Eerst even discreet het strijdperk observeren.”

“Zeg, Boris, sla na dit flatgebouw rechtsaf,” verzocht Bob, “volgens mij moeten we zo bij de achterkant van Novi Transport kunnen komen. Ja, goed zo; en dan zo meteen weer rechts.”

Boris stopte nu aan het begin van de doodlopende straat: “Kijk eens aan.”

De jongens keken en zagen hoe de straat doodliep tegen de achterzijde van Novi Transport. In de verte zagen ze het raam dat zich in het kantoor bevond. Op de achtergrond doemde het enorme hotel op.

“Ik ga even poolshoogte nemen,” zei Michael, “blijven jullie hier maar wachten.” Hij glipte de auto uit en verdween in de schemering.

“De ontknoping begint in zicht te komen,” sprak Arie ijsig kalm.

Daarna zei niemand van de vier inzittenden nog een woord.

Arie bekeek het grote witte flatgebouw aan de rechterkant van de weg waar ze geparkeerd stonden. Het bezat minstens 10 verdiepingen; langs de voorzijde bevonden zich een stuk of zes overdekte ingangen. Het hele bouwwerk was vrij modern; in feite verschilde het niet van hoogbouw in iedere andere Europese grote stad.

Hij werd opgeschrikt toen Michael weer in de auto stapte.

“En?” vroeg Bob.

“We hebben geluk,” liet Michael weten. “Ik heb even naar binnen kunnen loeren. Oljev zit achter zijn bureau stapels papieren door te nemen terwijl Leonov de kasten staat leeg te halen en spullen in dozen doet.”

Arie mepte met zijn hand op zijn knie:

“Zie je wel!. Dat betekent dat we geen minuut te vroeg zijn gekomen. We moeten in actie komen en wel meteen! Boris, waar kunnen we het beste de auto neerzetten?”

Boris begreep de vraag niet helemaal waarop Michael deze in het Russisch herhaalde.

Boris antwoordde kort:

“Gewoon in die zijstraat tegenover Novi Transport.” Met dat hij het zei, gaf hij een teken aan Boris waarop deze de motor startte en de auto begon te keren.

“Zouden ze niet merken dat er een auto stopt?” vroeg Jan terwijl Boris de zijweg weer opdraaide.

“Horen ze niet,” antwoordde Michael. “Ten eerste ligt dat kantoor daarvoor te ver van de weg af en ten tweede zijn ze veel te druk bezig.”

Tien tellen later stopte de auto bij een somber flatgebouw tegenover de ingang van het transportbedrijf.

“Allemaal uitstappen, jongens,” zei Michael. Toen dit gebeurd was, liepen ze achter elkaar de stenen pier op. Bob belde aan terwijl de andere vier zich verdekt hielden tegen de laatste tuimeldeur naast de voordeur.

Het was Leonov die opendeed. Hij herkende Bob onmiddellijk als de rustige Amerikaan die diezelfde ochtend op bezoek was geweest. Op dat moment was hij echter allesbehalve rustig. Hij haalde het pistool uit zijn broekzak en richtte het op de pezige Rus:

“Hands up, fast.”

Of de man dit verstond, was niet duidelijk, maar hij begreep het wel, al was het maar vanwege het vuurwapen dat nu op zijn maagstreek gericht was. Zonder iets te zeggen stak hij zijn handen omhoog. En dit was iets wat Bob in hoge mate verbaasde.

Hij had rekening gehouden met de mogelijkheid dat de man zou proberen een slimmigheidje uit te halen of de deur zou trachten dicht te gooien, maar niets van dat alles. Toen hij daarover later met Michael over sprak - en dan met name over het feit dat hij altijd had gedacht dat Russen zulke verbeterde vechters waren - had Michael slechts gegrinnikt: “Dat zijn het ook; alleen maken velen de fout om te denken dat alle westerlingen dom zijn en met mooie praatjes zijn te lijmen. Dus toen jij daar met een pistool stond te zwaaien, deed je iets wat totaal niet in hun strategische verwachtingen lag. Leonov was compleet overrompeld omdat je die ochtend alles zo braaf had geslikt.”

Op het moment van de inval had Bob echter niet veel tijd om daar over na te denken. Meteen toen Leonov zijn handen in de lucht had gestoken, waren Jan, Arie, Michael en Boris de gang binnengedrongen. Boris had Leonov van achteren tegen de grond gewerkt zodat deze met zijn buik op de vloer lag. Inmiddels waren Arie, Jan en Michael reeds het kantoor binnengestormd.

“Bob, knie tussen zijn schouderbladen, zijn hoofd aan zijn haren wat optrekken en hem de loop in z'n nek houden,” beet de taxichauffeur hem toe.

Toen er werd aangebeld, was Leonov kalm naar de deur gelopen. Het bellen op het late uur was geen reden tot wantrouwen geweest omdat er op de meest onmogelijke tijden pakjes werden afgeleverd die vervoerd moesten worden; die werden dan gewoon bij de voordeur aangeleverd. De overrompeling van Leonov was volkomen geruisloos geschied; daarbij kwam nog dat Leonov de deur van het kantoor achter zich dicht had gedaan zodat ook het geluid van de binnenstormende invasie geheel aan Oljev voorbij was gegaan. Pas toen de deur van het kantoor werd opengegooid was het voor Oljev, die achter het bureau zat, duidelijk dat er iets onaangenaams gebeurde. Tot zijn verbazing zag hij twee wildvreemden (Jan en Arie) waarvan er één een pistool in de hand hield. Direct had hij de derde persoon herkend als degene die hem in de ochtend had bezocht samen met een jonge Amerikaan.

“Hands up,” brulde Arie.

Arie had dit uiteraard geschreeuwd zodra hij als eerste het kantoor was binnengestormd. Op hetzelfde moment zag hij dat er iets aan de hand was in het vertrek daarnaast, de garage.

In een flits had hij gezien hoe een man net van plan was geweest om het kantoor binnen te lopen. Toen deze de inval zag, bedacht hij zich geen moment en smeede de tussendeur dicht.

Een tweede man had aan de andere kant van het vertrek gestaan, achter een lange zwarte auto en was onmiddellijk in beweging gekomen toen zijn metgezel de deur dichtgooide. Michael, die dit alles ook nog net had gezien, stapte snel om Arie heen en vloog op de deur af. Eigenlijk tegen beter in, want hij had gehoord hoe er van de andere kant een grendel werd verschoven.

Hij rukte aan de deurknop, riep een woord dat we hier niet zullen herhalen en gaf nijdig een schop tegen de deur om zich vervolgens om te draaien en de gang in te rennen.

Daar botste hij bijna tegen Boris op die al op weg was naar het kantoor. Michael schreeuwde een korte zin in het Russisch tegen de taxichauffeur. Tegen Bob riep hij:

“Bob, ren om het gebouw. Twee kerels in de garage proberen weg te komen in een zwarte auto. HOU ZE TEGEN.”

Hij duwde Bob weg, sloeg een arm om Leonovs keel en trok hem achterover, eveneens een knie in zijn rug zettend.

Op dat moment barstte er een verschrikkelijk lawaai los in het kantoor.

“Go, go, go,” schreeuwde Michael met overslaande stem over zijn schouder naar Bob, die als aan de grond genageld naar de deur van het kantoor staarde. Meteen kwam deze in beweging; hij rukte de voordeur open en rende naar buiten.

Het lawaai in het kantoor was geen teken dat er iets was misgegaan. O nee! Het was het gevolg van een van Arie's hoogst zeldzame driftbuien. We kennen de dikkerd uit alle avonturen als een goedmoedig persoon dat graag grappen uithaalt en zelf ook heel goed tegen een grapje kan. Plagerijen over zijn dikte, zijn rode haar en zijn sproeten doen hem hoegenaamd niets. Er was echter één klein dingetje dat hem bijna blind van woede kon maken en dat was als iemand in een dreigende situatie meende dat het Arie geen ernst was en probeerde een loopje met hem te nemen. En dat was precies wat Oljev had gedaan. Het moet gezegd worden dat Oljev bepaald niet bang was uitgevallen. Op Arie's gebrul had hij slechts gereageerd door verbaasd één wenkbrauw op te trekken. Zijn rechterhand schoof over het bureaublad, vermoedelijk naar een lade waar een revolver in zat. Dit staaltje van onverstoorbaarheid maakte Arie op slag razend. Hij gaf een rauwe brul en spurte op het bureau af. Met een kracht, verdubbeld door zijn woede, greep hij de uitstekende rand van aan de voorzijde van het bureau en schoof dit in één beweging naar achteren. Nu was het bureau niet van een al te deugdelijk type geweest. Neem daarbij de woede van onze vriend Roos waarmee hij zijn volle gewicht tegen het bureau aanwierp en de vergelijking ontstaat met die waarin een zware elektrische goederenlocomotief een kartonnen doos op zijn weg vindt.

Aangezien Oljev op een bureaustoel op wieltjes had gezeten, werd hij met bureau en al naar achteren geschoven totdat hij klem zat tussen rugleuning en bureaublad. Arie mocht dan wel sterk en zwaar zijn, maar dat hij de man met meubilair en al door de achtergevel zou drukken, was wat al te overdreven hoewel Jan Prins later bij hoog en bij laag volhield dat hij op dat moment had gezien hoe de ruit achter Oljev bol had gestaan in zijn sponning. Dat de man dáár niet doorheen was gegaan,

had hij zuiver te danken aan het feit dat de rugleuning van zijn stoel klem kwam te zitten tegen de rand van de vensterbank. Het is eigenlijk het bekende verhaal: rij met een auto met een snelheid van 80 kilometer per uur tegen een plastic emmer die midden op de weg staat en de emmer zal gelanceerd worden zonder dat de auto daarbij noemenswaardige schade oploopt. Doe ditzelfde echter met een snelheid van 25 kilometer per uur tegen een betonnen muur (een experiment dat niet aan te raden is omdat dit al bijna een doodklap is) en de auto zal keurig gebruikmaken van de zgn. "kreukelzone." Dat wil zeggen: motorkap en spatborden zullen dan netjes opgevouwen worden totdat de auto alle vaart kwijt is en alle kracht van de aanrijding tot nul is gereduceerd. Anders gezegd: alle energie, door snelheid veroorzaakt, zal op een of andere manier moeten worden opgevangen waarbij het zwakste materiaal bezwijkt.

In het geval van Arie bleek het zwakste materiaal te bestaan uit... het bureaublad. Toen Oljev klem kwam te zitten, blies hij alle lucht uit die in zijn longen aanwezig was, hetgeen een licht aroma van wodka en bier in het vertrek deed verspreiden en zag hij alle rode sterren die hij ooit bij de 1 mei-parades had aanschouwd voor zijn ogen dansen. Maar daarmee was de kous nog niet af! Het gewicht Roos, een niet te verwaarlozen factor in dit oergeweld, zette door. Arie, die voelde dat hij voorover over het bureaublad ging vallen, had bliksemsnel zijn pistool in zijn achterzak gestoken en om zijn val te stuiten Oljev bij de revers van zijn colbert gepakt.

Een vreselijk gekraak vulde een moment het hele vertrek toen het bureaublad meegaf en brak. Mogelijk had Oljev nog het besef gehad om toch nog te proberen bij die ene bureaulade te komen waarin zich naar alle waarschijnlijkheid een revolver bevond, maar dat was het volgende moment uitgesloten, simpelweg omdat er geen bureaulades meer binnen zijn bereik bestonden. De twee helften van het bureau vielen beide naar buiten om (en niet naar binnen zoals men wel zou verwachten; dat kwam zuiver doordat de korte poten onder de ladeblokken zich aan de binnenkant bevonden). Een scherpe rand raspde venijnig langs Arie's buik. Dit maakte hem, zo mogelijk, nog bozer. Doordat Oljev tegen de vensterbank geplet was, was het onmogelijk voor Arie om over hem heen te vallen. Hij herstelde zich bliksemsnel en hees de man eenvoudigweg gewoon uit zijn stoel om hem vervolgens zijwaarts in het midden van het vertrek neer te smakken.

Jan Prins kon nog net opzij springen teneinde de logge massa te ontwijken.

Nog voordat de man de grond ruggelings goed en wel raakte, had Arie zijn pistool alweer te voorschijn gehaald en richtte dit op de man die nog lag te bekomen van de klap.

“DOWN AND STAY DOWN!” brulde hij. Terwijl hij dit riep, had hij al zijn witte roofdieranden ontbloot.

De man, van wiens arrogante houding niets meer over was, bleef braaf liggen, nu ervan overtuigd dat hij met een regelrechte nazaat van Ivan de Verschrikkelijke te doen had.

Meteen kwamen Jan en Boris (die net was binnengekomen om te zien hoe Oljev tegen de vloer smakte) in actie: ze rolden de man op zijn buik en bonden zijn armen bij elkaar. Boris riep naar Michael dat alles in orde was. Inmiddels was vanuit de garage te horen hoe een roldeur werd opengeschoven en een automotor werd gestart. Twee tellen later klonk het gekrijs van gierende autobanden, gevolgd door drie schoten.

Het hele gevecht, zojuist beschreven, had niet meer dan een seconde of vijf geduurd. Lang genoeg om Michael, die nog steeds in de gang bezig was Leonov, op een voor hem bijzonder pijnlijke manier, in bedwang te houden, razend nieuwsgierig en ook ongerust te maken. Michael hield de deur van het kantoor scherp in de gaten, klaar om Leonov omhoog te trekken en hem desnoods als schild te gebruiken als Oljev onverhoopt met een pistool naar buiten mocht komen. Hij werd rustiger toen hij de geschreeuwde mededeling van Boris hoorde.

Inmiddels was Bob natuurlijk als de weerlicht om het gebouw gerend. Hij was aan de zijkant van het laadperron afgesprongen, een veldje naast de muur van de garage overgestoken en kwam nog juist bij de afrit om te zien hoe de Tschajka, met twee personen er in, naar buiten stormde. Dit ging gepaard met gillende banden en enorme wolken van verschroeid rubber die onder de achterste wielkasten vandaan kwamen. Op het parkeerterrein maakte de auto een enorme schuiver toen deze bruusk naar links werd gestuurd, miste de geparkeerde KamAZ op een haar en schoot toen vooruit naar de weg waar Boris zijn taxi had geparkeerd.

Nu is het niet zo dat Bob al die tijd had staan duimen draaien. Op het moment dat de auto dwars over de parkeerplaats gleed, had hij zijn pistool genomen en snel

drie schoten gelost op de plaats waar hij het linkerachterwiel vermoedde.

Toen de auto eenmaal weer uit de slip geraakte en in de richting van de weg raasde, durfde Bob niet meer te schieten, uit angst dat hij een eventuele voetganger zou raken of bij het flatgebouw een ruit in zou schieten waarachter zich uiteraard ook mensen bevonden. Hij stak het pistool in zijn zak en hoorde hoe de auto in de richting van het jeugdhotel scheurde.

“Die zijn we kwijt,” bedacht hij spijtig.

Hij liep de afrit op en loerde door het raam van het kantoor naar binnen om nog juist te zien hoe Oljev vastgebonden op een stoel werd neergezet. Via de geopende roldeur liep hij de garage in en schoof de grendel van de tussendeur. Terwijl hij dit deed, zag hij naast de deur, op de vloer, een paar kleine doosjes met papieren staan. Het schoot hem door het hoofd dat de twee bandieten zich geen tijd meer hadden gegund om deze nog mee te nemen.

Iedereen keek op toen Bob vanuit de garage het kantoor binnenstapte. Bob zag juist hoe Arie zijn pistool weer liet zakken.

“Koest maar,” zei Bob, “goed volk.”

Boris grijnsde breed en gaf Arie speels een tik op zijn schouder: “You are good guy for special Russian police-unit.”

Arie, inmiddels weer gekalmeerd, lachte schaapachtig.

“Waar zijn Jan en Michael?” vroeg Bob.

“Die zijn in de gang bezig om Leonov in te snoeren,” antwoordde Arie. “De twee andere kerels zijn zeker ontkomen, is het niet?”

Bob maakte een spijtig gebaar:

“Helaas wel; ik heb ze nog drie kogels nagezonden, maar ook dat hielp niet veel.”

“Niets aan te doen,” bromde Arie, “we hebben in elk geval twee van de vier schurken te pakken.”

Ineens viel Bobs oog op de hoop wrakhout.

“Wat is hier voorgevallen?” vroeg hij onderwijl wijzend naar het geruïneerde meubelstuk.

“Dat was een bureau, gemaakt van een slechte houtsoort,” verduidelijkte Arie. “Ik leunde er even op en toen zei het krak.”

Bob nam Arie kritisch van hoofd tot voeten op: “Jij zou nog een spoorbiels doen breken als een lucifershoutje door er slechts op te leunen....”

Op dat moment kwamen Jan en Michael binnen, zeulend met Leonov, die eveneens vakkundig ingesnoerd was.

Arie pakte een stoel van de lange tafel en zette deze naast Oljev. Toen Leonov hierop was gedeponereerd, stelde Arie voor om zelf ook even te gaan zitten.

“Goed idee,” zei Jan. Meteen plukte hij de bureaustoel tussen de puinhopen van wat kortgeleden nog een bureau was geweest.

Arie had inmiddels een stoel lange tafel weggehaald en hierop plaatsgenomen.

“Hèhè, even bijkomen,” mompelde hij.

“We gaan nu een praatje maken,” sprak Michael. Hij ging voor Oljev staan en vroeg (uiteraard in het Russisch):

“Waar is de baas?”

Oljev keek verbaasd naar hem op:

“Ik ben de baas; dat weet je toch?”

Michael wilde nog wat zeggen, maar Boris duwde hem zachtjes opzij: “Zo schieten we niets op; laat mij maar even begaan.”

Met een gemene grijns keek hij neer op Oljev die nu eerder verbaasd dan bang voor zich uit keek.

“Zozo, dus jij bent de baas, hè?” gromde Boris zacht.

“Ja.”

Boris waarschuwde niet, maar haalde uit en kletste in één beweging zijn hand tegen de wangen van Oljev; dat wil zeggen: met de handpalm van zijn rechterhand gaf hij een klap op de linkerwang en met de rug van zijn hand tegen zijn rechterwang.

En dat in een fractie van een seconde.

Geschrokken keek Oljev nu op naar Boris.

“Waar is Igor Proliv?” brulde hij en meteen was het kantoor weer vervuld van twee kletsende geluiden die deden denken aan zweepslagen.

“Vertel op, of je krijgt er nog een paar, schertsbandiet.”

Boris had zijn hand alweer geheven.

“Nee, niet meer slaan,” krijste Oljev, “hij is beneden opgesloten in het souterrain. De sleutels lagen op het bureau en moeten nu ergens op de grond liggen.” Dit alles had hij gerateld met de snelheid van een machinegeweer. Michael was reeds begonnen met zoeken tussen het wrakhout. Toen Boris zijn hand liet zakken, begon de bandiet wat rustiger te praten:

“Je moet de stalen deur in de garage hiernaast openen en de trap aflopen. Dan loop je het gangetje door tot je niet verder kunt. De laatste deur links is een rommelhok en daar zit Igor. Hij mankeert verder niets.”

“Mooi zo,” sprak Boris tevreden. Hij boog zijn gezicht wat naar datgene van Oljev (dat inmiddels wijnrode vlekken vertoonde) en zei vriendelijk:

“Zie je nou wel hoe makkelijk het is om eerlijk te zijn?” hiermee een uitspraak van Stalin citerend.

Vervolgens wendde hij zich tot Leonov die het tafereel met duidelijk afgrijzen had gadegeslagen: “En vertel eens Leonov; klopt dat verhaal dat jouw handlanger vertelde?” Hij blies zachtjes op zijn gloeiende handpalm.

“Ja, dat is de volledige waarheid,” antwoordde Leonov snel. “Ga nou maar kijken dan zul je zien dat hij niet gelogen heeft.”

Boris wilde nog wat zeggen, maar hield zijn mond toen Michael triomfantelijk met een sleutelbos voor zijn gezicht rammelde.

“Keurig, Michael,” reageerde de taxichauffeur glimlachend. “Ja, je moet het me maar niet kwalijk nemen dat ik het zeg, maar jij bent te weekhartig voor dit soort klusjes. Je moet het nou eenmaal wat radicaler aanpakken als je dergelijke schurken snel aan het praten wilt krijgen.”

“Je hebt gelijk,” beaamde Michael, “een beetje overredingskracht kan nooit kwaad.”

“Genoeg hierover,” besloot Boris. “Ga jij samen met Arie nou maar gauw Igor ophalen dan houden wij hier een oogje in het zeil.”

“Ja, wacht eens even,” zei Michael, “we hebben onze zaklantarens in de auto laten liggen.”

Boris trok even een bedenkelijk gezicht. Toen verhelderde zijn gelaat:

“Zeg misbaksels, is er licht beneden?”

Het was Leonov die antwoordde:

“Ja, bovenaan de trap zit een schakelaar.”

“Je hoort het,” gebaarde Boris. Hierop liep Michael naar het andere vertrek, op de voet gevolgd door Arie.

Er viel een stilte in het kantoor. De beide bandieten staarden mistroostig voor zich uit. Bob was benieuwd wat voor iemand de veelbesproken Igor Proliv was en Jan dacht terug aan de rauwe maar succesvolle manier waarop Boris de twee schurken aan het praten had gekregen. Lichtelijk geamuseerd bedacht hij zich dat zijn vader en Boris waarschijnlijk goed met elkaar zouden kunnen opschieten als ze zouden praten over tucht en orde.

“Igor zal het mij beslist niet kwalijk nemen als ik een sigaartje van hem pik,” onderbrak Boris de stilte. Hij beende naar de grote tafel en pakte daar een doos

sigaren en een tafelaansteker. Hij opende de doos en rook er even aan:

“Ruikt prima; komen zeker uit Cuba. Jan, Bob, ook een rokertje?”

Hij haalde zijn schouders op toen de twee jongens te kennen gaven niet te roken. Nadat hij had opgestoken keek hij bestraffend naar de twee misdadigers:

“Jullie vraag ik niks, want jullie gaan nog een hele zware pijp roken.”

Vervolgens ging hij op zijn gemak weer zitten, rookte tevreden en wachtte op de dingen die zouden gaan komen.

Oljev en Leonov bleken de waarheid gesproken te hebben. Toen Arie en Michael door de gang onder het gebouw liepen en Michael Igors naam riep, verried gestommel aan het eind van de gang dat er inderdaad iemand aanwezig was. Tien tellen later had Michael de deur geopend. Een tengere gestalte met een opvallend schrandere gezicht stapte naar buiten de gang in. Michael sprak een hele tijd met hem, onderwijl af en toe naar Arie wijzend. Arie hoorde verschillende keren zijn achternaam noemen. Eindelijk, na een paar minuten rap gesproken Russisch richtte Igor het woord in het Engels tot Arie.

“Klopt het wat Michael zegt? Ben jij een zoon van reder Roos uit Holland?”

“Ja.”

“Igor, aangenaam.”

“Arie,” zei Arie terwijl hij Igor de hand schudde.

“En jij komt helemaal uit Holland hier naar toe om mij te bevrijden?”

“Ja, dat wil zeggen: samen met nog een Hollander en een Amerikaan. Mijn vader vermoedde dat er iets goed mis was bij Novi Transport.”

“Dat mag je wel zeggen. Ik had de hoop langzamerhand al opgegeven en vreesde dat het slecht met mij zou aflopen. Als jij niet gekomen was...”

“Laten we naar boven gaan,” onderbrak Arie. “Er zijn nog meer mensen die jou graag willen ontmoeten.”

“Ja, laten we dat doen. Ik heb uit Michaels verhaal begrepen dat jullie die twee bandieten in de kraag hebben gegrepen?”

“Klopt,” beaamde Arie.

“Nou, die heb ik ook nog wat te zeggen,” verklaarde Igor grimmig. Hij beende met grote stappen in de richting van de trap.

Eenmaal in het kantoor aangekomen, veerden Jan, Bob en Boris op om Igor de hand te schudden. Arie zag hoe hij een korte minachtende blik naar de twee vastgebonden schurken had geworpen. Plotseling weerde Igor alle aandacht af en wendde zich tot zijn twee oud-medewerkers. Met een gezicht, vertrokken van woede en de handen in de zij geleund, stond hij tegenover hen en begon een donderpreek af te steken waar de muren van schudden. De twee mannen wisten op het laatst niet meer hoe ze moesten kijken. Ineens stopte hij en draaide zich abrupt om:

“Ik moet eerst mijn vrouw opbellen.”

Zover zou het echter niet komen. Vaag hoorden alle aanwezigen hoe er buiten een fluitsignaal werd gegeven. Eén tel later leek het of de hele wereld rondom het gebouw tot ontploffing kwam.

DE BORSJTSJ WORDT NIET ZO HEET GEGETEN ALS ZE WORDT OPGEDIEND

Voordat kan worden uitgelegd wat er precies gebeurde, dienen we even stil te staan bij hetgeen er in de afgelopen minuten elders op gang was gekomen.

Vriend en vijand zijn het er over eens dat het verdraaid moeilijk is om iets, wat niet door de beugel kan, volkomen ongezien te doen. Iedere politiemann, waar ook ter wereld, zal desgevraagd bevestigen dat tal van strafzaken onverbiddelijk aan het rollen zijn gegaan, zuiver doordat iemand nèt op een (on)gelukkig moment naar buiten keek en iets zag, variërend van merkwaardig tot hoogst verdacht.

En dat was nou precies wat er gebeurd was toen Boris zijn taxi parkeerde tegenover het gebouw van Novi Transport. Op de vierde verdieping van het hotel bevond zich een gast, een Duitser om precies te zijn, die de hele afgelopen dag in de stad had doorgebracht en dodelijk vermoeid was. Hij besloot om die avond vroeg naar bed te gaan. Nu was deze man een autoliefhebber. Juist voordat hij de gordijnen van zijn kamer wilde dichttrekken, zag hij hoe er langzaam een taxi kwam aanrollen en stopte aan de kant van de weg. Al eerder die dag had hij met belangstelling deze auto's bekeken: het waren Lada's die allemaal in die typisch gele kleur gespoten waren.

Er zou nog niets gebeurd zijn als niet alle inzittenden, de chauffeur inclusief, waren uitgestapt en haastig naar het witte gebouw waren gelopen. De Duitser telde vijf mannen.

Eén van hen belde aan bij de deur van het gebouw terwijl de andere vier zich angstvallig opstelden naast diezelfde deur zodat degene die zou opendoen, hen niet zou zien.

Wat toen volgde, was ronduit angstaanjagend. Meteen toen er werd opengedaan, haalde de man die had aangebeld iets uit zijn broekzak. Het bleek een wapen te zijn, afgaande op de reactie van de ander: deze stak zijn handen in de lucht. Op dat moment stormden de andere vier naar binnen. Voordat de deur weer gesloten werd, zag de Duitser nog net hoe de man, die had opengedaan, tegen de grond werd gewerkt.

Dat was reden genoeg voor de hotelgast om direct de lift te nemen en zich naar de receptie te spoeden.

Het duurde even voordat er iemand gevonden was die Duits verstond en de onthutste man zijn verhaal kon doen. Het effect bleef niet uit! Meteen toen de receptioniste begreep wat de man had gezien, nam ze de telefoon en

belde het dichtstbijzijnde politiebureau. Nu kreeg heel Rusland na de perestroika te maken met een misdaadgolf waarbij gewapende overvallen aan de orde van de dag waren. Het is dus te begrijpen dat de politie reuze actief werd na het telefoontje. Op stel en sprong werd er een groep geformeerd, die men in Nederland als een "arrestatieteam" zou omschrijven.

Nadat de receptioniste had laten weten dat de politie onderweg was, ging de Duitser weer naar zijn kamer alwaar hij in het halfduister het witte gebouw in de gaten hield. Na nog geen tien minuten werd zijn geduld beloond. Op de hoek van de straat stopten vijf donkere overvalwagens dicht achter elkaar.

De Duitser raakte de tel kwijt ergens in de veertig, zijnde het aantal mannen dat uit de auto's stroomde. Ademloos keek hij toe hoe ze een kordon rondom het gebouw legden. De mannen, zo te zien voorzien van karabijnen, namen verdedekte posities in.

Vier man sleepten iets zwaars naar de voordeur van het transportbedrijf. Het bleek een metalen stormram met grote handvatten te zijn, speciaal geconstrueerd om zelfs de meest solide deur te laten bezwijken. De mannen met de stormram werden op de voet gevolgd door een man of tien, die allen een pistool in de aanslag hielden. Een van hen bezat een portofoon waar hij af en toe in sprak.

De Duitser bezag dit tafereel met stijgend ontzag.

"Lieve help," dacht hij bij zichzelf, "daar kunnen wij nog wat van leren. Die Russen schijnen bepaald in mankracht te geloven."

Inmiddels hadden de mannen met de stormram hun positie bij de voordeur ingenomen. De man met de portofoon haalde, na nog een moment in het apparaat gesproken te hebben, een fluitje te voorschijn en blies hierop.

Met één flinke klap was de voordeur opengebeukt. Er was een hevig glasgerinkel te horen dat van de achterkant van het gebouw scheen te komen. Meteen nadat de deur splinterend was opengezwaaid, hadden de mannen met de stormram een stap zijwaarts gedaan waarop de hele ploeg wachtenden naar binnen rende. Naar wat er zich binnenin het gebouw afspeelde, kon de Duitser slechts gissen.

De mannen in het kantoor konden dat echter des te beter vertellen. Arie zou hier later over opmerken dat het leek alsof de hele wereld verging.

Igor had naar de telefoon willen lopen om zijn vrouw op te bellen, maar was midden in een stap als aan de grond genageld blijven staan toen de grote ruit bij het bureau in duizend stukken naar binnen viel. Een fractie van een seconde had hij twee geweerkolven gezien. Nog voordat de laatste scherven goed en wel op de grond waren beland, staken er twee lopen van Kalasjnikov geweren dreigend naar binnen. Twee mannen met angstaanjagend harde gezichten waren nu te zien door het kapotte raam. Een van hen schreeuwde iets.

Tegelijkertijd was er een gedreun in de gang te horen dat deed denken aan een kudde op hol geslagen paarden. Ineens werd de deur opengegooid en stroomde het kantoor vol politiemannen met pistolen in de hand. Jan, Bob en Arie werden samen met Michael, Boris en Igor zonder al te veel plichtplegingen gefouilleerd. Een politiemann bekeek grimmig de twee pistolen die op Arie en Bob gevonden werden.

Inmiddels hadden de wetsdienaren hun eigen pistolen weer opgeborgen en alle aanwezigen handboeien omgedaan. Dat gold ook voor Oljev en Leonov die hun cellotape verruild zagen voor solide metaal. Igor zei iets, waarop een van de politiemannen hem met een verveeld gebaar duidelijk maakte dat hij moest zwijgen. Het was de politie uiteraard niet te verwijten dat ze handelde zoals ze handelde. Tenslotte hadden ze een melding gekregen van een voorval dat op zich grimmig genoeg was.

Eenmaal in het gebouw hadden ze een overhoop gehaald kantoor aangetroffen, sporen van een vechtpartij, twee vuurwapens en twee mannen die vastgebonden zaten. Alles bij elkaar meer dan genoeg redenen om het hele gezelschap af te voeren naar het politiebureau om aldaar, na aparte verhoren, de hele kwestie op te tekenen en vast te stellen wie nou de misdadigers en wie de slachtoffers waren. In een dergelijke situatie heeft een politiemann weinig tot niets aan verklaringen die ter plekke afgelegd worden in de trant van: "Ik heb hier niets mee te maken" of: "Ik kan het allemaal uitleggen." Uitleggen mag natuurlijk altijd, maar dan op het bureau en met een recorder of stenograaf erbij.

Het was een fraaie optocht van geboeide personen die door de politie naar buiten geleid werd: Jan, Bob, Arie, Igor, Michael, Boris, Oljev en Leonov. Toen Igor in de overvalwagen stapte, vroeg hij bezorgd aan de begeleider of ze nu van plan waren om het gebouw zo achter te laten. "Breekt u daar het hoofd niet over," had deze geantwoord. "We zijn daar de eerste uren nog wel bezig;

als we klaar zijn, laten we een timmerman aanrukken die het raam en de deuropening solide zal dichtspijkeren.”

Gerustgesteld was Igor gaan zitten op de lange bank in de overvalwagen.

Nadat er nog twee politie-agenten waren ingestapt, werden de deuren van buitenaf gesloten en kwam de auto op gang.

Arie wilde iets zeggen tegen Jan, maar een van de bewakers gebaarde hem dat hij stil moest zijn.

Arie bedacht zich dat hij nu in een geheel nieuwe situatie verzeild was geraakt. Opgebracht door de Russische politie.

Hij maakte zich overigens geen enkele zorg over het verdere verloop van de zaak. Na enige tijd zou de politie een duidelijk beeld hebben over wat er was voorgevallen in het gebouw van Novi Transport en zouden ze vanzelf weer worden vrijgelaten.

Na een korte rit kwamen ze terecht op de binnenplaats van een donker gebouw. Toen ze allemaal uitstapten, zag Arie dat er prikkeldraad bovenop de muren was aangebracht.

Inmiddels waren de acht geboeiden het gebouw binnen gelopen en bevonden zich in een gang met een granieten vloer, donkere wanden en een hoog, gewelfd plafond. De voetstappen veroorzaakten in de ruimte echo's die overal vandaan leken te komen.

Ineens stonden ze voor een zwaar traliehek waarachter zich een klein glazen kantoortje bevond. Een geüniformeerde bewaker kwam naar buiten en opende het hek voor de groep nieuwkomers.

Daarna werd iedereen apart in een kleine cel gestopt.

“Nou, dat is nog eens wat anders dan een comfortabele hotelkamer,” dacht de dikkerd opgewekt terwijl de deur achter hem dichtsloeg. Nieuwsgierig bekeek hij de ruimte die niet veel breder was dan anderhalve meter. De lengte was ongeveer drie meter. Aan het plafond hing een kaal gloeipeertje dat met een schakelaar naast de deur aan- en uitgedaan kon worden. Verder bestond het enige meubilair uit een laag bed waar een deken en een kussen op lag. In de smalle muur, tegenover de wand waarin zich de deur bevond, was een klein rooster aangebracht. Tegen diezelfde wand was een radiator geschroefd.

“Waarschijnlijk hebben ze dit museumstuk van verwarmingstechniek nog in de tijd van de tsaren aangebracht,” sprak Arie halffluid. In de hoek bevond zich

een w.c.-pot. "Laat ik maar een uiltje knappen," dacht hij, "er is voorlopig toch niets beters te doen."

Terwijl hij op de rand van het bed ging zitten, snoof hij.

Meteen al vanaf het eerste moment dat hij in het gebouw was, had hij een lucht geroken die hem vaag bekend voorkwam. In de cel was deze nog sterker te ruiken. Hij dacht na wat het precies voor een geur was. Ineens wist hij het: lysol, een ontsmettingsmiddel dat al sinds vele jaren niet meer bestond in Holland.

Hij schopte zijn schoenen uit en vleide zich neer na eerst even het kussen goed opgeschud te hebben. Tien minuten later lag hij te ronken in een diepe slaap.

Hij sliep tot even over half vijf. Op dat tijdstip kwam een bewaker zijn cel binnen en wekte hem door iets te roepen en tegen het bed aan te schoppen.

"The chief wants to speak with you," zei de man toen Arie geeuwend op de rand van het bed was gaan zitten.

De bewaker knikte even toen Arie verklaarde dat hij eerst even zijn schoenen moest aantrekken.

Daarna liepen ze samen de cel uit, de gang door en passeerden het traliehek dat door de wachtpost geopend was. Via een wirwar van smalle gangen kwamen ze bij een deur waar de bewaker aanklopte.

Iemand riep iets waarna de man de deur opendeed en samen met Arie naar binnen liep.

Vanachter een zwaar bureau stond een forse man op. Deze liep op Arie toe en gaf hem een hand: "Ah, mr. Rose, nice to meet you; sit down please." Hij wees op een van de drie stoelen die voor zijn bureau stonden.

"Tank you," reageerde Arie en nam plaats.

Inmiddels was de chef weer achter zijn bureau gaan zitten. De andere man had plaatsgenomen achter een wat kleiner bureau dat haaks op datgene van de chef stond.

"Meneer Rose," begon de chef, "in de afgelopen uren heb ik uw vrienden Bob en Jan gehoord, alsmede de heren Igor, Michael en Boris. Ik hoef u dan ook niet meer te ondervragen omdat ik dan hooguit nogmaals bevestigd zou zien wat er bij Novi Transport is voorgevallen. U hebt met z'n allen goed werk verricht, hoewel het hier en daar niet helemaal door de beugel kan, maar nu we alle achtergronden kennen, zien we dat uiteraard door de vingers."

"Verroest," dacht Arie bij zichzelf, "zou ik nou een zedepreek krijgen van die snaak?"

"De twee pistolen zijn natuurlijk verbeurd verklaard," ging de chef verder, "want we kunnen nou eenmaal niet

toestaan dat iedereen hier maar met vuurwapens op zak rondloopt.”

Arie knikte en bedacht zich dat het weer het oude liedje was. Het maakte kennelijk niet uit of je met de FBI te maken had of met de Russische politie: bij allebei moest je de speeltjes weer keurig inleveren als het spel voorbij was.

De chef had even streng gekeken toen hij dat zei over de pistolen; nu werd zijn gelaat beduidend vriendelijker:

“Met uw werk van de afgelopen avond heeft u echter een topje van een ijsberg voor ons blootgelegd. We hebben natuurlijk ook de heren Oljev en Leonov uitgebreid verhoord; zij blijken deel uit te maken van een bende die op grote schaal bedrijven chanteert en afperst. De beide schurken hebben hier, in deze zelfde kamer, alles op tafel gegooid wat zij wisten en dat was heel veel.”

“U hebt ze zeker stevig onder druk gezet,” onderbrak Arie.

De chef keek Arie een moment aan en begon te lachen; ook de man die Arie had opgehaald zat nu te grinniken.

“Nee, mijnheer Rose,” hernam de chef nu weer ernstig.

“Wij zijn niet zulke boemannen als men in het Westen wel denkt. Natuurlijk pressen wij wel eens arrestanten die veel op hun kerfstok hebben als ze niet gelijk bereid zijn om te praten, maar verreweg de meesten vertellen ons meteen alles wat ze weten.”

“Dan zit de angst er toch wel goed in,” dacht Arie cynisch.

“Dat heeft alleen maar te maken met het feit dat er bij uitspraken van Russische rechters geen hoger beroep mogelijk is,” verduidelijkte de chef alsof hij Arie's gedachten kon lezen.

“Door schoon schip te maken hopen misdadigers zodoende op een mildere straf.”

“Juist, ja,” bromde Arie.

“Deze kwestie kan voor u en uw vrienden trouwens nog een heel leuk staartje hebben.”

“Hoe bedoelt u?” vroeg Arie verbaasd.

In de ogen van de chef verschenen nu pretlichtjes:

“Praktijken als diegene waar Oljev en Leonov zich mee bezig hielden, waren natuurlijk al bekend bij ons en ook bij andere ondernemingen. Een aantal bedrijven heeft gezamenlijk een grote beloning uitgelooft voor degene die een einde kon maken aan de afpersingen.”

“O?”

“Ja; ik vertel het u omdat ik begreep dat u feitelijk de leider bent van de... expeditie, om het zo maar te noemen. Ik verwacht straks nog zo'n twintig arrestanten die nu ongeveer van het bed gelicht worden.”

“U krijgt het dus nog druk vannacht,” concludeerde Arie.

“Ja, daarom wil ik het volgende met u afspreken: zo meteen zult u samen uw twee vrienden met een politie-auto naar uw hotel worden teruggebracht. Igor, Boris en Michael zijn al weggebracht. Met hen hebben we afgesproken dat zij zich morgenochtend, of eigenlijk straks, om elf uur bij u zullen voegen in de lounge van het hotel. Dan kom ik ook met een paar mensen om de zaak verder af te wikkelen en om u uw paspoorten terug te geven.”

“Paspoorten teruggeven?” herhaalde Arie, “maar die lagen in de kluis van het hotel!”

“Dat klopt,” beaamde de chef. “Ik heb die documenten even laten ophalen; zuiver een formaliteit.”

“Ze zullen in het hotel wel vreemd hebben opgekeken toen de politie verscheen,” dacht Arie hardop.

“Ja, maar aan de receptioniste is uitgelegd dat u niets verkeerd heeft uitgehaald, maar ons juist heel goed heeft geholpen.”

Hij stond nu op en zei iets tegen de andere man waarop eveneens opstond.

“Om elf uur zien wij elkaar weer, mr. Rose.”

“Afgesproken,” zei Arie en schudde hem de hand.

RUSSISCHE BUREAUCRATIE EN AMERIKAANSE DOLLARS

Om twaalf minuten over tien die ochtend landde op vliegveld Scheremetjewo de machine van Delta Airlines met aan boord de heer Evers sr. Nadat hij zijn koffer had opgepikt en de paspoortcontrole was gepasseerd, ging hij op zoek naar een taxi.

Dat was niet zo moeilijk, want buiten het gebouw stond een groot aantal geduldig te wachten op een vrachtje. Hij liep naar de eerste taxi en vroeg aan de chauffeur of hij hem naar hotel Rossia kon brengen.

“No problem mister; sixty dollars. Pay first, please.”

Evers haalde zijn portefeuille te voorschijn en betaalde prompt.

Hierop hield de chauffeur galant het achterportier open, sloot dit weer en nam plaats achter het stuur.

Evers bedacht zich dat zestig dollar weliswaar een hoop geld was, maar daar stond tegenover dat het een behoorlijk eind was van het vliegveld naar het Rode Plein. Bovendien bespaarde hij zich zeeën van tijd omdat hij anders met de bus had moeten reizen. Met al die tussenstops onderweg...

Intussen zaten Jan, Bob en Arie, samen met Michael, Boris, Igor, de politiechef en nog twee agenten in de hoek van de lounge. Het was, alles bij elkaar, een indrukwekkend gezelschap dat door alle andere aanwezigen heimelijk nieuwsgierig werd bekeken. Jan, Bob en Arie hadden hun paspoorten terug gekregen; de politiechef had uit een aktetas een stapel formulieren te voorschijn gehaald die hij aan Michael gaf.

“Voor de afwikkeling van het geheel heb ik uw handtekeningen nodig. Als u de papieren eerst doorleest en ondertekent en daarna aan meneer Proliv en Boris geeft en deze ze eveneens lezen en ondertekenen, dan kunt u aan de twee Hollanders en de Amerikaan uitleggen dat het slechts een verklaring betreft omtrent hetgeen gisterenavond heeft plaatsgehad.”

Hij herhaalde dit in het Engels tegen Jan, Bob en Arie.

“Dat lijkt me wel zo verstandig,” zei Jan in het Nederlands tegen Arie, “voor hetzelfde geld onderteken je je eigen doodvonniss.”

De politiechef had hier uiteraard niets van verstaan: “Wat zei u?”

Hij verklaarde dat hij wel iets te drinken zou lusten,” zei Arie snel, “wilt u ook iets drinken?”

“Een glas thee graag.”

“Komt voor elkaar,” beloofde Arie, “en de anderen?”

De Russen wilden allemaal thee hebben. Jan, Bob en Arie hielden het natuurlijk bij Coca-Cola.

“Ik ga even bestellen,” verklaarde de dikkerd terwijl hij opstond.

Inmiddels had Michael de formulieren doorgelezen en een balpen van de chef gekregen waarmee hij ondertekende. Vervolgens gaf hij het hele zaakje aan Igor. Op dat moment kwam Arie weer terug.

“De drankjes komen er zo aan,” zei hij. Terwijl hij ging zitten, keek hij naar Igor die peinzend de stapel papieren doorbladerde. Uiteindelijk zette ook hij zijn handtekening onderaan het laatste blad. Nadat ook Boris had getekend en het pakket doorgaf aan Arie, zei Michael:

“Het is in orde; even hier een handtekening zetten.” Hij wees op de plaats waar Arie’s naam in Cyrillische letters was aangegeven.

“Daarna moet Jan tekenen en dan Bob.”

Op het moment dat Bob had getekend en alles weer teruggaf aan de politiechef, arriveerde een serveerster met de bestelde drankjes. Arie tastte in zijn broekzak en viste hier de rol met roebelbiljetten uit, maar daar wilde Igor niets van weten:

“Stop dat geld maar weer terug, makker,” verklaarde deze, “dit is voor mijn rekening.”

Nu had Arie in de reisgids gelezen dat iets weigeren of iets niet aannemen door Russen wordt beschouwd als een belediging. Hij deed dus wat Igor vroeg en bedankte hem vriendelijk voor dit gebaar.

Igor had een portefeuille te voorschijn gehaald en vroeg iets aan de vrouw. Nadat zij antwoord had gegeven, gaf hij een paar biljetten en gebaarde dat het zo goed was. De vrouw glimlachte en liep weer weg. Gulzig nam Arie een fikse slok van zijn glas cola. Voorzichtig zette hij zijn glas weer neer en keek de chef nieuwsgierig aan:

“Nou moet u mij toch eens vertellen wat uw verhoor van de overige arrestanten heeft opgeleverd.”

De man onderdrukte een geeuw en begon te spreken:

“Een heleboel. Om precies te zijn hebben wij vannacht 23 man verhoord die inderdaad tot de bende behoorden waar ook de heren Oljev en Leonov deel van uitmaakten. Ze hebben allemaal bekend en het is zelfs niet uitgesloten dat er nog meer arrestaties zullen volgen. De groep hield zich niet alleen bezig met chantage en afpersing, maar ook met diefstallen. Mijn mannen zitten

nu achter helers aan, waarvan eveneens een soort netwerk bestaat.”

Arie knikte:

“Natuurlijk; als er dieven bestaan, bestaan er uiteraard ook helers.”

“Ja; verder heb ik ook nog wat andersoortig huiswerk gedaan vannacht. Zometeen wil ik, als u het goedvindt, mij even samen met u en meneer Motorin terugtrekken op uw hotelkamer om iets geheel anders af te wikkelen.”

Hij pakte zijn glas thee en nam hier voorzichtig een klein slokje uit.

“Dat wil ik namelijk niet hier en public doen.”

“Ik begrijp het,” reageerde Arie die meteen wist wat de man bedoelde.

Jan en Bob keken hem verbaasd aan, waarop Arie hen een vriendelijk knipoogje gaf.

Bob, in de veronderstelling verkerend dat Arie weer bezig was één van zijn beroemde “Roos-bakken” uit te halen, haalde hierop zijn schouders op en zei peinzend: “Eigenlijk is het allemaal verdraaid snel verlopen als je rekent dat we pas eergisteren hier zijn aangekomen. Goed beschouwd...”

Hij zweeg, zijn mond nog half geopend. Een uitdrukking die midden hield tussen opperste verbazing en grenzeloos ongeloof lag in zijn ogen. Automatisch keken de overige zeven personen in de richting waarin Bob zat te staren. De vijf Russen zagen niets anders dan een man die bij de balie stond en die kennelijk iets aan de receptionist vroeg. Deze wees vriendelijk glimlachend naar de hoek waarin Jan, Bob en Arie zaten.

De drie vrienden zagen daarentegen WEL iets bijzonders: de man die zojuist was binnengekomen, was niemand minder dan pa Evers!

“Alsjemenou,” bracht Arie uit. Ook Jan Prins staarde alsof hij een geestverschijning voor zijn ogen zag opduiken.

Eén van de politiemannen zei iets tegen Michael.

“Wat hebben jullie ineens?” vroeg deze. “Kennen jullie die man soms?”

“Dat zou ik wel denken,” antwoordde Bob monotoon. “Dat is mijn vader.”

“Hè?”

Het mooiste van de grap was dat ook het gezicht van vader Evers een uiterst verbaasde uitdrukking tentoonspreidde. Nog nooit eerder was het voorgekomen dat de beide generaties Evers elkaar zó dom stonden aan te staren. En natuurlijk was dat heel begrijpelijk. Bob had van Arie, toen deze met zijn vader had getelefoneerd, met

gemengde gevoelens kennis genomen van het misnoegen dat in Pittsburgh was ontstaan toen zijn eigen vader had gehoord van Russische missie. Een vreselijk vermoeden kwam op in zijn hoofd: zijn vader was toch niet naar Moskou gekomen om hem persoonlijk te komen ophalen? Iets waar ze woensdagavond nog grappen over hadden gemaakt!

De reden voor pa Evers' ontsteltenis was van een geheel andere aard. Zeulend met zijn koffer was hij bij de receptie aangekomen en had zich voorgesteld en gevraagd of zijn zoon Bob Evers in het hotel aanwezig was.

"Zeker mister Evers, daar zit hij," had de receptionist gezegd; vervolgens had de man gewezen.

Wat Evers Sr. ook verwachtte: géén drie Russische politiemannen die zich met Bob en zijn twee Hollandse vrienden onderhielden in het gezelschap van nog drie andere mannen, zo te zien eveneens Russen. Zijn eerste gedachte - en dat kon je hem eigenlijk ook niet kwalijk nemen - bestond uit de overtuiging dat de jongens zich dit keer ECHT in de nesten hadden gewerkt.

Aan de andere kant: de receptionist was erg vriendelijk geweest. Meteen verwierp hij dus deze gedachte weer, maar snappen deed hij het steeds minder.

Uiteindelijk kwam hij in beweging en liep op het wonderlijke gezelschap af.

"Bob, wat..."

"Vader, hoe..."

"Meneer Evers, wat..."

Iedereen wilde tegelijk vragen stellen. De politie-chef stond op en stak zijn hand op ten teken dat iedereen stil moest zijn.

Zoals hij daar stond, een grote man met een grimmig aandoend uniform, was het een indrukwekkende verschijning. Iedereen hield zijn mond vol ontzag.

"U bent de vader van Bob, begrijp ik?" vroeg hij.

"Jawel."

"Prettig u te ontmoeten," reageerde de ander en gaf pa Evers een hand. Vervolgens gebaarde hij naar de plaats naast hem op de bank. Toen ze allebei waren gaan zitten, ging de chef verder: "U weet waarschijnlijk nog niets van het kranige werk dat uw zoon samen met zijn twee Hollandse vrienden hier heeft verricht."

Evers Sr. haalde opgelucht adem:

"Nee; om heel eerlijk te zijn schrok ik nogal toen ik u en uw twee collega's zag. Ik dacht dat ze in moeilijkheden waren geraakt."

Hierop begon de chef bulderend te lachen:
“In moeilijkheden geraakt,” loeide hij, “integendeel Mister Evers.”
Eenmaal weer bedaard, legde hij uit wat er was gebeurd in de afgelopen dagen. Evers luisterde met stijgende verbazing.
“Dat is allemaal nogal wat,” sprak hij met bewondering in zijn stem toen de politieman was uitverteld.
“Pa, waarom bent u feitelijk naar Moskou toe gekomen?” wilde Bob weten.
“Nou, dat zal ik je vertellen....”
“Mr. Rose, laten we even samen met Michael naar uw kamer gaan om discreet een andere kwestie af te wikkelen,” onderbrak de chef.
Meteen stonden ze gedrieën op en voegden de daad bij het woord.

Eenmaal op Arie's kamer aangekomen, overhandigde de chef een formulier aan Michael.
“Michael zal dit even doorlezen en u vertellen waar het over gaat,” zei de politieman, “u moet dit namelijk ook ondertekenen.”
Arie keek naar Michael die tekst stond te lezen. Ineens hij het formulier zakken en keek Arie verdwaasd aan.
“Michael, wat is er?” vroeg Arie verbaasd.
“Je hebt even vijftwintigduizend dollar verdiend.”
Nu was het de beurt van Arie om verdwaasd te kijken:
“Hé, wat? Is dat die beloning waar u het over had?”
Dit laatste vroeg hij aan de politieman die bevestigend knikte.
“Ja, toen mij vanmorgen duidelijk werd dat we inderdaad greep hadden op de bende die we moesten hebben, heb ik het geld opgehaald. Het is bij elkaar gebracht door een paar grote firma's die allemaal bang waren dat zij vroeg of laat ook het slachtoffer zouden worden van chantage en afpersingen. Als u hier even wilt tekenen, zal ik het u uitbetalen.”
Hij gaf Arie een balpen en gebaarde Michael het formulier aan Arie te geven.
Met trillende vingers tekende Arie en gaf het papier terug. Dit had hij geen moment verwacht. Toegegeven, de politiechef had gesproken van “een grote beloning,” maar Arie had toen gedacht aan een paar honderd, misschien duizend dollar. Geen moment was het in hem opgekomen dat het zulk een kapitaal zou zijn.

“We hebben dus de man vijfduizend dollar verdiend,” zei hij snel tegen Michael. Deze keek alsof hij water zag branden.

De politieman vouwde het papier keurig weer op, stak dit samen met de balpen in zijn binnenzak en haalde uit de zijzak van zijn jasje een pakje duizenddollarbiljetten dat met een touwtje, net als een pakje dat verstuurd moet worden, bij elkaar was gebonden. Toen hij het touwtje had losgemaakt, hield hij het stapeltje voor Arie’s neus:

“Telt u even mee?”

Arie knikte.

Het klopte precies. Vijfentwintig bankjes van duizend dollar lagen nu op het kleine bureautje.

“U begrijpt dat ik dit niet beneden met al dat volk in de lounge wilde uitbetalen aan u,” zei de chef terwijl hij het touwtje in de prullenmand deponeerde. “Tenslotte weet je nooit wat er voor figuren er tussen zitten en ik had geen zin om u op het bureau te zien verschijnen met de mededeling dat u beroofd was.”

“Ik begrijp het,” zei Arie. Vervolgens pelde hij twee stapels van vijf bankbiljetten uit. Eén daarvan gaf hij aan Michael.

“Dit is voor jou.”

Michael deed verbluft een stap achteruit:

“Arie, dat is te gek voor woorden; zoveel?”

“Klets niet,” reageerde Arie, “we hebben deze klus met ons vijven geklaard, dus als er wat te verdelen valt dan doen we dat ook met ons vijven.” Zijn toon werd nu iets strenger: “En bedenk dat wij Hollanders beledigd zijn als een cadeau geweigerd wordt.”

Intussen had de politiechef een pakje sigaretten opgediept en er eentje knetterend opgestoken. Het was een blauw pakje met daarop een rode ster en een raket. Hij nam een flinke haal en bekeek het tafereel goedkeurend.

Michael had de woorden van Arie tot zich door laten dringen: “O.K. Arie, heel erg bedankt.” Stralend nam hij het kleine stapeltje aan.

“Stop het goed weg,” bromde Arie, “hier heb je nog vijf lapjes; die moet je zometeen discreet aan Boris geven.”

“Doe ik,” beloofde Michael.

Arie stopte de overige vijftien lapjes in zijn achterzak.

“Knoopje er op en nu naar beneden,” dacht hij grinnikend. Hij verheugde zich al op het gezicht dat Jan Prins zou opzetten als hij zou horen van deze onverwachte meevaller.

Vervolgens verlieten ze de hotelkamer.

Eenmaal beneden aangekomen bleek pa Evers in een druk gesprek gewikkeld te zijn met Igor. Toen hij Arie zag, grijnsde hij breed:

“Ha, Arie; ik zei net tegen Igor dat ik aanvankelijk heel vreemd zat te kijken toen ik hoorde dat jullie naar Rusland waren afgereisd. Doch vrij snel daarna besloot ik om zelf ook maar eens even hier te komen om te kijken of hier zaken zijn te doen. Igor heeft mij zojuist al een paar zeer bruikbare tips en suggesties aan de hand gedaan.”

“O...,” begon Arie.

Op dat moment onderbrak de politiechef hem echter met de mededeling dat hij en de twee andere politiemannen weer moesten gaan. Nadat ze iedereen een hand hadden gegeven liepen ze weg en groetten in het voorbijgaan de receptionist die vriendelijk terug groette.

“U bent dus niet hier naar toe gekomen om Bob eigenhandig op te halen?” vroeg Arie aan Pa Evers.

“Natuurlijk niet,” bracht deze verbaasd uit. “Waar zie je mij voor aan?”

Pas toen hij Arie's brede grijns zag, realiseerde hij zich dat de dikkerd weer eens in een van zijn lollige buien was.

Ook Evers Sr. begon nu te grinniken:

“Is hij altijd zo grappig?” vroeg hij aan Bob.

“Praat me er niet van.”

“Wat gaan we nu verder precies doen?” vroeg Arie, dit keer ernstig.

“Mag ik daar wat over opmerken?” vroeg Igor.

“Ga je gang.”

Igor dacht even na en begon te spreken:

“Ik moet zometeen naar de zaak en een timmerman laten aanrukken om de deur te repareren en een nieuwe ruit te laten zetten. Ik denk dat ik daar de verdere middag wel druk mee ben, dus ik zou willen voorstellen dat jullie met de vader van Bob wat gaan rondkijken in de stad. Verder wilde ik jullie allemaal uitnodigen om morgenochtend bij mij thuis op visite te komen om wat te eten en te drinken.”

Aan pa Evers liet hij weten dat hij bij die gelegenheid nog verder zou praten over zakelijke contacten in Rusland.

“Zijn jullie het daarmee eens?” vroeg Igor tenslotte.

Iedereen knikte van “ja.”

“Als het half mogelijk is, zou ik morgenavond weer willen terugkeren naar Pittsburgh,” liet Evers Sr. weten. “Het besluit om hierheen te komen, heb ik nogal abrupt genomen. Voor mijzelf had ik in gedachten om uiterlijk dinsdag weer op de zaak te zijn.”

Igor knikte begrijpend:

“Ik zal meteen informeren hoe het zit met de vluchten en u morgen naar het vliegveld laten brengen.”

Pa Evers bromde goedkeurend.

“Hoe laat verwacht je ons?” vroeg Arie.

“Laten we zeggen: tien uur.”

“Prima.”

Igor stond op en gaf iedereen een hand: “Afgesproken; tot morgen.”

“Tot morgen.”

Hij zwaaide nog even toen hij de lounge verliet.

“Ik breng Boris even op de hoogte van de recente ontwikkelingen en geef hem je-weet-wel,” zei Michael mysterieus tegen Arie.

De dikkerd deed net alsof hij de verbaasde blikken van Jan en Bob niet zag en verklaarde achteloos dat hij wel wat zou willen eten.

“Ja,” zei Bob ernstig, “ik vond al dat het lang duurde vandaag.”

“Ik zou voor de verandering nou wel eens in een sjiek restaurant een lekker uitgebreid Russisch menu van vijf gangen willen nuttigen,” ging Arie verder, de opmerking van Bob volkomen negerend.

“Jaajaa,” zei Jan lijsig, “en om de centen hoef je zeker niet te denken?”

Arie keek hem uit de hoogte aan:

“Inderdaad, jongetje Prins. Dat hoeven wij niet.”

“Wat bedoel je met “wij,” dikke?”

Arie wilde iets zeggen, maar werd onderbroken door Boris die zijn hand greep en deze schudde: “Honderdmaal dank, Arie. Dàt had ik nooit durven dromen.” Hij lachte zoals de jongens hem nog niet eerder hadden zien doen.

Jan zag dat Boris iets stevig in zijn linkerhand had die tot een vuist was gebald. Hij keek nog eens beter. Dat leek wel...

“Het is goed, Boris,” maande Arie hem tot stilte, “je heb het eerlijk verdiend.”

“Wat verdiend, hóe verdiend?” sputterde Jan.

“We hebben allemáál wat verdiend, “verduidelijkte Arie terwijl hij Jan, Bob en Evers Sr. beurtelings aankeek. “Wat jullie niet wisten, en ikzelf ook pas hoorde vannacht tijdens het gesprek met die politie-chef, was dat er een beloning was uitgelooft voor degene, of degenen, die in staat waren een vinger achter de afpersingspraktijken te krijgen. Waarschijnlijk hoopte men zo dat de een of andere louche figuur, die er wat meer van wist, zou doorslaan door het enorme geldbedrag dat in het vooruitzicht was gesteld.”

“En die beloning hebben wij in de wacht gesleept?” vroeg Bob.

“Ja.”

“Vertel op, dikke,” drong Jan aan, “hoeveel is het?”

“Vijfentwintigduizend dollar, gedeeld door ons vijven, maakt vijfduizend dollar de man,” antwoordde Arie vlot.

Er viel een stilte.

Het was pa Evers die het eerst begon te spreken: “Jullie hebben niet slecht geboerd; kan ik voortaan geen aandelen kopen in jullie avonturen?”

“Nog geeneens zo’n slecht idee,” liet Arie weten. “Dan kan Jan tussentijds de koersen berekenen zodat hij het veel te druk heeft om ieder moment op elk dubbeltje te gaan knibbelen.”

“Wees nou es even serieus,” bromde Jan, “bedoel je dat je dat geld net op jouw hotelkamer hebt gekregen?”

“Ja.”

“Vandaar dat geheimzinnige gedoe,” concludeerde Bob.

“Waar heb je de rest van dat geld nu?” vroeg Jan begerig.

“In mijn achterzak; vijftien lapjes van duizend dollar.”

Jan keek onthutst: “Heb jij al dat geld zomaar in je achterzak gestopt?”

“Nee, ik heb secuur het knoopje er op gedaan.”

Jan hing nu bijna aan Arie’s lippen:

“En wist jij al vanaf het moment dat wij dat politiebureau verlieten al dat die beloning er aan zat te komen?”

“Ja, dat zeg ik toch? Alleen wist ik natuurlijk niet hoe hoog die beloning was. Dat hoorde ik net pas.”

“Die politiechef heeft mij daar niets over verteld,” dacht Jan hardop. “Sterker nog: hij was nogal grimmig tegen mij vanwege de inval, ook al diende die een goed doel.”

“Zeg dat wèl,” viel Bob in. “Ik kreeg onderhand het idee dat hij mij als een soort Al Capone beschouwde; zeker toen hij hoorde dat een van de pistolen op mij gevonden was.”

“Tegen mij was hij uiterst vriendelijk,” merkte Arie op. “Dat komt natuurlijk doordat ik gewoon goed met mensen kan omgaan, maar als jullie een beetje beter je best doen en af en toe eens naar mij luisteren, zullen jullie die vaardigheid ook wel onder de knie krijgen.”

Jan en Bob waren sprakeloos door deze zelfingenomenheid.

Evers Sr. had moeite om ernstig te blijven kijken.

Bob werd hierdoor nog gepikeerder; hij staarde Jan ontzet aan: “Zullen we die dikke zometeen even in de Moskwa plompen en zijn hoofd een poosje onder water houden?”

vroeg hij terwijl hij in de richting van de nabijgelegen rivier wees.

“Laten we dat maar niet doen, Bob,” antwoordde Jan zwaar ademend. “Ik denk dat je hier een stevige uitbrander krijgt als je allerlei rommel in het water gooit.”

Hierop begon Arie te lachen als een hyena:

“Het is wel rommel die vijftienduizend dollar waard is,” snikte hij tussen twee lachbuien door.

Ook Michael en Boris, die aanvankelijk met een vreemde blik in de ogen dit staaltje van westerse humor hadden aangehoord, begonnen nu te lachen.

“En dat is nog niks vergeleken bij de problemen die je krijgt als de rivier daardoor buiten z’n oevers treedt,” grinnikte Michael terwijl hij Arie een vriendschappelijke pets op z’n schouder gaf.

Arie veegde de tranen uit z’n ogen:

“Horen jullie dat? Michael kan in het vervolg zó meedoen aan onze avonturen. Je past goed in ons systeem.”

“Alweer een systeem,” sprak Michael hoofdschuddend.

DE JACHT OP ZILKOV EN VARINSKI WORDT GEOPEND

Boris schakelde de motor van zijn Lada uit en trok de handrem aan:

“We zijn er, gentlemen.”

Nieuwsgierig keken Jan, Bob en pa Evers naar het donkere flatgebouw waar Igor woonde. Arie herkende het schemerige trappenhuis waar hij twee dagen geleden met Michael binnen was gelopen.

Direct na alle grappen en grollen in de lounge van hotel Rossia waren Boris en Michael de vorige middag vertrokken om hun kleine vermogen bij de bank te deponeren. Pa Evers had meteen een kamer gehuurd op dezelfde verdieping waar zich de kamers van de drie vrienden bevonden. Vervolgens waren ze met hun vieren de stad in gegaan en hadden - nadat ook Evers Sr. Het ritueel van het wisselen van de wacht bij het Leninmausoleum had aanschouwd - een goed restaurant bezocht. Zelfs Jan had niet meer geprotesteerd omdat hij nu ook vond dat ze die uitgave wel konden lijden. Daarna hadden ze een wandeling in de omgeving van het Kremlin gemaakt. De middag was omgevlogen. Tenslotte waren ze vroeg gaan slapen; met name pa Evers was nogal vermoeid geweest van de lange reis en om heel eerlijk te zijn, hadden de drie vrienden ook wel zin om van een lange nachtrust te genieten. In de afgelopen dagen waren ook zij de nodige uurtjes tekort gekomen.

Igor begroette het gezelschap hartelijk toen hij de deur had geopend. Vrolijk gaf hij hen een hand en liet weten dat iedereen al aanwezig was.

“We hebben een tafel en een paar stoelen van de uren geleend voor deze gelegenheid,” zei Igor toen hij Boris met zijn gevolg de huiskamer inleidde. “Vandaar dat het nu een beetje vol is hier.”

Arie begreep onmiddellijk wat hij bedoelde: de kamer was al niet te groot, zo had hij tijdens zijn eerste bezoek geconcludeerd. Nu was de kleine vierkante tafel in het midden van de kamer gezet; een tweede, wat langere tafel, was er tegen aan geschoven. Het geheel was feestelijk gedekt. Watertandend keek Arie naar de etenswaar die uitnodigend stond uitgestald: drie grote schalen broodjes, beleg, fruit, maar ook: schaalpjes met koekjes en zoetigheden die hij nog nooit had gezien.

De salontafel was weg (waarschijnlijk zolang in de slaapkamer gedeponerd) en de bank was eenvoudigweg rechtop in de hoek van de kamer gezet. Aan de tafel zaten Sonia (die al was opgestaan om de nieuwgekomenen een hand te geven) en Michael.

“Maar ga toch zitten,” verzocht Igor toen pa Evers, Jan, Bob en Arie een beetje verlegen bleven staan. “Iedereen koffie?”

“Graag”

Sonia had uit de keuken een grote koffiepote gehaald en begon de kopjes vol te schenken. Toe ze hiermee klaar was, bracht ze de koffiepote weer naar de keuken en nam eveneens plaats aan tafel.

“Laat het u smaken,” Igor maakte een uitnodigend gebaar naar de etenswaren.

Arie, die een broodje met kaas voor zichzelf had klaargemaakt, nam hier een fikse hap uit en bedacht zich dat dit wel een heel bijzonder banket was. Hij keek de tafel rond. Aan het hoofd van de tafel zat Igor. Dan, vanaf zijn linkerhand gerekend, zaten Pa Evers, Bob en Michael op een rij.

Aan de andere korte kant van de tafel zat Sonia en vanaf haar linkerhand naar Igor toe, waren het Jan, zichzelf en Boris die het gezelschap aan tafel completeerden.

“Zeg Igor,” begon Arie, “logeren jouw kinderen nog bij jouw schoonzus?”

“Ja, dat hebben we zo nog even gelaten want ik zou echt niet geweten hebben waar ik die anders nog tussen had moeten frommelen.”

Een brede grijns schoof nu over zijn gelaat. Toen werd hij weer ernstig; hij verhief iets zijn stem en begon nu tot het hele gezelschap te spreken:

“Nu iets heel anders. In de eerste plaats weten jullie allemaal dat ik door alle gebeurtenissen op de zaak in één klap alle vier mijn werknemers ben kwijtgeraakt. Nu waren dit weliswaar vier personen die je kunt missen als kiespijn, maar dat heeft toch tot gevolg dat ik nu geen mensen heb maar wel veel werk. Boris,” ging hij verder, “ik begreep uit jouw verhaal gisteren dat jij een groot rijbewijs hebt en af en toe wel eens iets anders zou willen doen.”

“Dat klopt.”

“Mooi zo; zou jij voor mij een paar dagen in de week vrachten willen rijden?”

Boris keek verrast:

“Ja natuurlijk. Ik kan het een wel met het ander combineren. Een dag of twee blijf ik dan gewoon taxiritten

doen en de overige drie of vier dagen kan ik wel voor jou in de vrachtwagen kruipen.”

“Dat is dan afgesproken,” zei Igor tevreden. “We zullen het later nog wel over de details hebben. Michael!”

Deze had juist een slokje koffie willen nemen. Hij zette zijn kopje echter verbaasd weer neer: “Ja?”

“Jij spreekt uitstekend Engels.”

“Nou, ik kan me er mee redden,” reageerde hij voorzichtig.

“Niet zo bescheiden,” sprak Igor gemoedelijk, “je spreekt het beter dan ik.”

“Dat zou ik zelf nooit zo durven formuleren.”

Igor lachte hartelijk:

“De bescheidenheid siert je, makker. Ik mag dat wel. Zou je ook bij mij in dienst willen komen? Je zult dan een gedeelte van de administratie moeten runnen en de hele correspondentie voor je rekening moeten nemen in combinatie met alle voorkomende telefoonwerkzaamheden.”

“Méén je dat?”

Nu was het Igor die verbaasd keek: “Wat is dat nou voor een vraag? Dacht je soms dat ik het je zou voorstellen als ik het NIET meende?”

Michael haastte zich om te verklaren dat hij niets liever zou doen dan bij Novi Transport komen werken. Hij voegde er aan toe dat hij in het dagelijks leven bijles in het vak Engels gaf aan scholieren, maar dat dat niet al te veel opleverde. In werkelijkheid was hij al langer op zoek naar een administratieve baan.

Igor glunderde:

“Nou, dat gaat allemaal voorspoedig. Gisteren heb ik met een neef van mij en een broer van Sonia gesproken. Beiden zijn als chauffeur in dienst bij een bedrijf dat binnenkort gaat sluiten. Daarmee heb ik nòg twee betrouwbare personen binnengehaald. Als ikzelf dan ook af en toe een rit pak, zijn de problemen in no-time opgelost.”

Sonia liet weten dat er inmiddels weer nieuwe koffie was.

Ze stond op en liep naar de keuken.

“Mister Evers,” hernam Igor. “Ik heb voor u getelefoneerd naar het vliegveld. Vanmiddag om vier uur vertrekt er een toestel naar Pittsburgh. Boris zal straks met u naar het hotel rijden om uw bagage op te halen en u vervolgens naar de luchthaven brengen. Dat geeft ons nog ruimschoots de tijd om eens van gedachten te wisselen over internationaal zaken doen. Kijk, mister Evers, nu wij Russen niet meer beknot worden in onze

bewegingsvrijheid, kunnen wij óók verder kijken dan de grens van de Soviet-Unie. En als u het mij recht op de man af vraagt, denk ik dat Russen en Amerikanen niet zo bar veel verschillen van elkaar als het gaat om zakelijke aangelegenheden...”

Op dat moment was er in Holland ook het nodige gebeurd. Zo rond half negen had vader Prins een telefoontje gekregen van Arie's vader.

“Goede morgen, oude makker,” was deze begonnen, “je spreekt met Roos.”

“Goede morgen, Roos.”

“Zeg, weet jij het laatste nieuws al?”

“Pas als jij het mij hebt verteld,” antwoordde de kolonel droog.

“Bobs vader zit óók in Moskou.”

Prins was twee seconden sprakeloos.

“Wát zeg je?.. Hoe weet je dat?” briepte hij tenslotte.

“Omdat ik hem een uurtje geleden geprobeerd heb hem te bellen en toen zijn vrouw aan de lijn kreeg die mij dat vertelde. Het schijnt dat hij plotseling lucratieve mogelijkheden zag in zaken doen met het voormalige Oostblok.”

Prins snapte er steeds minder van:

“Ja maar, wacht eens even; waarom moest jij trouwens met Evers bellen?”

“Zal ik je vertellen. Ik zat daarstraks de ochtendkrant te lezen en toen viel mijn oog op een artikel in de buitenland bijlage op bladzijde negen.”

“Ik heb de krant nog niet gelezen,” reageerde Prins, “wat staat daar dan?”

“Dat moet je zelf maar lezen, hahaha.”

“Zo te horen moet het nogal lollig zijn,” mompelde Prins terwijl hij de hoorn enige centimeters van zijn oor hield.

“Lees het nou maar,” grinnikte Roos, “heb je de krant toevallig bij de hand?”

“Ja, hij ligt hier op het tafeltje. Wacht even.”

Prins legde de hoorn naast het toestel en pakte de krant om de aangeduide pagina op te slaan. Daarna vouwde hij het blad dubbel en bekeek de koppen van de artikelen, totdat...

“Wel heb je ooit.”

Met zijn vrije hand pakte hij de hoorn weer op.

“Ja, wacht even Roos; ik geloof dat ik zie wat je bedoelt. Even lezen...”

Met stijgende verbazing las kolonel Prins het volgende:

AFPERSERS-BENDE OPGEROLD IN MOSKOU

Moskou, zaterdag - De politie van Moskou heeft een omvangrijke bende ingerekend die zich op grote schaal bezighield met het chanteren, afpersen en bestellen van bedrijven en ondernemingen. In totaal zijn er 25 personen aangehouden; de politie verwacht op korte termijn nog meer arrestaties te verrichten. De zojuist genoemde criminele praktijken blijken een verschijnsel te zijn dat zich steeds vaker voordoet sinds het uiteenvallen van de Sovjet-Unie. Opmerkelijk detail in dit geval is echter dat de hele zaak aan het rollen is gebracht door het optreden van twee Hollandse jongens en een Amerikaan. Nóg opmerkelijker is het om te weten dat de genoemde jongens niemand minder blijken te zijn dan Jan Prins, Arie Roos en Bob Evers, die wij nog kennen uit het zgn. "Zuidzee-avontuur," waarover ook dit blad enige jaren geleden uitgebreid verslag heeft gedaan. Meer details over de activiteiten van genoemde drie jongens zijn te verwachten in een van de volgende edities. Ruslandkenners hebben over de zorgwekkende groei van de georganiseerde misdaad in de grote Russische steden opgemerkt...

"Wel heb je ooit," stamelde Prins nogmaals.

"Ja, dat is nog eens nieuws, hè?" sprak Roos vrolijk.

"Dat kun je wel zeggen. Nou ja, dat betekent in ieder geval dat de missie is afgerond en wij de jongens op korte termijn weer terug kunnen verwachten."

"Ja, maar wacht eens even," sputterde Roos, "die jongens mogen toch nog wel een paar dagen rondkijken in Moskou? Ze hebben uitstekend werk verricht en dan vind ik wel dat ze een poosje vakantie hebben verdiend. Om ze nou te sommeren om direct terug te komen... maar weet je wat?" ging hij verder, "ik moet vanavond toch nog even naar de zaak om wat stukken door te nemen en dan zal ik wel even naar Novi Transport bellen en, als ik daar niemand te pakken krijg, naar het hotel. Mochten ze daar ook niet zijn, dan laat ik wel een boodschap achter met het verzoek om mij terug te bellen. Ik hou je in ieder geval op de hoogte. Zullen we dat zo afspreken?"

"Dat lijkt me uitstekend," merkte Prins op.

"Prima; je hoort vandaag nog van me."

"In orde; tot horens."

"Tot horens."

Die avond belegde Igor een vergadering in het kantoor van Novi Transport. Boris was samen met Pa Evers, Jan,

Bob en Arie achtereenvolgens naar het hotel en het vliegveld gegaan. Igor had samen met Michael de rommel in het kantoor opgeruimd. Ze waren net klaar toen Boris met de drie vrienden binnenstapte.

Igor had het vernielde bureau weggehaald en daarvoor in de plaats een kleine tafel gezet. Die lag vol met stapels gesorteerde papieren. Op de leeggeruimde lange tafel stonden keurig zes kopjes, twee grote thermoskannen, een kannetje melk en een schaalje suiker.

“Vrienden, neem plaats,” verzocht Igor. Zelf ging hij aan het hoofd van de tafel zitten, alwaar een aantal vellen papier met notities lagen. Toen iedereen zat, wees hij op de twee thermoskannen: “In de grijze zit thee en in de zwarte koffie; bedien jullie zelf.”

Vervolgens verdiepte hij zich in zijn papieren. Na enige ogenblikken keek hij op en begon te spreken:

“Boris; om te beginnen wil ik weten hoeveel onkosten jij hebt gemaakt.”

Boris keek een moment schaapachtig.

“Ik heb geen onkosten gemaakt.”

Verbaasd keek Igor hem aan.

“Geen onkosten gemaakt?” herhaalde Igor, “Je hebt toch zeker vanmiddag benzine verreden toen je Evers naar het vliegveld bracht?”

Boris knikte:

“Dat klopt uiteraard,” beaamde hij. “Alleen hebben Michael en ik gisteren een meevaller gehad waardoor ik wij hebben besloten om jou de onkosten niet in rekening te brengen of je nu hoog of laag springt.”

Igor leunde op zijn gemak achterover en bekeek de twee Russen alsof zij zojuist hadden verklaard dat ze van een andere planeet kwamen.

“Dit is de eerste keer in mijn leven dat ik zoiets hoor,” bracht hij uit. “Verklaar je nader.”

Voor Boris antwoordde, keek hij even snel naar de drie vrienden die allen zaten te grijnzen.

“Het is eigenlijk gauw verteld. Onze drie vrienden hebben gisteren een flinke beloning in de wacht gesleept die was uitgelooft door andere firma’s hier in Moskou”

“Ja, daar had ik al eerder iets over gehoord,” zei Igor.

“Het doet me deugd te horen dat de zij die gekregen hebben. Eerlijk verdiend, zou ik zeggen. Maar wat heeft dat te maken met...”

“Zij hebben die beloning met Michael en mij gedeeld,” onderbrak Boris.

Igor keek de drie jongens aan:

“Dat vind ik een heel mooi gebaar van jullie en dat méén ik.”

Arie haalde zijn schouders op en zei:

“Dat was niet meer dan redelijk. We hebben met ons vijven deze klus geklaard. Zonder Boris en Michael was dat beslist niet gelukt. Dus vandaar.”

Igor knikte ten teken dat hij het begrepen had:

“Nogmaals: heel mooi van jullie.”

Wederom keek hij even op de papieren vóór zich.

“Welnu,” hernam hij, “nu dit punt is komen te vervallen, zal ik maar overgaan tot het uiteenzetten van een aantal zaken, waarbij ik overigens een beroep zou willen doen op jullie hulp.”

Hij keek nu de tafel rond.

“Vertel,” zei Arie kort.

“Tja..., dat heeft te maken met de heren Zilkov en Varinski. Die zijn met de noorderzon vertrokken; op zich is dat niet zo erg want die kan ik missen als kiespijn. Het punt is alleen dat zij flink de zakken gevuld hebben en onder andere van mijn geld die Tschaika gekocht hebben, die dus feitelijk mij toebehoort. Ik heb gegronde redenen om aan te nemen dat zij op weg zijn naar Irkoetsk en sterker nog: ik weet het adres.”

Iedereen keek nu verbaasd naar Igor die dit kalm had gezegd.

“Je wéét het adres?” herhaalde Michael.

“Ja; en ik zal je vertellen waardoor ik zo zeker ben van mijn zaak. Een half jaar geleden kreeg ik een telefoontje van een vriendelijke meneer Vladimir Roshisko uit Irkoetsk die mij vertelde sinds kort een enorme metaalfabriek te bezitten, genaamd “Irkoetsk metaal,” voorheen een staatsbedrijf.”

Hij keek nu de drie vrienden aan:

“Jullie weten wellicht dat sinds vorig jaar veel staatsbedrijven overgingen in particuliere handen. Dat kwam uiteraard door de hervormingen, die overigens niet in alle gevallen zo positief uitpaken als ze wel gepresenteerd werden.”

“Is dat wel zo?” vroeg Jan. “Dat men besloot het systeem radicaal te veranderen, was toch per definitie een verbetering? Alles beter dan de tientallen jaren waarin jullie hadden geleefd in een soort van”

“Dictatuur?” vroeg Igor.

“Dat woord wilde ik niet direct gebruiken,” mompelde Jan.

“Dat mag je best gebruiken,” sprak Igor nuchter. “Maar waar ik naar toe wil, is het feit dat met de hervormingen het marktgerichte denken en handelen werd

geïntroduceerd. Iedereen die daarin kan aarden, zal zich in de hemel wanen terwijl degenen die niet mee kunnen komen, om wat voor reden dan ook, eerder het gevoel hebben dat ze juist verder in de narigheid zijn beland.”

Jan knikte en bedacht zich dat precies hetzelfde een kleine drie jaar eerder was gebeurd toen de Berlijnse muur was gevallen waarmee definitief een einde kwam aan het bestaan van de DDR. Eerst feestvreugde en vervolgens de kater toen bleek dat de voormalig Oost-Duitsers te maken kregen met werkloosheid, inflatie en nog tal van andere zaken die onlosmakelijk horen bij het aanvankelijk jaloers bekeken westen.

“Ik begrijp het,” zei hij tenslotte. “Alles heeft een keerzijde.”

“Juist,” ging Igor verder. “Irkoetsk metaal was, zoals gezegd, een staatsbedrijf. Door de hervormingen gingen veel dingen veranderen. Daardoor kon het gebeuren dat fabrieken ineens een gigantische overproductie bleken te hebben doordat de afzet geheel of gedeeltelijk wegviel.”

“Jaja,” dacht Arie, “de oorlogsindustrie kreeg natuurlijk ook een flinke knauw.”

“Een logisch gevolg was dus dat iedere particulier die geld had en brood zag in een voormalige staatsfabriek, gewoon de hele tent kon opkopen,” verduidelijkte Igor.

“En dat had die Roshisko gedaan,” als ik het goed begrijp,” reageerde Bob.

“Ja. Nu snapte Roshisko natuurlijk wel dat hij al zijn staal nooit kwijt zou raken op de Russische markt; dat was immers de beweegreden van de staat geweest om fabrieken af te stoten.

Hij had direct door dat hij goede zaken kon doen als hij maar afnemers in het buitenland kon vinden. De ideale manier volgens hem - en dat was geeneens een domme gedachte - bestond uit het benaderen van Russische bedrijven die zowel goederen transporteerden als handel dreven met het westen. Zo heeft hij dat aan mij uitgelegd en dat was ook alleszins logisch. Tenslotte is het bekend dat het westen, gerekend naar Russische maatstaven, erg duur is zodat wij altijd kunnen leveren tegen scherpe prijzen en er zelf toch goed aan verdienen.”

Arie knikte:

“Geen speld tussen te krijgen, maar hoe kwam hij in vredesnaam bij jou terecht?”

Igor glimlachte:

“Dat was natuurlijk het eerste wat ik hem vroeg. Roshisko verklaarde dat hij relaties had in Moskou die voor hem

hadden onderzocht welke bedrijven interessant konden zijn voor hem. Eén daarvan was dus Novi Transport.”

“Tot zover allemaal heel redelijk,” bromde Arie, “maar nu twee vragen: wie waren die relaties en waarom ben jij er nou van overtuigd dat Zilkov en Varinski uitgerekend naar Roshisko zouden zijn gegaan?”

“Dat komt doordat ik een paar dingen op een rijtje heb gezet en wat zaken heb gecombineerd,” antwoordde Igor. “Gisteravond, zo rond een uur of negen, werd ik opgebeld door de politiechef. Hij vertelde mij dat alle verdachten verhoord waren. Samenvattend komt het er op neer dat Zilkov en Varinski de leiders waren van de hele bende. Zij werkten echter op hun beurt óók weer in opdracht van iemand anders die zich in Petersburg zou bevinden. Vandaag zou de laatste dag zijn geweest van de hele operatie. Als jullie niet tussenbeide waren gekomen, zouden ze nu allemaal op weg zijn gegaan naar Petersburg om daar van de grote chef de plannen te vernemen omtrent een nieuwe actie. Wie die grote chef precies is, is óók iets wat alleen Zilkov en Varinski schijnen te weten. Maar nu komt het: gistermiddag heb ik met al mijn Russische klanten een kort telefoontje gepleegd. Allemaal waren ze gebeld met de mededeling dat Novi Transport in een financiële crisis verkeerde waarvan nog niet zeker was of deze nog te verhelpen was. Komende maandag zou daar meer duidelijkheid over zijn.”

“Maar dan zouden de vogels gevlogen zijn,” onderbrak Bob. “En dat terwijl Oljev met mij in principe een afspraak had gemaakt voor de komende maandag. Dan zou ik voor een dichte deur gestaan hebben.”

Igor haalde zijn schouders op:

“Ja, waarom hij dat zo aanpakte, is mij ook niet duidelijk. Ik heb natuurlijk het hele verhaal over jullie missie van de politiechef te horen gekregen. Hij vertelde mij ook dat Oljev jou had gevraagd om de komende maandag een voorschot van vijfhonderd dollar mee te brengen. Waarschijnlijk hoopte hij dat jij ter plekke al wat vooruit zou willen betalen. Maar om even terug te komen op Irkoetsk: gisteren was ik bezig om de restanten van het bureau op te ruimen. Tussen de spullen op de grond lag een schrijfblok. Ik pakte het, klapte het dicht en legde het op deze tafel. Pas enige tijd later realiseerde ik mij dat er iets vreemds was geweest met dat schrijfblok en ineens wist ik het.”

Igor stopte met spreken en keek iedereen triomfantelijk aan.

“Vertel verder; wat was er dan aan de hand?” zei Jan ongeduldig.

“Ik heb zelf altijd de gewoonte om een vel af te scheuren als ik ga schrijven,” verduidelijkte Igor. “Alleen dit keer zag ik op het lege blad een heel vage doordruk alsof iemand iets op een vel geschreven had en het daarna pas had uitgescheurd. Er is een manier om in zo’n geval de doordruk duidelijker te maken. Je hoeft dan alleen maar een potlood te nemen, wat grafiet van de punt te schrapen en dat fijne poeder lichtjes over het papier te wrijven. En raad eens?”

“Nou?”

“In het handschrift van Zilkov was een lijst geschreven van klanten die in het verleden via mij altijd veel hadden laten vervoeren. Die namen had hij uiteraard opgepikt uit mijn administratie. Het meest interessant was echter de boodschap die onder de lijst stond gekrabbeld. Dat betrof de opmerking dat de namen van alle genoemde personen moesten worden doorgespeeld aan Roshisko. Vandaar dat ik dus geen barst geloof van dat hele Petersburg-verhaal en dat Roshisko uit Irkoetsk het grote brein is van de hele misdaad-organisatie.”

Er viel een stilte. Iedereen beseftte onmiddellijk hoe geraffineerd dit plan in elkaar stak. Zilkov en Varinski zouden de boel de boel hebben gelaten en er gewoon vandoor zijn gegaan, de hele bende in de waan latend dat ze naar Petersburg waren vertrokken. Zelfs al zouden ze er ooit achter komen dat ex-klanten van Novi Transport zaken deden met Roshisko, dan nog zouden ze de link niet leggen met de twee verdwenen mannen.

Arie knikte langzaam en zei:

“Dan is Roshisko de grote baas en zijn Zilkov en Varinski de relaties waar hij over sprak.”

“Juist,” beaamde Igor. “En als ik niet toevallig die doordruk op het schrijfblok had bespeurd, zou ik daar nooit op gekomen zijn. Nou, de rest mag duidelijk zijn: zo’n drie weken geleden heeft Roshisko mij inderdaad gebeld met de mededeling dat hij mij een heel interessant aanbod te doen had en mij gevraagd of ik in de nabije toekomst kans zag om naar Irkoetsk te komen. Dat was natuurlijk alleen maar bedoeld om mij daarover te laten praten met mijn vrouw zodat zij mijn afwezigheid later verklaard zou zien. Vervolgens hebben ze mij opgesloten en onder dwang laten bellen met haar. Ik moest toen inderdaad zeggen dat ik voor twee weken naar Irkoetsk was vertrokken.”

“Waarom zo’n lange periode?” vroeg Bob.

“Dat had twee redenen: in de eerste plaats konden ze rustig allerlei lopende zaken afwikkelen om vervolgens langzaam mijn bankrekening leeg te halen zonder dat dat opviel,” verklaarde Igor. “Zilkov en Varinski zijn voor mij wel vaker met een machtiging naar de bank geweest om geld op te nemen.”

Bob keek hem geschrokken aan:

“Lieve help! Dan hebben ze jouw banksaldo natuurlijk behoorlijk geplunderd door middel van vervalste machtigingen.”

Igor knikte:

“Ja, maar alleen de rekening waarop de betalingen binnenkwamen en gebruikt werd om zelf weer betalingen te verrichten. De andere rekening met stabiele gelden is er een waar ze niet aan konden komen omdat die alleen toegankelijk is voor mij en mijn vrouw. Niemand van de vier ex-personeelsleden wist overigens van het bestaan af van die rekening omdat hiervan geen enkele aanwijzing terug te vinden is in de administratie van Novi Transport; alle papieren daarvan worden altijd rechtstreeks naar mij thuis gestuurd. En dat is maar goed ook anders hadden ze daar ook machtigingen voor vervalst en was ik nu inderdaad failliet geweest.”

“Maar alles bij elkaar hebben ze zich dus wel een fiks geldbedrag toegeëigend,” zei Bob.

“Genoeg om die Tsjaka te kopen en een heel poosje rustig te leven,” lichte Igor toe. “Begrijp me niet verkeerd door te denken dat ik nu in problemen kom. Even een bezoek aan de bank maandag en de bedrijfsrekening is weer gevuld, maar het gaat uiteraard om het principe.”

Er viel een stilte die uiteindelijk door Arie verbroken werd:

“En die andere arrestanten die zijn aangehouden, wat deden die intussen?”

Igor begon te lachen:

“Je moet niet veronderstellen dat die lui allemaal hetzelfde uitspookten als hier, namelijk de firma-eigenaar in gijzeling nemen. Dat werkte hier toevallig omdat alle werknemers deel uitmaakten van de bende. In alle andere gevallen werden voornamelijk kleine maar nijvere bedrijven afgeperst. Ze moesten beschermgeld betalen anders zou het hele bedrijf op een nacht in vlammen opgaan. En dat dat min of meer bekend was, komt weer omdat daar in het zakelijke circuit verhuuld over gesproken werd in de trant van: “Zeg ik heb gehoord dat zus en zo gebeurt, wat zou je daar aan kunnen doen als je zelf het slachtoffer zou zijn?”” Igor zweeg een moment en begon vervolgens weer te praten: “Aangifte doen had in zo’n

situatie weinig zin omdat zelfs na een eventuele arrestatie de hele boel evengoed in brand gestoken zou worden. Vandaar dus die beloning die door grotere bedrijven werd uitgelooft, zuiver uit angst ooit zélf eens ongewenst bezoek te krijgen.”

“Wij voelen ons haast schuldig omdat wij die in de wacht hebben gesleept terwijl jij zo’n enorme pech hebt gehad,” mompelde Arie. De anderen knikten. Igor was net opgestaan om de thermoskan met thee te pakken. Toen hij weer zat en zijn kopje volschonk, schudde hij glimlachend het hoofd:

“Dat is helemaal niet nodig, jongens. Die hebben jullie eerlijk verdiend. Jullie hebben er toch voor gezorgd dat er geen mensen meer worden gedupeerd? Gelukkig heb ik nog net mijn vrachtauto’s weten te redden. Je moet weten dat Zilkov en Varinski al bezig waren om die te verpatsen. Drie stuks stonden al op een terrein in het zuiden van de stad alwaar gisteren een geïnteresseerde koper zou verschijnen. Direct vanaf het moment dat dat gisteren vroeg in de morgen bekend werd aan de hand van de verhoren, heeft de politie dat terrein discreet bewaakt. Jullie snappen wel dat Zilkov en Varinski niet kwamen opdagen, maar wel de koper, samen met nog drie andere mannen die bij een eventuele aankoop de auto’s zouden wegreiden. Die hebben ze allemaal onmiddellijk aangehouden.”

“En?” wilde Arie weten.

“De koper bleek iemand te zijn die zelf ook een bedrijf heeft en te goeder trouw handelde. Hij wilde zijn wagenpark uitbreiden. De beste man had in ieder geval niets met de bende te maken. De politie heeft de auto’s in beslag genomen en ze gisteren in de loop van de middag hier naar toe gereden. Ze staan nu weer alle vier hier op de parkeerplaats.”

“Gelukkig maar,” verzuchtte Arie. “Maarre... heb jij dat hele Irkoetsk-verhaal niet aan de politiechef voorgelegd?”

“Nee.”

“Waarom niet?”

Igor dacht even na en begon, zijn woorden zorgvuldig kiezend, te spreken:

“Omdat ik in die aanpak weinig of geen vertrouwen heb. Natuurlijk is het niet zo dat ik geen vertrouwen heb in de politie van Moskou en Irkoetsk. Het wringpunt schuilt meer in de afstand en de eventuele samenwerking tussen die twee politie-eenheden. Je moet niet vergeten dat men in Irkoetsk gewoon op een heel andere manier leeft en redeneert. Het is misschien heel ingewikkeld om uit te

leggen. Neem bijvoorbeeld een eenvoudige man die in Irkoetsk ergens aan een viswater zit en te horen heeft gekregen dat de Sovjet-Unie en het communisme niet meer bestaan. Hij zal dan rustig zijn hengeltje uitgooien en zijn schouders ophalen. Hooguit zal hij zich met een zeker cynisme afvragen of dat daardoor de vissen soms beter bijten.”

Hierop begonnen alle anderen smakelijk te lachen. Ook Igor kon een grijns niet onderdrukken.

“Ja, ik geef toe dat dit een belachelijk voorbeeld lijkt,” erkende hij glimlachend. Weer ernstig ging hij verder: “Moskou is voor Irkoetsk simpelweg te ver van het bed. En daarbij heb je nog tal van andere praktische problemen. Stel dat ik het hele verhaal aan de politiechef had verteld en dat hij contact had opgenomen met zijn collega’s in Irkoetsk. De kans dat daardoor iets positiefs voor mij op gang zou komen, is minimaal. Aan de ene kant loop je de kans dat ze keurig ja en amen zeggen, onderwijl denkend dat men in Moskou wel van alles en nog wat kan beweren. De politie zal in het gunstigste geval een keertje langs de metaalfabriek rijden en aan Moskou rapporteren dat er geen verdachte dingen zijn signaleerd.

Hoogstwaarschijnlijk staat die Roshisko bekend als een vooraanstaand en uiterst net persoon. Misschien wel als een heel goede werkgever die ook allerlei dingen doet op het gebied van liefdadigheid. En als hij toevallig ook nog vrienden heeft in de stadsraad dan zal er al helemaal niemand z’n vingers durven branden door hem ergens van te beschuldigen zonder enig bewijs. Aan de andere kant loop je nog een ander risico als de politie wèl een groot onderzoek zou instellen. Roshisko is natuurlijk geen domme vent. Hij zorgt heus wel dat er zich op zijn kantoor niets bevindt dat belastend voor hem zou kunnen zijn. In dat geval zou hij gewaarschuwd zijn en weten dat er iets gaande is. Nee, laat hem maar fijn denken dat er geen vuiltje aan de lucht is en dat men in Moskou in de verkeerde richting zoekt. En vergeet niet dat alles wat er gebeurd is, niet echt ernstig te noemen is. Afpersing, bedreiging en diefstal zijn weliswaar serieuze misdrijven, maar er zijn geen mensen vermoord of mishandeld. Mocht dat wel zo zijn geweest, dan had de situatie mogelijk iets anders gelegen.”

Arie knikte nadenkend:

“Dan is het spijtig dat hiermee de hele geschiedenis gewoon ophoudt en jij achterblijft met een grote financiële strop.”

Igor keek hem verbaasd aan:

“Dat staat nog te bezien.”

Nu was het Arie die verbaasd keek:

“Had jij dan nog iets anders voor ogen?” vroeg hij.

“Ja, maar eerst een vraagje: wanneer wilden jullie weer terug gaan naar Holland?”

“Nou, daar hadden we nog niets over afgesproken. We wisten niet hoe lang we hier bezig zouden zijn. Onze treinkaartjes zijn twee maanden geldig en ons visum één maand. We zouden dus zo'n dikke drie weken kunnen blijven. Maar waarom wil je dat weten?”

“Dan gaan jullie drieën samen òf met Boris òf met Michael per vliegtuig naar Irkoetsk; als jullie daar tenminste iets voor voelen.”

ZILKOV EN VARINSKI MAKEN DE BALANS OP.

Als Igor niet had ontdekt dat er iets niet klopte met het door hem gevonden schrijfblok, dan had dit avontuur een totaal ander verloop gekregen. Het verband tussen de bende en "Irkoetsk metaal" zou dan nooit gelegd zijn.

En Igor had goed geredeneerd! Zilkov en Varinski waren inderdaad afgereisd naar Irkoetsk. Toen ze donderdagavond in allerijl wegscheurden bij Novi Transport, waren ze meteen naar de grote weg aan de rand van de oostzijde van de stad gereden.

Op de eerste de beste parkeerplaats waren ze gestopt en had Zilkov uit het handschoenenkastje een flesje tri alsmede een oude lap gepakt. Het had slechts twee minuten in beslag genomen om even op beide nummerplaten te poetsen en een "O" in een "C" te veranderen en een acht in een drie. Aanmerkelijk meer tijd dan het had gekost om het oorspronkelijke kenteken, dat nu weer te voorschijn was gekomen, onzichtbaar te veranderen.

"Ziezo," had hij gemompeld. "Mochten Oljev of Leonov een helder moment gehad hebben en het kenteken toevallig genoteerd hebben, dan is hun informatie bij deze volkomen onbruikbaar geworden."

Koffers met hun persoonlijke en waardevolle eigendommen lagen reeds in de kofferbak omdat ze rekening hadden gehouden met het feit dat ze snel weg moesten wezen als de situatie dat vereiste. De lezer weet inmiddels dat dat moment eigenlijk gepland was op de komende vrijdag als ze handje contantje het geld in ontvangst genomen zouden hebben voor de vier KamAZ-vrachtauto's.

Op het moment dat de vergadering bij Novi Transport begon, parkeerde Zilkov de Tschaika in een winkelstraat in Jekaterinburg (voorheen: Sverdlovsk), een tamelijk grote stad, ongeveer vijftienhonderd kilometer verwijderd van Moskou. Zilkov was uitgestapt en een grote winkel ingegaan om een nieuwe voorraad proviand aan te schaffen. Tien minuten later was hij weer naar buiten gekomen met twee grote papieren zakken. Nadat hij deze op de achterbank had gedeponneerd, stapte hij achter het stuur en startte de wagen.

"We gaan zo ergens buiten de stad ergens op ons gemak eten," zei hij kort terwijl hij over zijn schouder keek of hij weg kon rijden. Varinski knikte even en keek terloops naar Zilkov. De zwaargebouwde man, met het zwarte haar naar

achteren gekamd, keek stuurs voor zich uit toen hij de auto in het drukke verkeer voegde.

Het moet gezegd worden dat geen van beide mannen in een al te best humeur was. Daar waren verschillende redenen voor. In de eerste plaats kwam dat uiteraard door het feit dat ze Moskou onmiddellijk hadden moeten verlaten zodat ze de transactie met de vier vrachtauto's wel konden vergeten. Ze hadden zo'n haast gehad om weg te komen, dat ze geeneens gemerkt hadden dat ze werden beschoten. Hoofdzakelijk was dat gekomen door het lawaai van de gierende banden; wat ook had meegespeeld, was de enorme slip waarin de lange wagen was geraakt op de parkeerplaats achter Novi Transport. Varinski, die achter het stuur had gezeten, had de auto nog net op tijd weer onder controle gekregen om te voorkomen dat ze tegen de KamAZ zouden dreunen. Zilkov had op dat moment een aantal krachttermen gebezigd waarvan zelfs Stalin, Beria en Dzjerzinski bleek zouden wegtrekken.

"Toch is het jammer dat we die vrachtwagens niet meer hebben kunnen verpatsen," zei Varinski de stilte verbrekend.

"Als dat nog gelukt was, hadden we twee miljoen roebel meer in de knip gehad."

"Ja; als, als..." bromde Zilkov. "Had je vandaag soms liever in de gevangenis gezeten?"

"Nee, natuurlijk niet!"

"Zeg dan ook geen stomme dingen."

Varinski bromde wat en staarde voor zich uit. In zijn blauwe ogen, die dieper leken te liggen door zijn uitstekende jukbeenderen, lag een peinzende uitdrukking.

"Ik vraag me nog steeds af wie die knapen waren die het kantoor kwamen binnenstormen," sprak hij op nadenkende toon.

"Het waren in ieder geval geen Russen," reageerde Zilkov, "want die ene vent schreeuwde in het Engels dat Oljev zijn handen omhoog moest steken."

Ineens gaf hij met zijn vlakke hand een klap op het stuurwiel: "Volgens mij waren het Amerikanen."

"Amerikanen?"

Varinski schreeuwde dit woord bijna uit.

"Hoe kom je dáár in vredesnaam bij?"

"Jaa," reageerde Zilkov langgerekt. "Dat weet jij natuurlijk niet omdat je donderdagmiddag meteen de KamAZ uit de garage haalde om de Tsjchaika binnen te zetten."

"WAT weet ik niet?" wilde Varinski weten.

“Ik ben toen meteen het kantoor binnen gegaan en toen vertelde Oljev mij dat hij ‘s ochtends bezoek had gehad van een Rus en een Amerikaan. Die Amerikaan had vracht te vervoeren vanuit de haven van Petersburg naar Moskou...”

“Nou, dat kan toch?” onderbrak Varinski.

“Natuurlijk kan dat,” zei Zilkov geïrriteerd, “maar dan is het wel erg toevallig dat er diezelfde avond amokmakers komen binnenstormen die, hoe je het ook bekijkt, uit het buitenland afkomstig zijn. Anders hadden ze wel in ordentelijk Russisch hun wensen kenbaar gemaakt.”

Hier was natuurlijk geen speld tussen te krijgen. Varinski zette alles in gedachten op een rijtje. Eén voor één schrapte hij de eventuele mogelijkheden die ten grondslag hadden kunnen liggen aan het incident bij Novi Transport. Eenmaal alles van alle kanten bekeken, begon hij weer te praten:

“Vanwege dat Engels kunnen we zowel een politie-inval als de aanval van een andere bende uitsluiten.”

“Absoluut.”

“Laten we dan eens aannemen dat het inderdaad Amerikanen zijn geweest die te maken hebben met die knaap waar Oljev het over had, of dat één van hen wellicht dezelfde was.”

“Ja?”

“Nou, dan blijft de vraag: waarom hebben ze die hele scène ondernomen?”

Zilkov bromde wat en haalde een kleine Moskvitch in.

“Zoiets doe je slechts om twee redenen,” antwoordde hij terwijl hij de grote auto weer terugstuurde naar de rechter-weghelft. “OF om er beter van te worden, OF om een situatie, die als niet-gewenst wordt aangemerkt, radicaal te beëindigen. De eerste mogelijkheid kunnen we vergeten want dat zou betekenen dat een Amerikaanse bende even in Moskou de scepter denkt te gaan zwaaien terwijl de tweede suggestie óók weer onmogelijk is want hoe had men in vredesnaam in Amerika kunnen weten wat er ergens in dat verre Moskou aan de gang was?”

En dat gaf beide mannen iets om eens stevig over na te denken.

Zilkov had, meteen toen hij de Tschaika had aangeschaft, een speciale antenne laten monteren waardoor ze in de auto, zelfs op grote afstand, radio Moskou konden ontvangen. Ze piekerden tot precies één uur; het tijdstip waarop het nieuws werd voorgelezen. Een man, met een monotone stem, vertelde het volgende:

“Naar pas nu bekend is geworden, heeft de politie van Moskou in de nacht van donderdag op vrijdag vijftientig mannen opgepakt die deel uitmaakten van een misdadige organisatie.

Deze personen maakten zich schuldig aan het bedreigen en afpersen van particuliere firma's. Omdat het onderzoek nog lopende is, wil de politie niet meer kwijt dan dat zij verwachten nog meer arrestaties te verrichten.

Ander nieuws. Op het Rode Plein zijn hedenmorgen rellen uitgebroken tussen oud-communisten en perestroika-aanhangers. Zeventien personen zijn licht gewond geraakt doordat...”

“MOET JE DAT HOREN!,” brulde Zilkov. “Op de een of andere manier is er toch politie aan te pas gekomen. Hoe is dat mogelijk?”

“Daar zullen we waarschijnlijk wel naar kunnen blijven raden,” zei Varinski nuchter. “Een feit blijft dat we net op tijd onze hielen gelicht hebben, alleen snap ik óók niet...”

“Oljev,” onderbrak Zilkov, “het is vast en zeker Oljev geweest die iets stoms heeft uitgehaald.”

“Oljev?” herhaalde Varinski, “dat is ook maar een wilde gok die je nu maakt.”

“Niks wilde gok,” reageerde Zilkov bits. “Iets anders kan het niet zijn. Als Oljev probeert te denken, weet je al bij voorbaat dat er dingen hopeloos in de soep gaan lopen. Toen hij nog officier was, is hij tot een paar keer toe bijna het leger uitgetrapt door zijn slimmigheidjes.”

Zonder het zelf te weten had Zilkov hiermee de spijker op de kop geslagen. Als hij geweten had dat Oljev tegenover de Hollandse klant (Pa Roos) niet gewoon het standaardverhaal over het faillissement van Novi Transport had verteld, maar had geprobeerd er zelf een slaatje uit te slaan door met extreem verhoogde prijzen voor de dag te komen in de hoop dat de klant het braaf zou slikken, zou het allemaal glashelder zijn geweest dat iemand nattigheid had gevoeld.

“Maar wat er zich ook afgespeeld mag hebben,” ging Zilkov verder, “ons maken ze niks.” Hij lachte nu honend en vol minachting.

“Je bedoelt dat ze ons nooit meer kunnen achterhalen?” vroeg Varinski.

“Precies. De hele troep is ervan overtuigd dat we allemaal naar Petersburg zouden gaan als we klaar waren; dat is het enige wat ze verteld kunnen hebben tijdens de verhoren. Nou, ik wens ze veel succes bij het zoeken naar ons.” Hij lachte weer. “Dat is het allereerste wat je leert als

je voor de Staatsveiligheidsdienst gaat werken, jongen,” sprak hij haast vaderlijk. “Rookgordijnen leggen en geen spoor achterlaten.”

Ook Varinski begon nu te grinniken:

“Ja; ik weet het. Eigenlijk verandert er niks aan de situatie zoals we die hadden gepland,” zei hij. “Ze zouden vanzelf ontdekt hebben dat we met de noorderzon waren vertrokken, alleen zitten ze nu achter de tralies. Misschien is het zo zelfs nog wel beter geregeld.”

Hij keek even over zijn schouder naar de grote reistas die tussen de bestuurdersstoel en de achterbank stond.

“Heb je enig idee hoeveel geld we bij ons hebben?” vroeg hij.

Zilkov dacht even na.

“Ja,” zei hij tenslotte. “Zo’n drie miljoen roebel uit Novi Transport en zéker zes miljoen aan afdrachten van de rest.”

“Hoeveel dollar is dat ongeveer?”

“Minstens tachtigduizend.”

Varinski vroeg of zei niets meer en begon zachtjes een deuntje te fluiten.

Op dat moment doemde in de verte een afrit op die naar een grote parkeerplaats leidde, voorzien van stenen banken.

Voor Oljev en Leonov was het spel definitief uit. Dat hadden ze maar al te goed beseft toen ze handboeien hadden aangemeten gekregen en met de rest van het gezelschap uit het gebouw van Novi Transport waren weggevoerd. Natuurlijk was het hen duidelijk dat Zilkov en Varinski waren ontsnapt en dat ze van hen niets meer te verwachten hadden. Ze zouden zelf net zo gehandeld hebben. Meteen na aankomst in de politie-vesting waren ze beiden onderworpen aan een indringend verhoor dat binnen een half uur alle gewenste informatie opleverde om de rest van de bende in te rekenen. De Russische politie heeft nou eenmaal de gewoonte om in dit soort situaties snel en effectief te werken.

In één opzicht had Zilkov gelijk gehad: geen mens ter wereld kan iets vertellen wat hij niet weet. Oljev en Leonov konden gewoon niet meer verklaren dan dat Zilkov en Varinski met een zwarte Tschaika (waarvan ze overigens NIET het kenteken wisten) naar Petersburg waren vertrokken, hoezeer beide arrestanten ook onder druk werden gezet door de schreeuwende ondervragers.

Dit werd bevestigd door de andere bendeleden die korte tijd later werden binnengeleid, waarmee de politie daadwerkelijk op een verkeerd spoor was gezet.

In de loop van de volgende ochtend werden alle arrestanten overgebracht naar een streng bewaakte gevangenis, alwaar ze zich, in afwachting van hun berechting, konden voorbereiden op een langdurig verblijf in een werkkamp. En dat was heel iets anders dan het kleine boerderijtje “ergens in Zuid-Amerika” waar vooral Oljev en Leonov zo vaak van gedroomd hadden.

DE JACHT GAAT VERDER

Er was een grote stilte gevallen Igor resoluut zijn plan kenbaar had gemaakt.

“Wij? Naar Irkoetsk?” stamelde Arie tenslotte verbaasd. Hij keek naar zijn twee vrienden die verrast doch instemmend knikten.

“Ja,” antwoordde Igor rustig. “Zilkov en Varinski zullen zich volkomen veilig wanen zodat jullie het verrassingselement aan jullie zijde hebben. Ik zal niet kwaad worden als jullie niets bereiken. Dat is altijd nog beter dan helemaal niets te ondernemen; dan weet je zéker dat het allemaal voorbij is. Maar de allerbelangrijkste vraag blijft uiteraard: willen jullie gaan?”

“Natuurlijk,” antwoordde Arie.

Igor keek nu Jan en Bob aan:

“Ja,” klonk het tweestemmig.

“Mooi,” sprak Igor tevreden.

“Volgende vraag: wie van jullie heeft een rijbewijs?”

“Allemaal,” antwoordde Bob.

“Michael?”

“Ik ook.”

Igor knikte:

“Stel dat jullie per ongeluk de hand weten te leggen op de Tschaika. Dat is natuurlijk een kans van één op de honderd, maar je kunt nooit weten. In dat geval zal die auto weer hier naar toe gereden moeten worden. Dan is het wel zo prettig als jullie om beurten kunnen sturen.”

De jongens knikten. Bob dacht verwonderd na over de eenvoudige manier waarop Igor het probleem oploste. Zo van: “Jij hebt van mijn geld een auto gekocht, dus huplakkee: inleveren maar.”

Igor keek van Boris naar Michael:

“En wie van jullie tweeën gaat met de jongens mee?”

Hierop ontstond direct een discussie. Welke beslissing er ook genomen zou worden om dit vraagstuk op te lossen: aan beide kleefden voor- en nadelen. Toen Michael samen met Arie en Jan het kantoor was binnengestormd, was hij gezien door Zilkov en Varinski. Dat gold uiteraard niet voor Boris, die op dat moment samen met Bob in de gang in de weer was met Leonov.

Daar stond weer tegenover dat Boris geen flauw idee had hoe de twee ontsnapte bandieten er uit zagen.

“Maar vergeet één ding niet,” onderbrak Igor terwijl hij Bob aankeek, “ze kunnen jouw naam uiteraard kennen van Oljev en Leonov. Bovendien kan het zijn dat ze een glimp

van je hebben opgevangen toen je buiten op ze stond te schieten.”

“Bestaat niet,” zei Bob beslist. “Ik stond in het donker; daarbij vraag ik me serieus af of ze wel gemerkt hebben dat ze werden beschoten.”

Igor erkende de juistheid van deze opmerking. Na lang vijven en zessen kwamen ze tot de slotsom dat Michael mee zou gaan naar Irkoetsk. Hij zou tenminste het gezochte tweetal kunnen herkennen. Als Boris mee zou gaan, zouden Arie of Jan hem hier eerst opmerkzaam moeten maken waarbij mogelijk kostbare tijd verloren zou gaan als er direct actie verlangd werd. Dit zou, zo redeneerde Igor, precies het verschil kunnen inhouden tussen succes en falen.

Ineens stond hij op:

“Laat ik eerst even opbellen; dan kunnen we alles zo meteen nader uitwerken.” Hij beende naar zijn bureau, haalde tussen de papieren een klein stukje papier en begon een nummer te draaien.

“Hij belt met Scheremetjewo,” liet Michael weten toen Igor contact had gekregen en enige zinnen had gesproken. Samen met Boris luisterde hij belangstellend naar hetgeen Igor verder besprak. De drie vrienden konden slechts enige keren het woord “Irkoetsk” verstaan; voor de rest was het voor hen volslagen koeterwaals. Met een vriendelijk “spassibo” beëindigde hij tenslotte het gesprek. “Ik ben er uit,” verklaarde hij terwijl hij weer plaatsnam aan de tafel. “Alleen het punt is dat jullie pas maandagmiddag kunnen vertrekken. Vliegtickets zijn vandaag nog aan te schaffen, maar jullie moeten een visum hebben en daar is pas maandagochtend aan te komen.”

“Is dat niet te laat?” vroeg Bob. “Zilkov en Varinski hebben al een flinke voorsprong.”

Igor schudde zijn hoofd:

“De wegen zijn niet overal even goed. Ik denk dat ze nu hooguit tweeduizend kilometer hebben afgelegd.”

Hij zweeg en dacht even na.

“Er is maandagochtend om elf uur een chartervlucht naar Irkoetsk,” ging hij verder. “Als de kwestie rondom de visa op tijd afgewikkeld is, kunnen jullie dat toestel nemen en even na half vijf daar zijn. Moskou-tijd wel te verstaan. In Irkoetsk is het dan half negen in de avond, maar jullie zullen de Tschaika in elk geval voor zijn.”

“Zeker weten?” vroeg Bob.

“Ja; op het laatste gedeelte van het traject zijn er hele stukken weg dusdanig slecht, dat ze blij mogen zijn als ze zestig kilometer per uur kunnen rijden.”

“Hm, juist ja. En daarbij zullen ze onderweg nog wel de nodige keren stoppen om te eten en te tanken.”

“Precies; maar laten we eerst eens nadenken over hoe jullie een en ander zullen aanpakken als jullie in Irkoetsk zijn.”

“Nou, hoe je het ook wendt of keert: Zilkov en Varinski zullen, hoe dan ook, naar Irkoetsk Metaal gaan,” begon Arie.

“Daar begint dus onze missie. Ze zullen natuurlijk ook ergens hun intrek nemen in een hotel. Als we dat adres óók weten, zijn we al een heel stuk verder.”

“Juist,” bromde Igor. “Het blijft alleen nog een beetje gokken wanneer die twee knapen precies zullen voorrijden bij hun chef.”

“Ja, hoe heette die ook alweer?” vroeg Arie.

“Roshisko”

Arie haalde uit zijn binnenzak een balpen en een stukje papier te voorschijn en schreef de naam op.

“Heb je het adres van die fabriek?” vroeg hij tenslotte.

“Ja.” Igor pakte de pen en het papiertje en liep naar de kleine tafel. Hij rommelde even in een stapel papier totdat hij vond wat hij zocht. Snel schreef hij het adres van Irkoetsk Metaal op.

“Ik denk dat je op het vliegveld wel een plattegrond van Irkoetsk kunt kopen,” zei hij terwijl het papiertje met de pen weer terug gaf aan Arie.

Arie knikte:

“Het belangrijkste is dat we die twee mannen kunnen traceren; alleen dan zijn we in staat om een aanpak uit te denken. Het mooiste zou natuurlijk zijn dat we èn de Tschaika bemachtigen èn het geld.”

“Maar pas wel op je tellen,” drong Igor aan. “Het zijn schurken die in dat stadium voor niets zullen terugdeinzen. Bedenk dat het altijd nog beter is om met lege handen terug te keren dan te grote risico's te nemen.”

“Dat zullen we voor ogen houden,” verzekerde Arie.

“Heel goed. Ik zal vier tickets voor jullie regelen. Dat betekent dat jullie morgen de hele dag de tijd hebben om eens lekker uit te rusten en nog het een en ander voor te bereiden. Michael, zou jij dan maandagochtend om acht uur bij hotel Rossia kunnen zijn?”

“Geen probleem.”

“Prima. Als jij hun vieren dan oppikt, kunnen we meteen de visa regelen. Ikzelf zal bij het registratiekantoor op jullie wachten.”

Dit laatste zei hij tegen Boris.

Boris knikte.

“Nou, dan zijn alle problemen hiermee opgelost. Maandag zal ik jullie geld geven voor de verblijfskosten in Irkoetsk.”

“We zullen morgenavond de rekening laten opmaken in het hotel zodat we maandag meteen wegkunnen,” besloot Arie.

“Dat is wel zo verstandig,” beaamde Igor. Hij wilde nog wat zeggen, maar werd onderbroken doordat de telefoon ging. Toen hij deze had opgenomen, hoorden de jongens hoe hij overging van Russisch naar Engels:

“Ja, met Igor.”

.....

“Dank u wel ja, dat heb ik zuiver en alleen aan uw zoon met zijn twee vrienden te danken.”

Een brede glimlach gleed nu over zijn gelaat:

“Ik wist niet dat dat zulk wereldnieuws was.”

.....

“Ja, dit soort praktijken komen hier helaas veel voor de laatste tijd.”

.....

“Nou, ze zitten hier alle drie; maarre... ze zullen nog niet direct naar huis komen want ze moeten nog een karweitje voor me opknappen, als u dat goedvindt, tenminste.”

.....

“Ah, mooi zo; ik zal u Arie zelf even geven.”

Hij hield nu de hoorn voor zich uit en keek Arie aan:

“Jouw vader aan de lijn.”

Arie was inmiddels al opgestaan en pakte de hoorn aan:

“Dat vermoedde ik al; dank je. Met Arie.”

Jan en Bob hoorden hoe hij in het kort vertelde wat ze de afgelopen dagen precies hadden uitgevoerd. De drie Russen, die van het Hollands niets verstonden, wisselden enige woorden met elkaar. Ze hielden hiermee op toen Arie twee keer achter elkaar “Irkoetsk” zei.

“Uw aardrijkskundige kennis is nog uitstekend, als ik het zeggen mag,” sprak hij laconiek. “Irkoetsk ligt inderdaad in Siberië.”

.....

“Ja, natuurlijk doen we dat. Wilt u dat krantenbericht trouwens voor ons bewaren?”

.....

“Het beste wat we kunnen doen, is Novi Transport gewoon tot centraal inlichtingenpunt bombarderen. Als we allebei contact houden met Igor, kunnen we op die manier berichten uitwisselen.”

.....

“Afgesproken. Bedankt voor uw telefoontje en tot horens.”

Hij legde de hoorn neer en liep grijnzend terug naar de grote tafel. Hij was net gaan zitten toen de telefoon wederom ging. Met een paar grote stappen was Igor bij het toestel en nam op:

“Novi Transport, met Igor Proliv. Hallo...” Twee tellen later legde hij de hoorn weer op de haak.

“Knap onbeleefd,” was zijn commentaar terwijl hij weer plaatsnam aan de tafel. “Kennelijk iemand die verkeerd verbonden was, maar de moeite niet nam om zich te verontschuldigen. Wat zei jouw vader trouwens?” vroeg hij aan Arie.

Deze grinnikte kort:

“Hij moest wel even slikken toen hij hoorde dat we gingen afreizen naar Irkoetsk.”

“Hij is zeker bang dat we verdwalen,” opperde Jan.

“Er is geen tijd te verliezen,” reageerde Arie. “We moeten vóór Zilkov en Varinski in Irkoetsk zijn, ingrijpen op het juiste moment en de zaak tot een goed einde brengen.”

“Ik vraag me af wat het allemaal brengen zal,” zei Jan peinzend.

“Corruptie,” antwoordde Bob.

“List en bedrog,” vulde Igor aan.

“Intriges.” Het was Arie die dit opmerkte.

En wat de jongens werkelijk ten deel zou vallen
in het verre Irkoetsk, kunt u lezen in:

“INTRIGES IN IRKOETSK”

van de zelfde schrijver:

John Beringen